Rodica Ojog-Braşoveanu

Omul de la capătul firului

Cartea se străduieşte să ilustreze un crâmpei din efortul neobosit al unor eroi anonimi dus pe frontul invizibil al contraspionajului.
Tuturor acestora le aduc un modest omagiu.
Autoarea

Capitolul I
Şantaj fără precedent

Inginerul Pascu se privi în oglindă. Ridică sprânceana stângă, roti uşor capul căutând unghiul favorabil, apoi zâmbi larg. Dinţii frumoşi, umezi, luceau între buzele cărnoase. O buclă blondă aluneca pe frunte. Îşi netezi tâmplele linse şi se apropie de fereastră.

Privită de sus, de la etajul şase, Piaţa Unirii părea un bazar de oameni şi lumini. Hanul lui Manuc ţâşnea alb, fosforescent. Silueta dreaptă amintea sobrietatea construcţiilor de pe meleaguri aride, cu iarbă tocită şi soare fierbinte, ucigător.

La intrare, un "general" în şalvari şi fes roşu făcea temeneli adânci noilor sosiţi. Bucureşteni, ori veniţi de aiurea, păstrând cheile automobilului în mână, păşeau pragul cu oarecare solemnitate. Biserica din cărămidă sângerie umplea peisajul de umbre.

Cu două sute de ani în urmă — gândul îl înveseli grozav pe Pascu — viaţa se desfăşura în acelaşi cadru. Doar că atunci erau alte straie, alţi oameni, caleaşcă în loc de Fiat, arome iuţi, ecvestre, amabilităţi levantine, ritualuri fanariote; alături, giuvaiergii italieni, răsfirând în faţa ochilor aprinşi podoabe complicate, paftale grele ori orfevrerie delicată în filigran.

După două secole, gablonzurile, şiragurile din cristal de Rhin învăpăiază la fel obrajii. La tejghea nu se mai află negustorul cu chip măsliniu. I-a luat locul o vânzătoare tinerică etalând la urechi, pe braţe şi la gât exponatele de marcă ale magazinului. După-amiază are o şedinţă, dimineaţă a fost la coafor, diseară... Nu, imposibil diseară! E la televizor!

Zări turnurile Mitropoliei dominând împrejurimile până departe, spre Magistrală. Apoi ochii îi poposiră din nou în piaţă. Nişte petrecăreţi intrară în cramă. Acolo se servesc mici, fripturi în sânge aduse pe talere de lemn. Vinul băut în ulcică groasă de pământ e mai vârtos, umple gura. Instinctiv, inginerul Pascu îşi umezi buzele.

Telefonul, uitat în aşternut, emise un bâzâit vag. Îl lăsă să sune aprinzându-şi liniştit o ţigară. Trântindu-se comod, ridică receptorul alene, pregătindu-şi o voce insinuantă, puţintel voalată.

— Da!?
— Casa Pascu?
— Inginer Pascu!
Bărbatul cu glas melodios dar ferm, de la celălalt capăt al firului râse scurt.
— Precizarea e oportună. Vorbesc chiar cu domnia sa?
— Mda...
— Nu mă întrebaţi ce doresc?
Inginerul se ridică într-un cot, răstindu-se:
— Ascultă, *mon cher,* nu-mi arde de bancuri! Sunt cu o damicelă a cărei virtute principală nu e răbdarea. Nu are ceea ce aş numi eu în general o fire domoală.
Îşi roti privirea prin încăperea goală, mobilată aproximativ.
— N-am de gând să vă reţin. Este o chestiune care se referă, ca să zic aşa, la condiţia dumneavoastră profesională.
Pascu nu răspunse şi celălalt se asigură:
— Sunteţi atent? Din întâmplare am dat peste fişa dumneavoastră. Fişa inginerului Mihai Pascu...
— În fond, ce vreţi de la mine?
— A, aţi trecut la pronumele de reverenţă. În sfârşit! Totdeauna mi-am dorit să lucrez cu oameni cât de cât civilizaţi.
— Ce vreţi? ţipă de astă dată Pascu.
Pe cearşaf căzuse scrum aprins, lăsând o gaură rotundă şi neagră.
— Voi începe prin a vă recapitula unele evenimente petrecute în toamna anului 1969...
— Nu înţeleg la ce faceţi aluzie.
— Bine, atunci s-o luăm *ab urbe condita.* 1964 vă convine? În martie aţi fost exmatriculat de la Politehnică. Eraţi în anul III. Motivul? Bagatele! Câteva restanţe, scandaluri, beţie şi chiar un mic furt camuflat de câţiva colegi, băieţi cumsecade...
— Astea sunt minciuni! Minciuni sfruntate şi nu îngădui nimănui...
Celălalt râse:
— Atunci de ce nu închideţi? În 1965 aţi lucrat pe şantierul de la Brazi. Trăiaţi în concubinaj cu o tânără doamnă ale cărei pretenţii v-au împins la mici excentricităţi. Delapidare, parcă aşa spuneau unii care nu agreează eufemismele.
Inginerul Pascu îşi aprinse cu degete tremurânde o ţigară de la chiştocul celeilalte. Asculta vocea aceea sinuoasă şi dulce, de o dulceaţă care-i făcea greaţă şi ştia că cele ce vor urma vor fi mai cumplite, mai odioase.
— Anul 1968 l-aţi petrecut pe meleagurile însorite ale unui hotel nu dintre cele mai luxoase, cu o firmă de un umor îndoielnic: Penitenciar.
— Cine, cine eşti dumneata? strigă Pascu în receptor.
Se auzi din nou râsul limpede:
— N-are importanţă. Un an mai târziu, tuns chilug şi cu haine fluturânde, găseaţi un serviciu la Popeşti-Leordeni. Cei de la închisoare, distinşi pedagogi, reuşiseră să zgândărească sentimentele dumneavoastră nobile.

Câteva luni aţi dus o viaţă de ascet. Serviciu şi — înduioşător! — lecţii de matematică în vederea reluării studiilor universitare.

Un huruit puternic acoperi ultimele cuvinte ale necunoscutului.

"Telefon public", reflectă Pascu. Mâna îi asudase pe receptorul alunecos.

— Aţi ghicit. Vorbesc din stradă. Ce vă spuneam? A, da! Meditatorul dumneavoastră v-a făcut în cursul unei lecţii o propunere interesantă.

— Încetează! Încetează! Ce vrei de la mine?

— Aţi acceptat propunerea, continuă calm necunoscutul, şi în iunie 1969 eraţi posesorul unei diplome universitare — false, evident — atestând calitatea dumneavoastră de inginer. Sunt trei ani de-atunci, domnule Pascu şi a sosit scadenţa. Nu există poliţă fără scadenţă.

— Am plătit! Am plătit tot!

— Vă referiţi la cei 5000 de lei? Doamne sfinte! Am spus totdeauna că la închisorile de azi nu se mai învaţă nimic. Câtă naivitate! Cum, cu fleacul ăsta credeţi că v-aţi acoperit obligaţiile?! Nu, domnule inginer. Plata urmează s-o faceţi acum.

— Cât? întrebă răguşit Pascu.

— Mai exact: Ce?

— Ce?

— Spre surpriza mea, constat că nu vă lipsesc aptitudinile profesionale. În momentul de faţă lucraţi ca subaltern al inginerului Simionescu. Scurt! Mă interesează lucrările lui.

— Sunt secrete!

Un hohot puternic îi izbi timpanul:

— Tocmai pentru că sunt secrete!

— Îmi cereţi imposibilul.

— Nimic nu-i imposibil, domnule "inginer", când există bunăvoinţă. Ştiţi cum se pedepseşte uzul de acte false? În cazul în care nu ne putem înţelege, dosarul dumneavoastră "profesional" va face obiectul unui studiu interesant la M.A.I., şi asta în cel mai scurt timp. Aşadar, renunţaţi la termenul "imposibil".

— Bine, dar ăsta-i şantaj!

— Exact! Deşi nu-mi plac definiţiile brutale.

Trecură câteva clipe. În oglinda ştirbă, agăţată oblic deasupra divanului, Pascu îşi văzu obrazul livid. Doar buzele rămăseseră roşii ca o rană umedă. Vorbi încet, cu gura lipită de aparat:

— Nu, domnule! V-aţi înşelat. Recunosc, în principiu calculele dumneavoastră au fost exacte, dar în ceea ce mă priveşte — repet — v-aţi înşelat. Cu orice risc, nu pot primi propunerea.

— Mai gândiţi-vă! Gândiţi-vă bine, domnule "inginer"! O piatră pornită la vale nu se poate opri din drum.

— Am făcut multe, continuă Pascu, ca şi cum nu l-ar fi auzit. Am furat, am minţit, dar trăda... şi se întrerupse brusc, ca şi cum cuvântul l-ar fi ars. Nu! Acesta este răspunsul meu...

Individul îşi lipi urechea de uşă. O uşă subţire. Două foi de placaj prin care vocea inginerului răzbătea limpede, cu tonalităţi nealterate. Râse strâmb. Simţea groaza lui Pascu. Teama picurată treptat în vine, atomi de otravă strecuraţi în sânge. Glasul îi tremură... Inginerul se zvârcoleşte... Îl simte, vierme netrebnic, fără destin...

Deveni atent. Cineva urca treptele. Individul dispăru în întunericul palierului.

— Este un răspuns pripit şi — iertaţi-mi duritatea observaţiei! — necugetat. L-am auzit de câteva zeci de ori. Pentru că — poate asta vă consolează — nu sunteţi singurul inginer plăsmuit peste noapte care trebuie să-mi plătească serviciile. Servicii calificate, aş zice, ţinând seama de faptul că în aproximativ trei ani nimeni nu a sesizat falsurile. Eu am răbdare. Trei ani am aşteptat până când dumneavoastră şi ceilalţi absolvenţi ai "facultăţilor mele" aţi prins rădăcini trainice. Acum culeg roadele. Fireşte, în ziua scadenţei toţi s-au arătat foarte integri sau numai înfricoşaţi, dar au sfârşit prin a plăti. Aşadar, lăsaţi copilăriile. Veţi suna la numărul 57 13... Întrebând dacă au de vânzare un pian *Beckstein.* Evident, este o parolă. Numai unul din locatari ştie despre ce este vorba. Aşa că insistaţi până vă va răspunde el. Succes, domnule "inginer"!

Pascu însemnă inconştient cifrele în calendarul de birou aflat pe lada studioului şi închise aparatul.

Se duse la fereastră. Privi cerul orb, fără stele, abia ghicit undeva sus. Înregistră forfota străzii, mulţimea care mişuna purtându-şi destinele anonime, cenuşiul citadin, huruitul tramvaielor, în general tot ce simbolizează oraşul ca ritm, culoare şi acustică. Simţi un nod dureros, oprit în capul pieptului, şi deodată, peste Bucureştiul văzut de la etajul şase se suprapuseseră imagini tulburi...

...Femeia cu pometţi înalţi şi buze răsfrânte, într-o bluză roşie, răscroită adânc, dormitorul-celulă, suportând răsuflarea greoaie, astmatică, a hoţului de buzunare, zâmbetul murdar al celuilalt, ademenitorul de minore, apoi lentilele groase ca nişte farfurii de gheaţă ale profesorului întinzându-i parşiv cursa între două probleme rezolvate pe un caiet ieftin de 1,15 bani.

...Şi din nou faţa îngustă, cu pometţii înalţi, privind insinuant, printre genele lungi...

Se îndepărtă de fereastră şi începu să se îmbrace cu gesturi automate. Aruncă o privire în jur, surprins pentru prima oară de tristeţea odăii. Îndreptă cărămida învelită în ziar de sub biroul şchiop, întinse pătura peste aşternut şi părăsi încăperea cu umerii încovoiaţi.

Strada i se păru ciudată. Caleidoscop nebun, de o mobilitate obositoare, din care se simţea exclus.

Aruncă o privire întâmplătoare în vitrina unei cofetării. Mormane de dulciuri în culcuşuri de staniol, cu panglici savant involte, cutii de bomboane cu festoane de hârtie dantelată, intime ca un fragment de jupon. Înregistrări abstracte, absurde care nu se înscriau în circuitul stării sale de spirit. Se miră

că le percepe, ca şi cum orice imagine străină de ceea ce avea să i se întâmple era fără noimă, nu putea, nu trebuia să existe.

Mergea izbindu-se de trecători, de călătorii coborâţi în staţie. Oamenii se întorceau surprinşi. Pierduse eschiva aceea reflexă a umerilor care evită obstacolele, care se scuză.

Traversă piaţa şi după câteva manevre, verificându-şi mereu spatele, ajunse în Calea Rahovei. O siluetă se desprinse din apropierea restaurantului "Cluj", şi pentru o fracţiune de secundă Pascu îi întâlni ochii. Avu impresia absurdă că celălalt îl aştepta, că sesizează o umbră de recunoştinţă, un licăr particular al expresiei. Îi auzea paşii în spate, şi, după câţiva metri, avu certitudinea că este urmărit.

Umbra, umbra celuilalt, uriaşă, nefirească, se proiecta pe asfaltul cenuşiu. O umbră fără paşi, căci paşii nu-i mai auzea. Aluneca înainte fermă, infailibilă... Inginerul începu să alerge sfârşit, bezmetic...

Apoi, dintr-o dată, pentru câteva clipe avu senzaţia că e singur. Umbra neagră nu i se mai încurca în picioare, nu-i mai ardea tălpile. Nu-i mai simţea răsuflarea fierbinte în ceafă. Şi începu să râdă. Un hohot demenţial, ce se prelingea pe zidurile oarbe.

Umbra se lipi de copac. Revolverul strălucea rece, în întuneric. Fixă amortizorul şi ridică braţul.

Silueta lui Pascu se frânse brusc, prăbuşindu-se pe trotuar.

*

Îşi reveni după câteva minute, în legănat de roţi. Deschise ochii. Cineva îi vorbea, nu putea desluşi cine. Imaginile erau neclare, păienjenite.

"Operatorul n-a reglat şarful", îi trecu prin minte.

Îşi concentră privirea. Desluşi un bărbat tânăr, cu zâmbet blând.

— Staţi liniştit! Ajungem imediat la spital.

Simţi că-şi va pierde cunoştinţa şi rosti împleticit:

— Trebuie... E greu...

Tânărul îi şterse sudoarea de pe faţă.

— Nu acum. Vorbim mai târziu...

Pascu zâmbi trist.

— Nu există mai târziu... Acum... Nu sunt inginer... Am... Am avut o diplomă falsă. Cineva, acum trei ani... mă şantajează... Secrete de la serviciu...

— Cine vă şantajează?

— El, ei, nu ştiu. Acasă, telefon... "Cumpăr Beckstein"... E o parolă...

Inginerul Pascu intră în comă şi nu-şi mai reveni. Muri în aceeaşi noapte într-una din rezervele Spitalului de Urgenţă.

Capitolul II
Un anchetator inedit

Maiorul de securitate Minerva Tutovan se trezi la primul semnal al telefonului. Scoase întâi piciorul de sub plapumă, încercând temperatura camerei. Ca de fiecare dată atinse scrinul vechi care gemu, zgâriind liniştea nopţii de iarnă. Întinse, din obişnuinţă, mâna să aprindă veioza şi abia după ce făcu para să funcţioneze de câteva ori îşi aminti că nu înlocuise becul ars.

Zbârci, plictisită, din nasul lung şi începu să bâjbâie pe lângă pat căutând telefonul.

— Alo!

Avea o voce metalică, imposibil de confundat. Ascultă un timp, apoi trânti receptorul şi se apropie de fereastră.

Încercă să-şi amintească unde pusese ceasul. Trase perdelele vechi căptuşite cu tafta de culoarea zmeurei, cadou de la o mătuşă ("biata tanti Caliopi, toată viaţa a avut gusturi fistichii"), lăsând să se strecoare în odaie un întuneric incert, albăstrui.

Pe lada studioului, extensoarele prinseră luciri astrale. Se îmbrăcă cu mişcări iuţi, bruşte: ciorapii de bumbac trei sferturi, costumul cenuşiu — fustă şi jachetă — pantofii plaţi.

"Hm! 11 fără 10."

De sus se auziră bubuituri. Minerva ridică exasperată ochii spre tavan:

— Iar?! Oamenii ăştia mă omoară! Ce-or fi având de bătut la miezul nopţii?!

Un zgomot asurzitor — corul ţevilor de calorifer izbite cu diferite obiecte fieroase — traversă blocul de-a lungul celor opt etaje.

Locatarii cereau linişte.

"Hm! Mi-au luat-o înainte..."

De pe tabla neagră acoperită cu exerciţii de trigonometrie desprinse paltonul, îşi trecu palma peste breton, apoi pe creştet până spre ceafă, unde părul se isprăvea brusc, şi ieşi din casă încuind yala de două ori.

*

Colonelul Ionaş o cunoscuse pe Minerva cu mulţi ani în urmă, în condiţii sui-generis. Profesoară de matematici pe atunci şi diriginta unei clase mijlocii, făcuse o excursie cu elevii la un monument istoric din preajma Bucureştiului. La câţiva metri de şosea copiii dăduseră peste cadavrul unui bărbat în vârstă. Fusese ucis cu o secure, pe care asasinul, înspăimântat probabil, o abandonase în apropiere. Victima, un spion aflat de mult în atenţia organelor securităţii, era lăsat în libertate pentru a-i depista complicii.

Minerva se schimbase foarte puţin. Acelaşi breton câş, aceeaşi expresie indiferentă, acelaşi nas lung, subţire, alternând grimase în funcţie de dispoziţie.

— Ţii minte povestea din satul Pana?

Minerva ridică din umeri:

— Fleacuri!

"Fleacuri, hm, aşa spusese şi atunci..."

Venise într-un suflet de la Bucureşti, cu un I.M.S. de serviciu. Spre surprinderea lui îl găsise pe asasin în biroul sectoristului, gata să facă mărturisiri.

Fusese descoperit de Minerva. Cu toporişca sub braţ, se dusese la şcoala din comună. Intrase în mai multe clase: "Măi copii, am găsit securea asta în drum. Nu ştiţi a cui o fi?" Se ridicase un băieţel mai mărişor, pistruiat, cu părul ca morcovul: "Daţi-o încoa', e a lu' tata..."

Pe Minerva n-o mai găsise în sat. "Cică se grăbea", spuse poliţistul de la post. Făcuseră cunoştinţă abia la Bucureşti, într-o recreaţie. După câţiva ani, Minerva părăsea învăţământul...

Colonelul îşi privi ceasul.

— Acum o jumătate de oră, inginerul Mihai Pascu a fost asasinat la câţiva metri de sediul securităţii. Medicul salvării care a însoţit victima la spital s-a grăbit să ne relateze ultimele sale cuvinte.

Scoase o foaie de hârtie din buzunar şi citi rar, încruntându-şi sprâncenele groase, haiduceşti, după cum le definise cândva Minerva.

— Nu există mai târziu... Nu sunt inginer... Am o diplomă falsă... Cineva... acum trei ani... mă şantajează. Secrete de la serviciu... Acasă... telefon. Cumpăr Beckstein. E o parolă...

Douăzeci de minute mai târziu, la Circa de poliţie s-au prezentat soţii Cătănoiu, vecinii inginerului.

— Mi-a telefonat maiorul Panait, şeful secţiei. Susţine că declaraţia lor ne interesează în cel mai înalt grad.

Se uită la Minerva. Îşi sprijinise capul de portieră, urmărind succesiunea imobilelor pe străzile pustii. Lumini întârziate trădând insomnii ori eforturi cumplite "de a îngrăşa porcul" înainte de sesiune, trecători rari, expulzaţi din bodeguţa de cartier cu orar redus, măturători cu ochiul de pisică înfipt între omoplaţi, împingând tulumbe.

Fulgii de zăpadă, deşi, mărunţi, întindeau un voal lichid pe parbriz.

Maşina frână brusc.

***

Doamna Cătănoiu, scundă, vioaie, cu ochii foarte apropiaţi unul de altul, frământa mânerul poşetei. Domnul Cătănoiu, înalt, slab, saşiu, n-avea ce face cu mâinile. Încercă să se ridice la intrarea Minervei şi a colonelului Ionaş. Nevastă-sa îl opri, şuierând scurt:

— Stai jos, Simioane!

Simion se execută prompt.

Minerva nu-şi ascunse zâmbetul. Şi-i putea lesne închipui la ei acasă: doamna Cătănoiu, în capot de zanana cu flori freacă maioneza în pragul bucătăriei, trăgând cu ochiul la televizor. "Degeaba! Ca Tanţa şi Costel nu mai fac ăştia pese..." Continuă să comenteze 20 de minute pe temă. Domnul

Cătănoiu clipeşte mărunt cu gura mereu întredeschisă. Are deviaţie de sept şi respiră pe o singură nară. Îi dă dreptate clătinând rar din cap. Se gândeşte cum va justifica suta la chenzină... Berea cea de toate zilele la bufetul întreprinderii, buletinele Pronosport în colectiv, sau poate o undiţă... Apoi doamna Cătănoiu trece la rubrica "evenimente din bloc", foarfecă manierele neamurilor lui Simion: "Au venit patru mitocani cu o amărâtă de gâscă şi mi-au stat pe cap o săptămână." Apoi emite consideraţiuni proprii asupra zborurilor cosmice: "Eu una nu m-aş duce să mă tai!", şi în cele din urmă desfiinţează în treacăt *du pesul* cumnatei Zoica. Domnul Cătănoiu dă mai departe din cap. E de acord...

— Vă rog, începu maiorul Panait, să relataţi şi dumnealor convorbirea! şi se retrase sub un pretext oarecare.

Doamna Cătănoiu trase adânc aer în piept:

— Cum îi spuneam şi domnului sublocotenent..

— Maior, rectifică, zâmbind subţire, colonelul Ionaş.

— Aş! Are tot o stea ca alde Pangrate, infanteristul de la doi. Este, Simioane?

Domnul Cătănoiu deschise gura, dar nu avu timp să articuleze vreun sunet. Întrebarea fusese eminamente retorică.

— Cum spuneam dară, noi suntem cuplaţi cu inginerul Pascu. A venit omul să ne roage. Miel, nu alta! Că i-am zis lui Simion: "Pe cine nu-l laşi să moară, nu te lasă să trăieşti..." Vorbeşte, domnule dragă, de ne-a înnebunit! Este, Simioane? Bun! 'Nea seară pui mâna pe receptor s-o sun pe soru-mea, Steluţa. Fie-sa, a creaţă, e felceriţă la Colţea şi lucrează de dimineaţă. Voiam s-o întreb pe soru-mea ce să-i mai dau lui Simion, că suferă — mă iertaţi de vorbă proastă — cu pântecele de când a mâncat prune uscate aduse de frate-său din Huşi când a stat la noi săptămâna trecută, pe motiv că fiu-său era plecat în deplasare tocmai la Timişoara şi uitase să-i lase cheia sub preş. Este, Simioane?

Domnul Cătănoiu îngână confuz:

— Lasă, tu...

— Adică ce, nu-i aşa? Mă rog, chestii familiare... Aşa că ridic receptorul. Nu-mi stă în caracter să fiu indiscretă, borşul meu, plita mea, ce-mi pasă mie de alţii, nu ca alde Ştefăneasca, că nu-ţi sună bine omul şi-a şi scos mitocanca capu' pe uşă să vază cine-i! Dar lasă, că acu' o băgară la ilicit. Adică mă orbeşte pe mine că dintr-un salar îţi faci şi casă şi Fiat 1800?

Domnul Cătănoiu reuşi s-o întrerupă:

— Lasă, tu...

— Mă rog, chestii de bloc...

— Deci, interveni colonelul, aţi ridicat receptorul şi, desigur, fără să vreţi, aţi auzit...

— Fără să vreau, domnu' ! Fără să vreau! Da' ce-am auzit! ! "Domnule Pascu", zice...

— Cine zicea?

— Un bărbat. "După ce aţi ieşit de la puşcărie — zice — cineva v-a vândut o diplomă falsă..."

Doamna Cătănoiu îşi continuă relatarea reproducând în stil personal discuţia interceptată.

— Înainte să închidă, zice: "Veţi suna şi veţi întreba dacă au de vânzare un pian..." Căută cu ochii în tavan: "Un pian... Un pian *Goldenbergl"* Ţţ! Nu! Pocni din degete cu satisfacţie: *Braunstein.*

— Poate *Beckstein,* sugeră Minerva.

— Asta e! *Beckstein!* De unde ştiţi? "E o parolă — zice — numai unul dintre locatari ştie despre ce este vorba." P-ormă a trecut tramvaiul şi-a închis.

— Vorbea din stradă? se interesă colonelul.

— Vezi bine, că pe la noi nu trece.

— Cum vi s-a părut glasul? Mă refer la persoana care-l ameninţa pe inginer.

— Cum să mi se pară?

— O voce poate fi groasă sau subţire, alterată de alcool sau tutun. Uneori se poate preciza cu aproximaţie şi vârsta. Gândiţi-vă, doamnă, este foarte important pentru noi.

— Păi... Doamna Cătănoiu părea încurcată: Ştiu eu... Un glas, aşa, de mototol. Aşa, ca a lui Simion. Se întoarse spre bărbată-său: Ia zi tu ceva, Simioane, să auză şi dumnealor!

— Ce să zic!? făcu fâstâcit domnul Cătănoiu.

Colonelul se ridică, zâmbind:

— Vă mulţumim foarte mult Ne-aţi făcut un mare serviciu. V-aş ruga să nu comentaţi cu nimeni întâmplarea.

Rămaşi singuri, colonelul se adresă Minervei:

— Ei, ce părere ai?

Minerva scrută chipul blajin al lui Ionaş. Avea o privire cuminte, cu ceva mucalit în colţul gurii.

— Sunt foarte surprinsă. Perversitatea combinaţiei depăşeşte cu mult tot ce am întâlnit până acum.

— Într-adevăr.

— Vă daţi seama? Cineva, pe care-l bănuiesc bine camuflat, oferă, contra unor sume relativ accesibile, diplome false de inginer. Urmează câţiva ani de expectativă. Oamenii au răbdare. O răbdare diabolică. Aşteaptă ca băieţii să prindă cheag la diferite locuri de muncă, să avanseze. Pe de altă parte, urmăreşte şi momentul psihologic. Teama, teama inerentă primelor luni când oamenii beneficiază de o situaţie trucată, când conştiinţa faptei neîngăduite şi reprezentarea ei acută începe să se atenueze. "A ţinut figura", cum ar zice, de exemplu, colaboratorul nostru mai tânăr Dobrescu. Treptat îmboboceşte un vag sentiment de securitate. Oamenii se simt mai bine, încep să se bucure, să guste din avantajele unei poziţii sociale artificiale care le oferă satisfacţii de ordin moral şi material. E clipa în care renunţi cel mai greu la o platformă, clipa în care şantajul dă roadele cele mai sigure. Îţi trebuie o coloană vertebrală a dracului de solidă, mult resort ca să te poţi împotrivi, în fond ca să poţi alege între avantajele pomenite şi oprobriul public la care, fatal, se adaugă sancţiunea penală. Iar preţul nu-l constituie

câteva mii de lei amputate periodic din bugetul falşilor ingineri, ci informaţiile cu caracter secret deţinute de aceştia prin specificul activităţii lor.

Colonelul Ionaş rămase câteva clipe pe gânduri. Sprâncenele groase coborâseră mult deasupra pleoapelor, ca o streaşină neagră, ascunzându-i privirile:

— Mă întreb... mă întreb în ce moment determinant al acţiunii am intervenit noi. Diploma i-a fost procurată lui Pascu acum trei ani. Deci în 1969. Este singurul punct fix în jurul căruia ne putem mişca pentru moment. Câţi pseudoingineri au mai fost racolaţi de atunci sau până atunci? Câţi îşi dau deja obolul furnizând informaţii? Îţi dai seama, Minerva, că Pascu nu este, nu poate fi singurul caz? Felul în care a fost concepută "întreprinderea" presupune anvergură, o reţea întinsă de falşi specialişti vizând o ramură ori mai multe sectoare ale economiei noastre naţionale.

Scoase o foaie de hârtie şi un pix lung, albastru.

— Ce date avem?

— În mod prezumtiv, un număr de telefon la care Pascu trebuia să-şi dea consimţământul. Imposibil să nu şi-l fi notat. În lipsa intenţiei, cel puţin ca impuls reflex. Şi parola. La numărul respectiv răspund mai multe persoane. Necunoscutul a specificat că una singură se află în cunoştinţă de cauză, fără să precizeze care.

Colonelul se ridică făcând câţiva paşi prin încăpere.

— Trebuie luate măsuri imediate. Să fie avertizate marile întreprinderi şi institutele de cercetare. Veţi acţiona ca organ de cercetare penală, anchetând crima cu mijloacele specifice organelor de poliţie. Printre cei cu care veţi avea de-a face în această anchetă veţi întâlni desigur şi oameni avertizaţi. Vreau să spun oameni care cunosc substratul afacerii, iniţiaţi în istoria diplomelor false. N-avem voie să-i alertăm. Trebuie să le generăm certitudinea că au în faţă un anchetator penal, căutând urmele unui asasin obişnuit. Să nutrească convingerea că autorităţile ignoră total orice altă implicaţie străină de crimă. Este esenţial! Cu cine vrei să lucrezi?

Minerva îşi ridică umerii, surprinsă:

— Cu locotenentul Dobrescu. Ca de obicei. Există obiecţii?

— Nu! îngână Ionaş, frecându-şi obrazul. E un băiat bun.

O conduse spre uşă.

— Ştii, sunt cam supărat... Fiu-meu... a rămas corigent la matematici.

"Aha!" conchise Minerva, clipind şiret. "O ia pe după vişin. Vrea să-mi servească o chestie cu Dobrescu. Iar e sentimental..."

— Trei la teză, trei la oral... Nevastă-mea a instituit un regim draconic. I-a suspendat tot: teatru, patinaj, cinema, televizor... Crezi că e pedagogic? Fac apel la profesiunea ta iniţială...

— Perfect pedagogic! Urmăriţi-i şi lectura. Mi-amintesc că, pe vremuri, elevul Dobrescu încerca să mă păcălească strecurând în copertele manualului de geometrie un roman de spionaj, numai că eram la începutul anului şi el ţinea degetele între ultimele file.

Colonelul râse:

— Apropo de Dobrescu, nu-i scoate prea rău sufletul... Te rog!

***

Cadavrul fusese transportat la morgă. Trupul inginerului Pascu acoperit cu un cearşaf de pânză devenise un număr, un obiect înregistrat cu creion chimic de un funcţionar indiferent. La chiuvetă, Vlase, medicul legist, îşi spăla mâinile. O salută pe Minerva Tutovan cu un zâmbet obosit. Avea ochi frumoşi, muiaţi de o boare. Pe corneea albă, irisul negru se detaşa precis, parcă tras cu tuş.

— Ce-i cu procurorul? întrebă Minerva.

— A plecat. Sunt poate zece minute.

— Acum începeţi?

Vlase oftă imperceptibil:

— Da. E o autopsie uşoară. Individul era tânăr, viguros. Fără grăsime...

Minerva măsură făptura delicată a doctorului, încheieturile subţiri. Vlase îşi detesta profesiunea. Crima îl terifia. Nu reuşise niciodată să se obişnuiască cu ideea de moarte. Moartea...

Privi îndelung silueta care se ghicea sub cearşaf. Parcă încerca să fixeze omul în spaţiu şi timp. O existenţă oarecare. Un salt mincinos peste ştachetă, apoi scadenţa implacabilă. Evenimentul inserat succint la rubrica "Aflăm de la Poliţia Capitalei" va fi comentat o seară, poate două, de gospodine în timp ce prepară tocana, apoi se va aşterne uitarea... "A murit un om! Un om tânăr! Ei şi? Oare asta-i totul?"

— Vreau să-l văd.

Medicul săltă puţin cearşaful.

— Un băiat frumos. Păcat!

— Mda! făcu Minerva pe gânduri. Ce aţi constatat?

Se uita insistent la tatuajul de pe braţul drept al victimei: Două mâini împreunate.

— Distanţa de tragere: circa 30 de metri. Evident, un trăgător excelent. Direcţia: perpendicular pe ţintă. Arma, dar asta o ştiţi dumneavoastră mai bine: Colt 45, cu amortizor. Glonţul a perforat plămânul şi s-a oprit în miocard. Bănuiesc. Atât deocamdată.

Îşi puse mănuşile de cauciuc şi dezveli victima. Avea mişcări moi, unduioase.

Vlase ridică ochii.

— Mâine dimineaţă sunteţi la birou?

— Cred că da. Daţi-mi un telefon!

Vlase părea încurcat.

— Ar mai fi ceva... Nu ştiu, poate e o prostie, dar...

— Dar?

— Acum o jumătate de oră am primit un telefon. Cineva, un bărbat, voia să ştie dacă inginerul Vlase a ajuns pe masa de autopsie...

— O glumă... macabră, nu vă mai frământaţi...

***

Se învârtea prin încăperea spaţioasă insuficient mobilată, ţinând mâinile înfipte în buzunare.

Locotenentul Dobrescu, tânăr de tot, o urmărea pe sub sprâncene, sfiindu-se s-o privească în faţă. De fapt evita totdeauna ochii Minervei, rotunzi şi lucioşi, extrem de mobili pe un chip, în general, impasibil.

Eschiva îi stimula memoria afectivă. Pe vremuri, în fond nu cu foarte mulţi ani în urmă — opt sau poate zece — fusese elevul Minervei Tutovan. Matematicile nu constituiseră niciodată slăbiciunea locotenentului. Uneori, în nopţi agitate, retrăia coşmarul tezelor, al "extemporalelor fulger" de 15 minute, al examinărilor nemiloase pe baza "paşaportului" — caietul de teme. Ochiul pătrunzător al Minervei — i se spunea "Samuraiul", iar porecla era preluată cu voluptate de fiecare generaţie — descoperea cu precizie diabolică manevrele frauduloase din pauză, când, cu sufletul la gură şi mâna înfrigurată, erau completate lacunele după caietele colegilor.

Printr-a noua îl lăsase corigent. Petrecuse o vară îngrozitoare, un iulie fierbinte, crispat, fără ştrand şi fără filme, surghiunit opt ore pe zi în spatele obloanelor trase. Învăţase cu lacrimi înghiţite, cu pumnii încleştaţi şi groaza în suflet: "E în stare să mă lase repetent...", şi născocea răzbunări cumplite, balsam dulce torturilor de peste zi.

Ulterior terminase Facultatea de Drept. Se prezentase la post, repartizat pe lângă un oarecare maior Tutovan. Nu făcuse nici o corelaţie. De fapt, nici nu ştia că Minerva abandonase învăţământul. Când dăduse cu ochii de ea, îl cuprinsese un soi de ameţeală, o sfârşeală lină. Prima întrebare a fostei profesoare fusese edificatoare: "Mai ţii minte, Dobrescule, formula de rezolvare a ecuaţiei de gradul trei?"

De-atunci trăia într-o continuă tensiune. La fel de necruţătoare ca pe vremea când voia să-l înveţe matematică, îl iniţia în "tainele" profesiunii, tratându-l fără menajamente, sâcâitoare, didactică, despotică, imposibilă.

Acum stătea în mijlocul odăii derutat, încercând să intuiască, din sărăcia obiectelor, ceva, o idee ori o observaţie inteligentă. Iar gândul că "trebuia" să fie deştept şi perspicace îl paraliza. Deodată îşi aminti de ultimele cuvinte ale inginerului Pascu şi se apropie de studio. Găsi pe ladă calendarul unde inginerul mâzgălise numărul de telefon. I-l arătă Minervei care, din cealaltă extremitate a încăperii, ridică din umeri.

— L-am văzut. Povestea este extrem de ingenioasă. Îţi dai seama, Dobrescule? Furnizezi diplome false unor derbedei — numai o pramatie e în stare să beneficieze de aşa ceva — şi după un timp vii cu şantajul: "Ori îmi dai relaţii despre cutare şi cutare lucru, ori te torn la poliţie." Şi-acum ce faci? Te uiţi la mine? Am un aer rococo! Nu crezi?

Fâstâcit, locotenentul începu să tragă de sertarele unui bufet scund, scoţând la iveală rufe, lenjerie, câteva tacâmuri sărăcăcioase.

— Nu bulendrele mă interesează, Dobrescu! Învaţă să observi şi să înţelegi.

Se apropie apoi de el cu braţele încrucişate pe piept.

— Arăţi de parcă ai fi înghiţit un bec. Fii mai bărbat, ce Dumnezeu! Ia-o metodic. Sunt trei oglinzi în casă, dar nici un şifonier. Hainele, foarte multe, o garderobă bogată, aş zice, sunt agăţate pe pereţi în cuie, ori atârnă pe spatele scaunelor. Deci individul era preocupat, în cea mai mare măsură, de cum arată el, nu interiorul. Un individ care-şi consumă existenţa pe stradă, la cinema ori în cârciumi, pentru care casa îndeplineşte un singur oficiu: de acoperiş. Nu trădează nici cea mai mică preocupare pentru aspectul locuinţei. Nu găseşti nici măcar vedeta decupată dintr-o revistă şi prinsă în patru pioneze. În schimb, se zgâia toată ziua în oglindă, chiar şi când vorbea la telefon. Cui trebuia să placă? Ce zici?

Locotenentul roşu ca sfecla îngână:

— Femeilor...

— Ai ghicit! Cum ai ghicit, Dobrescu?! Caută deci corespondenţa sentimentală. Nu în masa de lucru. Când ai de-a face cu mai multe femei, devii prudent. Materialul compromiţător îl ţinea deci ascuns. Vezi în spatele oglinzii sau între lada studioului şi dormeză. Apropo, tu unde le ţii ascunse?

— Eu?! Ştiţi... eu...

— Ştiu.

După câteva opinteli, locotenentul reuşi să dea la o parte lada. Scoase un pachet învelit în ziar. Scutură praful gros, concentrat ca un ciorchine de vată.

— Totdeauna am afirmat că bărbaţii n-au fantezie, conchise Minerva.

Desfăcu jurnalul din care căzură câteva scrisori şi fotografia unei femei. Un obraz îngust, cu pomeţi mongoloizi şi ochi de culoare deschisă. Femeia privea cu capul dat pe spate, ţinând mâinile încrucişate la piept, cu ambii pumni ascunşi sub subsuori.

— Hm! reflectă Minerva Tutovan. Fire închisă, misterioasă, voinţă fermă. Tenacitate. Un om interesant.

Puse fotografia la loc.

— Astea le luăm cu noi.

Se îndreptă spre masa de lucru unde Dobrescu scotocea conştiincios prin sertare.

— După toate aparenţele, Pascu era stângaci, spuse în treacăt, dându-l la o parte. Nu ştiu în ce măsură amănuntul ne interesează, în orice caz e de reţinut.

— Poftiţi?! întrebă aiurit Dobrescu.

Sub ameninţarea unui revolver şi tot n-ar fi fost în stare să ghicească din ce anume o dedusese.

Maiorul Tutovan îşi strâmbă buzele subţiri:

— Am spus că răposatul era stângaci. Nu vezi, ţine lampa de lucru în dreapta, deci lumina nu cădea normal, din stânga. Şi nu e un accident întâmplător. Să zici că Pascu căuta ceva şi a mutat-o din loc. Se vede după praf. Intact pe toată suprafaţa mesei.

Şi, pentru a demonstra cele afirmate, îşi plimbă degetul pe lemnul lustruit, lăsând o dâră întunecată.

Începu să răsfoiască prin hârtiile scoase de locotenent. Suluri de calc, o

tabelă de logaritmi, o riglă de calcul, câteva caiete. Reţinu unul, întorcându-i paginile întâmplător. Erau exerciţii de matematici superioare. Le parcurse cu un zâmbet nostalgic.

— A luat lecţii.

— Poate că exersa singur, îşi luă inima în dinţi locotenentul.

— Sunt două scrisuri diferite, băiete. Iar unul din ele corectează totdeauna, ori continuă acolo unde, pesemne, Pascu se împotmolea. În sfârşit, cam asta ar fi pe-aici. Hai să dăm o raită în baie!

Încăperea îngustă, dotată cu un minimum de instalaţie sanitară, mirosea neplăcut. Etajera din faţa oglinzii — "a patra", remarcă Minerva — era supraîncărcată de cosmetice şi obiecte de toaletă. Sticluţele şi cutiile elegante, extrem de decorative, contrastau evident cu pereţii scorojiţi, mâncaţi de igrasie. Robinetul de la chiuvetă, defect, picura, apa fiind întâmplător captată într-un borcan mare de iaurt, murdar. Linguriţa folosită era alături.

Sub ochii surprinşi ai locotenentului Minerva scoase din buzunar un creion chimic cu care însemnă nivelul până la care ajunsese apa. Deşertă apoi borcanul şi-l puse din nou sub robinet. Îşi privi ceasul şi se aşeză pe marginea căzii, fixându-l pe Dobrescu.

— Ei, ai înţeles?

Locotenentul dădu evaziv din cap.

— Ce-ai înţeles?

— Garnitura e defectă...

— Faci progrese, Dobrescu. Mai departe!

— Dumneavoastră vreţi să stabiliţi un anumit timp...

— Asta era limpede. M-am uitat doar la ceas. Ce fel de timp?

— Timpul în care se umple borcanul.

— Bun. Şi odată determinat timpul, la ce concluzie ajungem?

— Încercaţi, probabil, o corelaţie cu ora la care a plecat de acasă victima. Adăugă circumspect: Pot să-mi permit să cred că experienţa nu este edificatoare?

— Permite-ţi!

— E posibil ca Pascu să fi aşezat borcanul sub robinet în momentul părăsirii locuinţei, dar mai e posibil să-l fi pus şi cu, să zicem, o oră înainte.

Minerva se ridică ameninţătoare:

— Dobrescu Vasile, nu mă face să-mi pară rău că ţi-am dat drumul la corigenţă într-a IX-a!

Locotenentul îşi încleştă mâinile la spate, până simţi că-i pocnesc falangele. Stacojiu la faţă, îşi muşca buzele. Luă hotărârea disperată să nu-i mai pese. Cât o putea! Şi după aia...

Maiorul Tutovan, cu sprâncenele încruntate, îşi consultă ceasul, apoi luă borcanul în mână.

— Au trecut zece minute, declară ea. Apa colectată atinge înălţimea de un centimetru. Nivelul iniţial avea, cu aproximaţie, 14 centimetri. 14 ori 10 fac 140. Una sută patruzeci de minute. Rezultă că borcanul a fost pus sub robinet în urmă cu două ore şi douăzeci de minute, adică — îşi consultă

ceasul — la 22. La ce oră s-a comis crima, Dobrescu?
— 22 şi 15.
— Perfect. Dacă la ora 22 Pascu se afla în această încăpere — ne-o spune nivelul apei din borcan — iar după 15 minute se trăgea în stradă asupra lui, înseamnă că... spune, Dobrescu! Ce înseamnă?
— Că victima venea direct de-acasă.
— Primo! Secundo! Ce-ţi spune faptul că un individ — salariat, nota bene! — îşi ingerează paşnic la miezul nopţii iaurtul şi în loc să se culce pleacă bezmetic?
— Că victima a părăsit locuinţa sub influenţa unei puternice impresii. Completă apoi cu o nuanţă de ironie: Produsă, evident, după ce consumase iaurtul.
— Ce anume îi putea genera o astfel de stare?
— Un telefon, o vizită ori o scrisoare! răspunse prompt locotenentul. Cum scrisoarea nu am găsit-o, aş înclina pentru telefon.
— Aşa, băiete! Raţionamentul tău este confirmat de declaraţia soţilor Cătănoiu. Convorbirea surprinsă la cuplaj a avut loc la ora 22! Notează-ţi numărul din calendar, şi mâine dimineaţă vii la mine cu numele şi adresa abonatului în dinţi.
Viscolea. Din buzunarul cât o valiză Minerva scoase un basc. Şi-l înfundă până la sprâncene şi porni pe gânduri, alături de locotenent. Pe Doamnei, un tânăr voinic cu pălăria dată pe ceafă îl salută jovial.
— Salve, Vasilică! Mişto vreme de idile!
Şi se îndepărtă descoperindu-se larg după un clipit semnificativ.
Dobrescu, stupefiat, îşi vârî capul între umeri, bolborosind ceva neinteligibil.
— Cine era măgarul? se interesă calm Minerva. Nu cumva Diaconescu dintr-a X-a B?
— Da... Cred că el...
Avea certitudinea că-şi recunoscuse fosta profesoară şi că-l interpelase numai aşa, de-al dracului.
— Îl ţin minte. Copia totdeauna după Popovici...
Scoase un fluierat strident, de stadion, oprind un Getax. Deschise portiera şi se întoarse către locotenent.
— Hai, că te duc până acasă.
— Vă mulţumesc. Stau aproape. A doua stradă.
Minerva ridică din umeri şi dispăru înăuntru. Amintindu-şi brusc de ceva, scoase iar capul:
— Şi mai repetă regula de trei simple, Dobrescu! S-ar putea să ai nevoie...
Rafale de zăpadă, ridicate de viscol, desenau cozi imense de balaur pe decorul oraşului. Un decor convenţional, cu zăpadă şi ţurţuri lungi, ca nişte bucle de cristal. Toate peisajele ninse seamănă...
Traversă Calea Victoriei pustie, cuminte, carte poştală hibernală. O carte poştală dintre acelea pe care le primeşti în miezul verii şi-ţi pare absurdă. Locotenentul înainta greu. Fulgii îngheţaţi, aspri, ca nişte solzi, i se topeau pe

obraz.
La Cercul Militar, felinarele agăţau cercei de lumină peste terasele troienite.

Capitolul III
Ave, Tase, morituri te salutant!

Stăteau de aproape o oră în restaurant, urmărind masa din dreapta lor. Trei bărbaţi de vârstă mijlocie beau vinul casei diluat în şpriţuri slabe. Erau posesorii numărului de telefon indicat de necunoscut şi găsit la locuinţa inginerului Pascu.

Dobrescu comandase o sticlă de trei sferturi. Sub ochii vigilenţi ai Minervei Tutovan nu îndrăznise însă să consume mai mult de un pahar. În ce o priveşte, combinase o mixtură cutremurătoare: suc de roşii cu un deget de lichior indian în care storsese trei lămâi. Sorbea din pai cu o expresie de extaz care aduse lacrimi în ochii locotenentului.

— Continuă! făcu Minerva. Trebuie să dăm impresia că facem conversaţie, accentuă, că ne interesăm unul de altul.

Dobrescu roşi ca o făclie şi lăsă ochii în jos.

— Nu fi insolent! Ascult.

— Telefonul fiind instalat în hol, e utilizat de toţi trei. Sunt singurii locatari ai apartamentului. Am sunat la diverse intervale lansând parola. Mi-au răspuns două voci diferite: "Greşeală", şi au închis.

— Concluzia?

— Sau inginerul Pascu nu a mărturisit complet parola, nu a avut timp s-o facă, sau, întâmplător, tocmai cel iniţiat nu a ridicat receptorul.

— Sau... Minerva ezită îndelung, consultându-şi conţinutul paharului. Da... În sfârşit, continuă!

— Cum datele din cartea de imobil nu-mi spuneau mare lucru, mi-am procurat fotografiile lor fixându-i pe peliculă azi-dimineaţă, în timp ce părăseau locuinţa. Le-am arătat celor care se aflau prin împrejurimi în momentul asasinatului.

Locotenentul îşi doză suspansul sorbind încetişor din pahar. Îl puse înapoi pe masă cu grijă exagerată, până ce simţi că Minerva începe să dea semne de nerăbdare.

— Toţi trei se aflau la restaurantul "Cluj", deci la câţiva paşi de locul crimei. I-a recunoscut chelnerul. Ba, mai mult, în jurul orei 22 şi 15, ora crimei, sub diferite pretexte, fiecare a ieşit din local pentru câteva minute.

— Interesant! făcu Minerva. Cine e cel de lângă fereastră?

Locotenentul îşi întoarse, ca din întâmplare, capul. Individul de care se interesa Minerva arunca priviri lipicioase în decolteul unei ospătăriţe. Fata, măgulită, făcea fiţe cu şoldurile, trebăluind mereu pe lângă masă.

Era un bărbat voinic, cu faţa rotundă, bine îngrijită. O bărbie încă decentă se revărsa peste gulerul imaculat al cămăşii. Avea în totul ceva de

purceluş răzgâiat. O anume eleganţă, "de craidon" ar fi zis Minerva — pantofi cu scârţ, fular cu motive turceşti, umeri plonjaţi — respecta linia anilor '45-'46.

— Dumitru Necula, figurant la Teatrul liric. Burlac, 42 de ani.

Minerva îl măsură lung, concentrat:

— Bănuiesc că principala, dacă nu cumva unica sa preocupare o reprezintă femeile. Felul în care se îmbracă, privirile pe care le aruncă chelneriţei, chiar şi glumele pornografice pe care le-a spus până acum denotă un senzualism vulgar. Ochii lăcrimoşi sunt inexpresivi, iar privirea, cel mult şireată. Conversaţie ieftină, de cafenea, fără să depăşească un anumit orizont. Fie că reproduce cancanuri mai mult sau mai puţin picante din culisele teatrului, fie că emite opinii ori observaţii scabroase de natură sexuală.

— În consecinţă, opină locotenentul, nu-l cred capabil de crimă ori de vreo combinaţie tenebroasă. În afară de faptul că-i lipseşte suportul intelectual, dă senzaţia că ţine prea mult la modesta lui bunăstare pentru a o risca.

— Satisfăcător, Dobrescu! Satisfăcător! Următorul.

Necula tocmai îi pocnise o palmă pe umăr şi râdeau toţi trei. Avea o faţă pământie şi ochi negri. Economia de gesturi, ca şi îmbrăcămintea modestă dar îngrijită atrăgeau atenţia. Vorbea puţin şi zâmbea întruna apostolic, parcă recunoscător celorlalţi doi că-i acceptă prezenţa.

— Grigore Dincă, 39 de ani, liber profesionist. Pare un om delicat. Faţa trădează o sănătate şubredă, o insuficienţă hepatică probabil...

— Nu bate câmpii! îl întrerupse Minerva. Individul e tip saturnian. De aici i se trage culoarea aia bălţată. Încolo e zdravăn tun. Nu vezi ce pectorali are? Ce-i drept, pare un om delicat şi cu educaţie. Presupun că dispune de mijloace extrem de modeste. Îi lipseşte siguranţa pe care o dau banii, iar hainele sunt uzate, fără a depăşi însă limitele decenţei. Participă rar la discuţii, doar instigat, şi atunci emite evidenţe ori platitudini.

— Ca inteligenţă, l-aş înscrie pe aceleaşi coordonate cu Necula, numai că figurantul e mai şmecher.

— Te pripeşti, Dobrescu. Are o privire care-i departe de a fi cretină. Mai degrabă am impresia că se amuză copios de inepţiile celorlalţi, camuflându-şi divertismentul după o mască de naivitate inofensivă.

Minerva sorbi din bizarul cocteil roşu cu fluiditate sfărâmicioasă, zdrobind capătul paiului între dinţii puternici, cam mari.

— Ar mai fi Dem Luca, observă locotenentul. Traducător, 56 de ani, necăsătorit...

Maiorul Tutovan scrută cu ochii lucioşi profilul ascuţit al bărbatului, ceva între babă şi vultur pleşuv. Gulerul ros al cămăşii, manşetele zdrenţuite ale căror franjuri fuseseră îndreptate atent cu foarfecele lăsând să se vadă dublura, ca şi hainele vechi, cu proeminenţe lucioase, sugerau o existenţă penibilă, cu detalii meschine.

Vorbea mult, incoerent, şi, din câte i se părea Minervei, făcea abstracţie, într-un mod ciudat, de conversaţia celorlalţi. Gesturi largi, rotunde însoţeau

monologurile grandilocvente. Cu muchia palmei omul curăţa neîncetat masa, apoi, zvâcnind din vârful degetelor, degaja de pe mâneca hainei imaginare fire de praf.

— Viaţa e un amănunt penibil, domnii mei, declară tare Luca, ducând paharul la buzele supte. Primii care au observat-o au fost creştinii, căci întreaga lor dogmă — luaţi-i doar pe Sfântul Martin ori pe preacuviosul Augustin, ca să nu mai vorbim de Baudin, distinsul Jean Baudin — inoculează dispreţul faţă de efemerul antract suspendat în abis, atom al nimicniciei. " *O temps suspends ton vol, et vous heures propices, suspendez votre cours..."* Vedeţi, domnilor, la 20 de ani e suficient să întinzi doar mâna ca să-ţi agăţi bascul de cornul lunii... Însuşi Take Ionescu...

Necula, ameţit, îl urmărea tâmp şi bovin, scobindu-şi conştiincios molarii cu un băţ ud de chibrit pe care îl sugea din când în când. Dădea din cap competent, în fond năucit şi incapabil să găsească un sens în vraiştea de idei.

— O ia razna rău, observă Minerva, şi încă cu tupeu. Înşiră baliverne scontând la sigur pe ignoranţa celorlalţi.

— De ce o face? întrebă locotenentul, încreţindu-şi fruntea.

— Logoreea ar fi o explicaţie şi cea mai inofensivă. Plictiseala ar fi alta. Amicii i se par neinteresanţi, discuţiile lor searbăde, mica lor filozofie naivă, aşa că ridică un scut permanent între el şi ei. A născocit bruiajul ăsta fără cap şi fără coadă, dar cel puţin îl împiedică să recepţioneze observaţiile lor banale. "De ce nu-i evită atunci?" ai să mă întrebi. E totuşi mai vesel să bei în trei decât de unul singur, şi apoi am întâlnit căsnicii — o prietenie foarte strânsă împrumută mult de la această instituţie — în care oamenii se detestau şi totuşi nu reuşeau să se despartă. Mai există o variantă. A umorului sardonic. Luca se amuză copios, un râs homeric care-i zguduie măruntaiele, fără sonor, de presupusa naivitate, crasa ignoranţă a lui Necula. Treaba, ca preocupare în sine, presupune pe lângă o doză de cinism o insatisfacţie pe planuri majore deprimantă sau ceea ce numim în general ratare. Şi vorba lui Schopenhauer, pentru că suntem la citate: "Să te ferească providenţa de cel care n-are nimic de pierdut".

***

Urmărirea continua. Pe la ora 3 dimineaţa, Minerva Tutovan, împreună cu locotenentul Dobrescu, se afla la barul, "El Dorado".

Un chelner ce se voia stilat le adusese cafele şi o jardinieră din care ciuguleau stafide, alune şi *langues de chat,* urmărind pe ringul de sticlă — un disc de culori şi lumini — evoluţia unei dansatoare destul de trupeşă. Pe un pretext oriental, femeia îşi flutura borangicurile multe şi aţâţătoare, iar mişcările sinuoase stârneau exclamaţiile celor mai puţin blazaţi din sală.

Dobrescu, care-şi promise să vină într-o zi singur, încerca un obraz impasibil, neştiind ce atitudine să ia. Minerva, cu ochii subţiaţi şi gura strânsă pungă, îl observa atent, cântărindu-i reacţiile tot mai vigilentă pe măsură ce numărul se apropia de final. Camuflându-şi interesul, locotenentul se foia pe

scaun simulând "datoria trează" pentru masa din imediata apropiere a celor trei: Necula, Dincă şi Luca. O chelneriţă surprinzător de frumoasă, îmbrăcată în uniforma casei, minijup redus la extrem lăsând să se vadă *dessous*-urile cochete, le aduse o sticlă de şampanie bine frapată, învelită într-un şervet ud, ca un scutec.

După ce turnă în pahare, fata se îndepărtă. Necula, cu zâmbet lat, umed, îi lipi o palmă birjărească pe circumferinţa dorsală.

— Mă întreb, făcu în şoaptă Dobrescu, de unde au atâţia bani? Ştiţi cât costă aici o sticlă de şampanie?

— Să-ţi spun eu ce te întrebi? i-o reteză Minerva. Ce seară liberă ai în următoarele trei zile. Aici trebuia să vii cu măgarul ăla, cu Diaconescu... Şi cred că ai să vii, mai adăugă după o clipă de gândire.

Tăcu brusc. De la masa celor trei Dincă se ridicase îndreptându-se spre ieşire. Dobrescu îl urmă, afişând un aer distrat. Se strecura printre mese, calculând unde anume se putea considera în afara razei vizuale a Minervei, pipăind voluptuos prin stofa hainei ţigările şi bricheta. Dincă, după o scurtă incursiune la toaletă, dădu un telefon de la garderobă. Rămase mult timp cu receptorul lipit de ureche şi chipul i se întunecă rapid. Reluă numărul încă de două ori, apoi renunţă.

— Ei? făcu Minerva, trecându-şi palma peste breton.

— A dat un telefon.

— Şi?

— Nu i-a răspuns nimeni, deşi a încercat de câteva ori.

— Mda, e aproape 4. Destul de bizară ora. Îl măsură cu un zâmbet sarcastic, observând: Şi mai schimbă ţigările, Dobrescu...

O parte din lumini se stinse şi începu dansul. Tangoul languros din repertoriul lui Nat King Cole fu urmat de un şeic apocaliptic întins pe vreo 20 de minute. O pereche — oameni între două vârste — valsa cinstit, ignorând stoic comentariile suculente ale celor din jur:

— Uşurel, tăticu'!! Nu te osteni!

— Te prinzi ce step văd gagiii?!

— Fane! Ăştia-s de la "Steaua fără nume..."

Un tip rubicond, cu mustaţă pleoştită, îmbrăcat în haine cafenii, cu o cravată improvizată dintr-un cordon de fâş, se înclină reverenţios în faţa Minervei. Aceasta îl măsură iritată şi se adresă locotenentului:

— Spune-i, te rog, persoanei că încă nu achităm nota.

— Pardon, păpuşico, ziceam că te fac un dans.

Dobrescu, alarmat, încercă să evalueze preţul marelui candelabru ce atârna deasupra ringului. Interveni oportun:

— Domnişoara e cu mine...

— Ce impertinenţă! izbucni Minerva Tutovan.

Nu-şi găsea locul de indignare.

Dobrescu însă, care încerca pentru prima oară să-şi considere fosta dăscăliţă folosind genul feminin, era cel mai surprins. Scrutând obrazul osos, cu ochi rotunzi, nasul lung ţâşnind direct de sub breton, îşi aminti cu zâmbet ascuns una din numeroasele legende care circulau pe seama Minervei. Celi-

batară convinsă, stare civilă enunţată cu emfază şi ochi scăpărând de satisfacţie, ţinea în particular la apelativul *domnişoară,* corectând prompt orice confuzie. În seri de toamnă, când nostalgia lâncezeşte lângă sobă semănând tristeţi graţioase, cunoscuţii recapitulau cu acelaşi zâmbet neobosit unica "aventură" a Minervei. Făcând naveta la Ploieşti (era pe atunci profesoară la un liceu din centrul oraşului), un inginer care o urmărea asiduu încercase s-o sărute în tren. Înspăimântată, Minerva sărise din mers, fracturându-şi braţul. Comentariile sarcastice pe marginea incidentului o scoteau din sărite. Pe "agresor" îl dăduse în judecată.

— Ce faci, Dobrescu, dormi?

Locotenentul tresări puternic cu senzaţia că este scos la tablă.

Necula, bine ameţit, îşi făcea drum printre mese reluând itinerarul lui Dincă. Toaleta, apoi telefonul. Spre surpriza lui Dobrescu, figurantul formă acelaşi număr. Aşteptă câteva clipe să i se răspundă, în timp ce pe figura dolofană Dobrescu desluşi dezamăgirea pe care o încercase, la acelaşi aparat, saturnianul Dinică . Ca o variaţie la temă identică, Necula cumpără un pachet de ţigări, apoi se întoarse în local.

— Acelaşi număr de telefon! răspunse locotenentul privirilor Minervei. Înainte a fost la toaletă. De la garderobă a cumpărat un pachet de "Snagov".

Luca se ridică la rândul lui, îndreptându-se direct spre telefon. Camuflat în spatele unor consumatori care-şi reclamau paltoanele, Dobrescu descifră numărul deja cunoscut. După câteva clipe, un zâmbet lung inundă faţa lui Luca. Se întoarse imediat cu spatele şi în ciuda manevrei sale rapide, locotenentul nu mai surprinse decât ultimele cuvinte: "Negreşit, mâine..."

Orchestra decretase "şpriţ-pauză". Localul începu să se golească. În aşteptare, Minerva schiţase cu chibritul ars nişte semne în care Dobrescu desluşi cu repulsie radicali de ordinul doi şi trei.

— Acelaşi număr de telefon, i-o luă ea înainte, fără toaletă şi fără ţigări. Asta ştiu, sau, în fine, bănuiesc. Şi acum, cere nota!

Curând, cei trei se ridicară o dată cu un grup masiv de la o masă colectivă. Minerva şopti:

— Da! Ecuaţia e prea simplă, mult prea simplă...

*

Duminică dimineaţa, maiorul Minerva Tutovan suna la uşa unui apartament din strada Rozelor.

După câteva minute îi deschise o femeie, tânără în mod evident abia trezită din somn. Peste cămaşa de noapte îmbrăcase în grabă un capot roşu pufos, tivit cu blăniţă albă. Un strai de Moş Crăciun, cochet şi vesel.

Femeia manifestă o surpriză firească în faţa legitimaţiei Minervei şi o invită în casă, prezentând scuze de circumstanţă. Este dezordine, fiind duminică am întârziat mai mult în pat.." etc.

Se opriră într-un gen de salonaş, relativ modest, dar mobilat cu gust. Două fotolii de catifea, guşa porumbelului, covor şi draperii verde-închis, o măsuţă joasă bine lustruită, nelipsita scrumieră masivă de cristal, acuarele

vii cu rame albe pe pereţi. Deasupra televizorului atârna fotografia unui cavalerist din timpul primului război mondial. Ochii blânzi contrastau cu silueta ţeapănă, agresivă, proptită în sabie. Ochi care priviseră indiferenţi filmul unor evenimente majore sau meschine, cenuşii, de fiecare zi, o succesiune de întâmplări de care nu-şi mai aminteşte nimeni, consumate deceniu după deceniu... Minerva îşi dădea seama că micul apartament reprezintă de fapt o garsonieră dublă: un dormitor, baia şi, desigur, bucătăria minusculă.

— Să vă servesc o cafea! propuse femeia convenţional.

— Nu vă deranjaţi, zâmbi Minerva încercând să imprime figurii o expresie cât mai agreabilă. Vreau să discut cu dumneavoastră despre inginerul Mihai Pascu.

Peste chipul femeii trecu o umbră. Suspină uşor. Ridică ochii verzi, lungi şi întrebă în şoaptă:

— De ce a murit?

— Aceeaşi întrebare mi-am pus-o şi eu. De ce?

Dora Ioachim îşi stăpâni o tresărire. Părea extrem de echilibrată, decentă în gesturi şi reacţii. "Genul de femeie", îşi zise Minerva nu fără admiraţie, "care n-a fost văzută niciodată plângând."

— Oribil... Am citit la *Mica Publicitate* anunţul colegilor...

Îşi aţinti privirea afară, în cenuşiul de plumb al dimineţii de iarnă.

Observându-i pometţii proeminenţi, linia fermă a buzelor şi a bărbiei, Minerva Tutovan retrăi impresia produsă de fotografia din locuinţa lui Pascu. Multă personalitate, voinţă. "Da, fără îndoială, Dora Ioachim este o femeie interesantă."

Nu era frumoasă în accepţiunea clasică a noţiunii. Nu epata cu strălucire de star şi nu înduioşa cu dulceaţa canoanelor estetice ale romanticilor. Şi totuşi avea un chip de la care nu-ţi puteai lua ochii. Exista în femeia aceasta suplă, cu membre subţiri, dar viguroase, cu părul roşu, tuns scurt şi ochi sticloşi de un verde compact înghiţind pupila, ceva sălbatic, nedomolit. Şi poate că farmecul ei incontestabil consta tocmai în paradoxul tulburător dintre firea aprigă, zbuciumată şi sobrietatea reacţiilor, ponderarea conduitei. O sălbăticiune cu maniere de pension.

Se întoarse spre Minerva:

— Acum înţeleg. Aţi găsit la el scrisorile mele.

Maiorul Tutovan confirmă, clătinând din cap.

— Le păstra, reluă Dora Ioachim. Le mai păstra încă...

— V-a iubit mult, minţi Minerva. Păstra doar scrisorile şi fotografia dumneavoastră.

Dora Ioachim îi aruncă o privire goală: "Ce putea şti femeia asta despre dragoste... Dragostea disperată, dementă, fără zile, fără lumină, căci totul este o noapte, delir cu ochi fierbinţi, tiviţi de cearcăne, trântă încleştată cu infinitul, cu clipa care se vrea eternă, luptă dinainte pierdută, dintotdeauna pierdută. Apoi pustiul..."

Minerva îşi trecu palma peste obraz, privind-o insistent. Citise cândva, într-o revistă de duzină, un test naiv: "Cum definiţi o sticlă cu conţinutul

înjumătăţit?" "E pe jumătate plină", spune optimistul. "E pe jumătate goală", afirmă pesimistul.

"Pentru Dora va fi întotdeauna goală. Aşa s-a obişnuit. Aşa s-a deprins să-i judece şi pe ceilalţi. Aşa mă judecă şi pe mine."

— Cu alte cuvinte, nici măcar nu se ştie de ce a trebuit să moară!

— Poate că ne ajutaţi dumneavoastră să aflăm, sugeră Minerva.

— Cum?

— Vorbiţi-mi despre el.

— Adică despre dragostea noastră...

Îşi aprinse o ţigară şi trase câteva fumuri adânci înainte de a începe.

— Am spus dragostea noastră, căci este unicul context în care pot vorbi despre Mihai. Totul a început acolo, la Brazi. Sunt chimistă — nu, n-am studii universitare — şi fusesem angajată prin transfer de câteva luni. Abia obţinusem divorţul de soţul meu, medic la Craiova, şi mi se părea, aşa mi se părea atunci, că devenisem imună. Afecţiunea pentru Mihai a fost spontană şi de la început covârşitoare. Când mi-am dat seama că încep să alunec, sentimentul era definitiv.

— Ce înţelegeţi prin a aluneca? întrebă încet Minerva.

Dora Ioachim zâmbi trist:

— Iubirea e înălţătoare, scrie în toate abecedarele, sursă de iniţiative generoase, elanuri filantropice etc. La 17 ani credeam că e suficient să întind doar mâna ca să-mi agăţ bascul de cornul lunii...

Minerva încruntă uşor sprâncenele:

— Continuaţi!

— Azi am 28 de ani, am iubit de două ori şi pot măsura prăpastia, tenebrele de coşmar în care te azvârle dragostea. În ceea ce-l priveşte pe Mihai, intuisem omul, specia, dacă vreţi primejdia, dar nu mă puteam opune.

— Curios! N-aş fi zis că vă lipseşte voinţa. De fapt, în ce consta primejdia?

— Mihai era un dezechilibrat. Nu mă refer la un dezechilibru nervos. N-avea echilibru în sensul acelei cumpene dintre bine şi rău care dă sens pozitiv unei existenţe. Avea intenţiile cele mai bune din lume şi iniţiative frecvente pentru aducerea lor la îndeplinire. Era însă incapabil să se opună, să reziste unei plăceri concrete şi imediate care trebuia sacrificată ţelului major.

— De pildă?

— Cunoaşteţi probabil amănuntul că în 1964 fusese exmatriculat de la Politehnică. În '66, poate şi la insistenţele mele, se hotărâse să-şi reia studiile. Avea nevoie de o recomandare de la întreprindere. În situaţia aceea, cea mai mică greşeală îi putea fi fatală. Voia să aibă sau să se creadă că are o conduită ireproşabilă. Într-o sâmbătă a plecat la Ploieşti, la o nuntă. Tocmai intrasem în concediu, aşa că ne-am dus împreună. Ei bine, mi-a fost literalmente imposibil timp de trei zile şi trei nopţi să-l scot de-acolo. Era o nuntă bogată, nişte ţărani îşi măritau fata, iar cheful nu se mai isprăvea. Argumente, ameninţări, lacrimi — toate au fost inutile. Amănuntul vi se pare poate nesemnificativ, totuşi îl caracteriza.

— N-avea măsură.
— Da, n-avea măsură. Era în stare să piardă o chenzină întreagă la table ori cumpărând câteva pungi de *Loz în plic.*
— Ce s-a întâmplat cu recomandarea?
Dora Ioachim aruncă o ţigară stinsă.
— I-au refuzat-o, fireşte.
— Din cauza celor trei absenţe?
— În mare măsură. I s-a propus prelungirea termenului de îndreptare, ca să zic aşa, cu încă un an. Inutil! Era jignit, îşi pierduse curajul şi încrederea.
— Mă întreb, spune Minerva pe gânduri, ce aş fi făcut în locul dumneavoastră...
— Ceea ce trebuia să facă orice femeie care iubeşte. Eu îl divinizam. Subiectiv eram de partea lui. Suferea şi aveam impresia că i s-a făcut o nedreptate gratuită. Evitam totuşi să-l alimentez. Astăzi văd altfel lucrurile. Nu pot reproşa cuiva că nu crede în mine sau că mă detestă. Şi-apoi poate că oamenii aveau intuiţie. În '67 a făcut o prostie şi a fost condamnat la un an şi jumătate. Intrase într-o combinaţie dubioasă cu unul din magazinerii şefi. A sustras nişte materiale. Abia la proces am înţeles despre ce era vorba.
— După aceea, probabil l-aţi părăsit.
— Nu mă cunoaşteţi! Nu de aceea l-am părăsit.
— N-am spus de aceea, ci după aceea.
— Nici aşa nu este exact. Nu sunt omul care să dau bir cu fugiţii din cauza unei hârtii cu antetul tribunalului pe care scrie sentinţă. În decembrie '68, când a fost pus în libertate, l-am primit la mine în casă, aici. Era dureros gândul şi totuşi reflectam că un an de penitenciar trebuia să-l fi scuturat puţin. Şi, ciudat, se întorsese cu un moral excelent, pus pe fapte mari. Şi-a găsit un serviciu la Popeşti-Leordeni şi începuse chiar să ia lecţii de matematică şi fizică.
— Cu cine?
— Nu ştiu. Nu l-am întrebat. În fond, important era că se hotărâse.
— Evident.
Dora Ioachim se ridică şi se opri lângă fereastră. Picioarele goale, în papuci mici de lac, erau încă bronzate. Vorbi cu spatele întors:
— Sunt în stare să iert multe. Nu şi minciuna. Când mi-am dat seama că mă înşală, totul s-a terminat în mod irevocabil. Nu fac distincţie între aşa-zisele aventuri de o seară, inofensive, şi "legăturile serioase". Faptul în sine, indiferent de rubrică, mi-e suficient. În general cred că e suficient. Ar trebui să fie. Oftă. În sfârşit. De-atunci nu l-am mai văzut. Am auzit că între timp a devenit inginer.
Telefonul începu să sune şi Dora Ioachim întinse mâna îngustă după receptor.
— Da, eu sunt... mai târziu, te rog. Peste jumătate de oră. Bine, la revedere.
Închise, adresându-se Minervei:
— Cam asta ar fi tot ce v-aş putea spune despre Mihai.
Maiorul Tutovan se ridică.

— Vă mulţumesc.
În prag se întoarse căutând lung în ochii sticloşi ai Dorei Ioachim. Femeia îi suportă privirea ferm, fără să clipească.
Când uşa se închise, Minerva rămase câteva clipe nemişcată, mângâindu-şi bretonul gros.
"Ce-ar fi în stare, la o adică, să facă femeia asta dintr-un Dobrescu, de pildă?"
Coborî scările plimbându-şi degetele pe balustrada lustruită. În hol se opri surprinsă. Locotenentul Dobrescu, într-un pardesiu sport, cerceta lista locatarilor.
— Ce cauţi aici?
— Dumneavoastră?!
Ochii locotenentului străluceau. Părea extrem de tulburat.
— Femeia, Dora Ioachim...
— Ştiu, Dobrescu. Îl cunoaşte pe Luca.
— V-a spus ea?
— Într-un fel.
Ieşiră din bloc. Se auzeau tramvaiele încrucişându-şi liniile la Podul Izvor. O luară pe Cheiul Dâmboviţei.
— Fata asta e un număr mare. Minte bine şi cu talent. A scăpat însă aiureala aia, cu luna şi bascul, a lui Luca. Sper să n-o fi ciupit din vreun clasic. Sună destul de bine, iar imaginea e frumoasă. Dora Ioachim a înregistrat-o şi mi-a plasat-o trădând faptul că îl cunoaşte.
— Îi cunoaşte pe toţi trei...
Minerva îl privi iute.
— ...şi se întâlneşte cu fiecare în parte.

*

La 4 sau 5 dimineaţa, din diverse puncte ale Bucureştiului — adeseori localuri care şi-au prelungit insomnia ori cotloane de unde somnul a fost alungat cu şpriţuri şi cafele — ţâşneşte iniţiativa împleticită: "Hai la gară!"
În zorii zilei, restaurantul Gării de Nord oferă parada de gală a marilor cheflii, campionii nopţilor pierdute. Cei care-şi iau micul dejun în aşteptarea acceleratului de dimineaţă ori între două trenuri sunt răzleţi şi solitari, lesne de identificat. Feţe proaspete, bine rase, valiza mică de voiaj alături, consumaţia: ceai cu gem ori anglo-saxonul şuncă şi ouă.
Fenomenul pitoresc îl reprezintă însă ceilalţi. Mese de trei până la zece persoane, figuri trase, podoabe capilare stufoase, iar comanda invariabilă: 50 de coniac înainte, ciorbă de burtă acră, fierbinte, crâncenă şi ardeiată, după.
Când pe urmele neobosiţilor Dincă, Luca şi Necula, maiorul Minerva Tutovan şi locotenentul Dobrescu pătrunseră în restaurantul Gării, avură surpriza de a nu găsi nici o masă liberă. Se "lipiră" destul de greu lângă o pereche de navetişti. Ceilalţi trei fură cooptaţi cu urale şi îmbrăţişări sentimentale la o masă de cheflii.
— Să trăieşti, coane Griguţă!

— Pe unde aţi fost azi-noapte?
— Zău? E mişto programul? Şi gagica?
— Durere!!!
— Câţi marafeţi?
— Ce luăm? Să vină şeful!

După câteva minute, ospătarul apăru cu două castroane uriaşe, aburinde. Împărţi expert ciorba, ingerată cu deliciu în ritm vertiginos, apoi fără să aştepte comandă specială — îşi cunoştea clienţii — aduse un platou imens cu gogoşari, castraveţi şi inimi creţe de varză acră.

— Ce-i cu ăştia, dom'le?! se miră Minerva Tutovan îndată ce rămaseră singuri.

Avea în faţă un ceai din care sorbea rar, cu silă. Dobrescu, la a cincea cafea începând de aseară, reflecta îngrijorat:

"Indivizii sunt de cursă lungă. Trei cârciumi într-o singură noapte şi cine ştie ce le mai trece prin minte, iar Minerva e în stare să se ţină după ei până or cădea sub masă. În fond, am putea preda acum urmărirea altora. Cu un telefon, rezolvăm lesne..."

— Că au bani, e limpede, dădu el glas unui gând mai vechi.

Minerva ridică plictisită din umeri. Era deconcertată. Fără îndoială nu aşa şi-l imaginase pe "marele maestru" şi nici măcar pe complicii săi. Triumviratul — Luca, Dincă şi Necula (un ratat, un oarecare şi un crai ieftin de mahala) — excludea, fie chiar numai ca executanţi, combinaţia de mare subtilitate a diplomelor false. O astfel de întreprindere presupune în limitele sale minore şi majore o anume consecvenţă, o anume seriozitate, o fermitate şi măsuri extreme de precauţie care se îmbinau greu cu existenţa de un boem grotesc şi public a celor trei. "Performanţele", gândea Minerva, "indiferent de planul moral pe care se înscriu şi cu atât mai mult când sunt machiavelice, incumbă, pe lângă un efort susţinut, o sobrietate ce nu îngăduie investigaţii nici măcar întâmplătoare. Şi totuşi, legătura dintre cei trei, ori doar a unuia dintre aceştia şi autorul şantajului este incontestabilă."

La masa lor cheful continua. Câteva sticle de vin umpleau frapierele, cafele duble abia fuseseră aduse. Necula, cu braţul pe după gâtul unui individ îndesat, cu ochii mici înfipţi la rădăcina nasului, cânta *sotto voce,* romanţe lacrimogene. Dincă clipea mărunt, întinzând acelaşi zâmbet tâmp la care adăugase o tentă de blajinătate. Luca, cel mai treaz, continua să alunge firimituri inexistente, cu demnitatea unui majordom de casă mare. Din când în când intervenea cu glas baritonal bine timbrat: "Domnilor! Nu se poate, domnilor..."

La 10 dimineaţa, două getaxuri burduşite — Luca, Dincă şi Necula, plus cei racolaţi la restaurant — părăseau Gara de Nord. Într-al treilea, Dobrescu şi Minerva făceau pronosticuri asupra itinerarului. Urmărirea era uşurată de traficul aglomerat al dimineţii. Mergeau pe linia tramvaiului 12. Maşinile frânară în faţa cimitirului Bellu. Necula cumpără o lumânare groasă şi grupul gălăgios se angajă pe aleea centrală. Cotiră apoi spre stânga, înaintând cu dezinvoltură, fără nici o urmă din rezerva aceea superstiţioasă pe care cei mai mulţi o încearcă cu prilejul unor astfel de vizite. Pâlcuri de oameni —

rude de-ale răposatului ori vecinii veniţi din spirit competiţional ("pe alde cumnată-meu l-au slujit trei popi!") — se înghesuiau în jurul femeilor cu haine cernite care împărţeau pomeni: ştergare, căni de lut, vin de 7,50 lei, colivă. Milostiviţii îngânau câte un bogdaproste printre obişnuitele comentarii mai puţin pioase:

"Nu-i potrivită din grâu..."

"Mitocanul şi la colivă se cunoaşte!"

Preoţii rasoleau slujba asigurând prin semne şi viu grai pe cei care aşteptau să le vină rândul:

— Cu sfinţii odihneşte... sufletelee... acu', acu', madam Popescu... adormiţilor roobilor tăi...

În frunte cu Necula, Dincă şi Luca, chefliii se apostrofau bine dispuşi. Părea un grup în zi de sărbătoare într-un loc de agrement cu căluşei, floricele, gogoşi calde, şi ici-colo figuri oacheşe încercând să-ţi vândă de ocazie un stilou verde, ieftin. Reflecţii de un umor macabru se încrucişau deasupra mormintelor. În faţa unui cavou impunător, oamenii se opriră. Edificiul pătrat, cu coloane de marmură şi frontispiciu rotund din sticlă colorată ca o roză a vuiturilor, era împrejmuit de un lanţ cu anouri groase.

— Valabilă garsonieră! comentă cineva din grup.

— Are sonerie?

— Şi-o fi pus telefon...

— St! făcu Dincă. Linişte, domnilor!

Cei trei adoptaseră brusc un aer pios. Cu gesturi măsurate, Luca deschise cavoul, aprinse lumânarea şi alimentă candela dintr-o sticluţă de untdelemn pusă la îndemână pe o etajeră alături de un vas cu imortele şi fotografia răposatului: o figură mucalită, făcând parcă cu ochiul din altă lume.

Oficiul isprăvit, Luca se alătură celorlalţi şi cu glas răspicat decretă:

— Descoperit! Domnilor, aci zac rămăşiţele pământeşti ale marelui filantrop, singurul cu adevărat înţelept, Anastase Vasiliu. Dovedind o desăvârşită înţelegere a existenţei în sensul ei filozofic, săvârşindu-se din viaţă, acest om a depus un ultim omagiu pe altarul bachic lăsându-ne nouă, prietenilor săi, întregul său avut. Rugăciunea-i din urmă a fost ca suma lăsată — reproduc textual din testamentul domniei sale — "...să fie băută până la ultima centimă întru petrecerea şi desfătarea celor care m-au iubit..."

Oamenii cu pălăriile scoase şi cu bărbiile în piept păstrară un moment de reculegere. Glasul lui Luca continuă cu modulări de incantaţie:

— Tase! Gândul tău bun a dat roade. Noi, păcătoşii, îţi mulţumim. Dumnezeu să te odihnească în pace pe nesfârşitele sale câmpii!

— Amin! se auzi corul celorlalţi.

Luca închise cavoul. Oamenii îşi puseră pălăriile şi părăsiră cimitirul sub ochii stupefiaţi ai Minervei şi ai lui Dobrescu, aşezaţi pe o bancă între două femei îndoliate.

În faţa porţii, grupul se răzleţi. Dincă, Luca şi Necula luară o maşină. Mergeau, în sfârşit, spre casă.

Era ora 11 dimineaţa.

Peste un ceas, Necula părăsi din nou locuinţa, urmărit de ofiţerul care preluase supravegherea.

Dobrescu se culcă îmbrăcat şi adormi buştean. Îl visă pe Tase Vasiliu cu aripi de îngeraş, înotând într-un cer impecabil *bleu-ciel.* Din buzunar îi ieşea o sticlă de whisky înfundată cu un cocean.

— Ce tâmpenie! murmură locotenentul şi se întoarse pe partea cealaltă.

Capitolul IV
Atenţie! Minerva zâmbeşte

— Ce zici de bascul meu, Dobrescu?

Minerva îl privea pe sub sprâncene, urmărindu-i atent figura. Lapoviţa de peste zi se strânsese în băltoace mari în care călca nestingherită, împroşcând apa pe câţiva metri. Locotenentul, prima victimă, cu galoşii inundaţi, rezista stoic. Privi bereta de fetru, o brânzoaică bleumarin cu paratrăsnet obosit, compunându-şi o expresie măgulitoare.

— E interesantă...

Minerva intră cu pantoful în groapa cea mai adâncă. Cineva se sesiză, apostrofând-o revoltat:

— Cască ochii, cucoană!

— Originală, continuă locotenentul. Aţi luat-o de la pachet?

— Te-am prins, Dobrescu! N-ai spirit de observaţie! Zece ani am pus-o la fiecare teză. Ştii de ce?

— Probabil că socoteaţi lucrările scrise drept... ăăăă... un eveniment deosebit.

— Aiurea! Trăgea fereastra şi era singurul loc de unde puteam să văd cine copiază. Mai exersează, Dobrescule, mai exersează!

În hol, Minerva îşi scoase bascul, consultându-şi chipul în oglindă (pentru prima oară în ultima săptămână) şi încercă din faţă şi profil un zâmbet mieros.

Locotenentul numea aceasta "toaleta de anchetă" şi, după preparative, deduse că pe Luca îl aşteaptă clipe îndeajuns de dificile. Surâse.

Pe uşa ascensorului copiii zgâriaseră autografe sentimentale: "Titi repetentul!" "Gigel e un bou!" Urma desenat cu cretă "Sfântul" în ipostaza simbol.

Apartamentul celor trei prieteni, situat într-un bloc vechi de pe Ana Ipătescu, era spaţios: trei camere pe hol, cu dependinţe bogate, ocupate în exclusivitate de Luca, Dincă şi Necula.

— De fapt, spuse traducătorul după ce se legitimară, iniţial stăteam aici doar eu cu Necula şi o familie de jurişti. Griguţă, vreau să spun Dincă, le-a propus schimb de locuinţă — avea o garsonieră elegantă pe Filitti — şi oamenii, evident, au acceptat.

Dobrescu privi în jur. Holul era frumos dar sărăcăcios şi neîngrijit. O lustră splendidă, Murano, şi o oală care colecta picăturile de apă pierdute de

calorifer erau singurele obiecte din încăpere.

Luca îi invită la el, o odaie tristă, rece, fără mobilă. Se vedea aşternutul improvizat, acoperit în grabă cu o pătură cafenie cu ciucuri ştirbi. O maşină de scris portativă "Erika" stătea pe o ladă răsturnată în faţa unui scăunel mic de bucătărie. Ziare vechi fixate în pioneze înlocuiau faţa de masă, perdelele, abajurul lămpii de birou — un braţ sinistru de fier cu bec de 200 de lumini. Pe parchet erau împrăştiate cărţi, reviste, ghemotoace de hârtie, sticle goale, sifoane, cutii de conserve cu mucuri de ţigări în vecinătatea unei amprente lăsate de un fier de călcat.

Element discordant, un tablou mare cu ramă de bronz atârna între ferestre, asediat de păianjeni. Un bărbat arogant, cu haine şi aer *fin de siècle.*

— Luaţi loc, doamnă! o invită Luca desemnându-i cu politeţe afectată scaunul de bucătărie. Din nefericire, ospitalitatea mea e limitată. Sunt un om sărac.

Minerva îi adresă o privire plină de admiraţie.

— Nu trebuie să vă scuzaţi. De mult m-am convins că inteligenţa n-are nevoie de ambalaj. Şi când spun asta, mă gândesc la ultimele dumneavoastră lucrări. Colegul meu mai tânăr le-a apreciat în mod deosebit...

Dobrescu îi scruta amuzat chipul. Emana o bunăvoinţă serafică, iar vorbele se rostogoleau rotunde, calde, îmbălsămate în nectar şi ambrozie. Acum privea lung fulgarinul lui Luca de pe care apa se prelingea pe parchet.

— A plouat toată dimineaţa şi mi-am pierdut umbrela, începu el o explicaţie nesolicitată.

— Locuiţi de mult aici?

— Din 1952.

— Dacă nu mă înşel, anul coincide cu retragerea dumneavoastră din învăţământ.

— A! râse îngăduitor Luca. Înţeleg la ce faceţi aluzie. Este un reproş camuflat.

— Un reproş?

— Adică am renunţat la un post sigur şi onorabil, naufragiind într-o existenţă mizerabilă.

— Nu-mi permit să fac aluzii, chiar dacă — să zicem — problema în sine suscită interes.

— Vă mărturisiţi totuşi curiozitatea.

— În măsura în care dumneavoastră sunteţi dispus să mi-o satisfaceţi.

— O astfel de amabilitate mă dezarmează şi mă obligă. Funcţia de profesor nu mă avantaja.

— Din ce punct de vedere?

— Al libertăţii spirituale. Poate vi se pare preţios. Dar îmi place să zbor, să mă avânt...

"...să zbor... să mă avânt..., repetă în gând Minerva. Baloane retorice sau instinctul de conservare care ne obligă să ne mistificăm, să găsim justificări pentru ceea ce nu poate fi justificat, să ne definim romantic insuficienţele?

Sună bine «libertate spirituală». Mai bine decât indolenţă, oroare de muncă disciplinată, obligatorie..."

— Nu există nici un regulament care s-o interzică.

— Dar nici s-o recomande!

Şi râse. Dinţii de faţă, avariaţi, păreau nişte unghii roase, crescute în gingiile vinete.

Minerva clipi din ochii mari, lucioşi. Ai fi zis că e timiditatea personificată.

— Şi acum... zburaţi?

Se simţi brusc enervat.

"În fond ce vrea? Ce vrea de la mine?"

— Nu importă faptul în sine, ci ideea.

— A, da! Înţelegi, Dobrescu? Totul e să ai aripi. A le folosi e deja o chestiune minoră, subsidiară.

Traducătorul îi aruncă o privire iute, apoi pleoapele se lăsară peste ochii obosiţi şi gălbui.

— Zilele trecute, reluă Minerva, discutam cu cineva despre dumneavoastră. Vă mărturisesc că afirmaţiile persoanei m-au surprins. Vă înregistra existenţa la rubrica ratare. Evident, cataloga greşit. Îi scăpa sensul noţiunii. A confunda ratarea cu un mod de viaţă înţelept, dispreţuind divertismentele minore, aspirând mereu spre desăvârşire, reprezintă o eroare grosolană.

Luca îşi aprinse o ţigară cu mână nesigură, aruncând chibritul pe parchet. Îi strivi măciulia sub talpă, mai alungă câteva fire de praf de pe genunchiul pantalonului, apoi vorbi cu glas bine timbrat:

— Totdeauna găsim motive să ne plângem. Cei din jur nu ne înţeleg, căci sunt prea aproape şi deci nu ne pot îmbrăţişa într-o imagine de ansamblu. Ceilalţi pierd esenţialul din cauza distanţei. Ratare! Hm! Termenul nu mă înspăimântă; de fapt, trebuie să fiu recunoscător persoanei. A rata presupune o încercare, un start în cele din urmă neizbutit. Nu poţi pierde ceva ce nu ai. Or asta e mai mult decât nimic. Cui trebuie să adresez mulţumiri, doamnă?

Minerva arboră o mină derutată, plină de scrupule.

— Este vorba de... o femeie.

— O femeie?!

— Exact. O bună prietenă de-a dumneavoastră. Dora Ioachim. Sper că nu voi avea motive să-mi regret indiscreţia. Sincerităţii nu-i pot răspunde decât cu francheţe.

Luca se crispă uşor. Spuse nesigur, după câteva clipe:

— Nu ştiu la cine vă referiţi. Nu cunosc persoana.

— A! exclamă satisfăcută Minerva. Vezi, Dobrescu? Ţi-am spus să n-ai încredere în ea? Fetii îi place să se laude! Ţi-am spus, Dobrescu?

Locotenentul recunoscu spăşit:

— Mi-aţi spus.

Traducătorul îşi ridică umerii ascuţiţi, de astă dată sincer surprins.

— Nu văd pentru care motiv s-ar putea lăuda cineva că mă cunoaşte.

Minerva avu o viziune tulburătoare. Luca avariat, pleşuv, cu dinţii roşi, continuând să peroreze într-un azil de bătrâni. Un aşezământ cu tabieturi mărunte, unde nu te vizitează nimeni pentru că n-ai pe nimeni, sau, mai trist, deoarece nimănui nu-i pasă de tine, unde fiecare povesteşte ce ar fi putut să fie, dar nu e sau nu-l crede nimeni c-a fost... "O epavă."

Îşi lăsă ochii în jos, sfioasă.

— Cucerirea unui bărbat matur, cu poziţia dumneavoastră socială, cu fizicul şi prestanţa dumneavoastră... Cum îţi spunea, Dobrescu? "E nebun, nebun după mine." Improviza, desigur. Imaginaţi-vă, pretindea, printre altele, că-i cunoaşte şi pe amicii dumneavoastră: Necula şi Dincă.

— Absurd!

— Bineînţeles! O mitomană. O persoană foarte vulgară, de altfel. Dacă pe domnul Necula, în general mai puţin pretenţios în astfel de... probleme, îl văd alături de ea, pe dumneavoastră... chiar cu un efort de imaginaţie îmi este imposibil.

Se auzi telefonul. Luca mormăi ceva care aducea a scuze şi intră în hol.

— Ei! făcu Minerva îndată ce rămaseră singuri. Cum ţi se pare individul?

— Cu oarecare bun-simţ. Evident, minte susţinând că n-o cunoaşte pe Dora Ioachim.

— Asta-i tot ce-ai observat?

— Deocamdată.

— Dobrescule, Dobrescule! Uită-te bine prin odaie.

Locotenentul îşi plimbă privirea de jur-împrejur, întârziind asupra fiecărui obiect, apoi ridică vinovat din umeri.

— Omul ăsta, începu Minerva, s-a despărţit de o femeie, după toate probabilităţile Dora Ioachim, undeva prin apropiere. Îţi dau un punct de reper: Afară toarnă cu găleata. Nu-ţi spune nimic amănuntul ăsta?

— În ce sens?

— Uf! pufni Minerva. I-ai văzut balonzaidul? Acolo, lângă calorifer. Ud leoarcă!

— Da...

— Da! se strâmbă Minerva. Dar mâneca dreaptă e uscată. Parcă neatinsă de apă. A dus pe cineva de braţ, Dobrescu. Obligatoriu o femeie. Bărbaţii nu merg în felul ăsta. Se ţin cel mult de gât. Iar în dreapta conduci, în general, o cucoană. Pasămite, o protejezi. Sau tu nu obişnuieşti?

Îşi reluă brusc zâmbetul amabil. Traducătorul se întorsese.

— Greşeală, explică el, respirând de câteva ori ca şi cum şi-ar fi pierdut suflul.

Ochii tulburi, de peşte, se bulbucau globuloşi. O reţea gălbuie înconjura irisul.

— Vă simţiţi rău? îl întrebă Minerva, îngrijorată.

— E o stare trecătoare. Mi se întâmplă uneori, preciză, evitându-i privirea. Independent de vreun eveniment concret.

— Sunteţi un om sensibil. Abia acum îmi dau seama ce şansă aţi avut. Şi clătină din cap pe gânduri.

— Şansă? întrebă răguşit Luca.

— Zilele trecute s-a comis în preajma dumneavoastră o crimă. Un şoc vă putea fi fatal. Mai ales dacă ne gândim că vă aflaţi doar la câţiva metri de victimă şi de... agresorul ei. Îşi întoarse capul: Ce spui, Dobrescu?

Locotenentul arboră o mină filozofică.

— Mare şansă!

Luca îşi plimbă privirile de la unul la celălalt, strâmbându-se dispreţuitor.

"Femeia aceasta nu va pleca de aici până nu va afla totul! Totul!"

— Habar n-am despre ce vorbiţi.

— Fireşte, nici nu mă aşteptam din partea dumneavoastră să vă amestecaţi printre cei care se buluceau în jurul cadavrului.

— Încerc sentimentul neplăcut că vă pierdeţi timpul, doamnă. Nu numai că n-am văzut nimic din ceea ce v-ar putea interesa, dar nici măcar n-am auzit că s-ar fi comis vreun asasinat de curând, şi curăţă masa apăsat, considerând chestiunea închisă.

Minerva îşi fulgeră subalternul cu o privire scurtă:

— Acum te-ai convins, Dobrescu? "Nu, că poate totuşi a văzut ceva." Poftim! N-a văzut. Ba l-am şi deranjat degeaba... Îşi reluă zâmbetul dulce: Sunteţi un om serios, corect, şi n-aţi avea nici un motiv să nu răspundeţi întrebărilor noastre. Se întâmplă uneori însă să înregistrăm anumite fapte fără să ne dăm seama. În aceste cazuri este suficient un punct de reper care să declanşeze memoria.

— Daţi-mi un punct fix, afirma Arhimede, şi voi învârti globul pe deget. Sau cam aşa ceva. Ei? râse cu ironie îngăduitoare Luca. Aştept să mi-l oferiţi.

— Ştiam c-o să ne înţelegem, făcu Minerva, adresându-i un surâs recunoscător. În seara de 7 ianuarie eraţi la restaurantul "Cluj", împreună cu prietenii dumneavoastră. Vă amintiţi?

— Da... Cred că da!

— La ora 22 şi 10 aţi părăsit localul pentru a vă cumpăra ţigări. La 22 şi 15, la câţiva metri de restaurant, inginerul Pascu a fost împuşcat. La 22,30 v-aţi întors. Domnii Dincă şi Necula începuseră să se impacienteze.

— Din câte bag de seamă, ceea ce-mi pretindeţi este un alibi, nu o informaţie.

— Forţaţi noţiunile. În primul rând, nu pretind. Vă solicit ajutorul în cadrul unui... schimb amical de păreri. Cât despre alibi... Termenul incumbă o prezumţie de asasin, ipostază care nici măcar nu intră în discuţie.

— Eu totuşi vă voi prezenta alibiul meu. Fumez ţigări "Select", iar în restaurant n-aveau. Cea mai apropiată cârciumă este "Ciocârlia". Dus şi întors înseamnă cel puţin 20 de minute.

— Şi aţi găsit ţigări "Select" la "Ciocârlia"?

Luca dădu din cap.

— Nu. Am luat "Virginia".

— La "Ciocârlia"? insistă Minerva. Restaurantul de pe Splai?

— Exact.

Maiorul Tutovan oftă, mângâindu-şi degetele scurte.

— Realmente mă îngrijoraţi, domnule Luca. Astfel de scăpări sunt inadmisibile. Dacă n-aţi considera-o drept o imixtiune nedelicată în treburile

dumneavoastră aş opina pentru un consult medical urgent. Nu se poate să fi uitat că restaurantul "Ciocârlia" se află de două luni în renovare. Desigur, aţi fost în altă parte.

— Tot ce e posibil, făcu Luca flegmatic. La urma urmelor, după ce lucrezi ca un ocnaş opt-zece ore pe zi, confecţionând traduceri idioate după autori adesea cu nimic mai deştepţi, nu e surprinzător.

Sprâncenele Minervei se rotunjiră:

— Probabil este extrem de rentabil. De altfel, asta şi explică performanţele dumneavoastră materiale. Şi sesizând privirea amuzată a lui Dobrescu care inventaria încăperea, completă: Seară de seară la restaurant, presupune un buget care nu-i la îndemâna orişicui.

Luca ridică degetul gros în sus:

— A! Asta i-o datorăm lui Tase...

— Cui?

— Cândva am fost patru prieteni. Unul dintre noi — Anastase Vasiliu — a murit acum trei ani. A avut întotdeauna o situaţie materială prosperă. Pe vremuri, taică-său, Stelian Vasiliu, ţinea la Şosea restaurantul franţuzesc "Cléo". Prin testament autentificat la Notariat ne-a lăsat nouă, supravieţuitorilor, suma de 180 000 de lei. Cu o condiţie!

— Testările condiţionale, din câte ştiu, nu sunt legale.

— Ne-a avertizat şi avocatul. Totuşi, de comun acord, noi am hotărât să respectăm dorinţa lui Tase.

— Anume?

— Banii să fie băuţi până la ultimul leu. Aceasta a fost dorinţa lui expresă.

— Mi se pare fantastic! comentă Minerva.

— Faptele sunt imediat controlabile. De altfel, totdeauna a cheltuit nebuneşte. Considera că nimeni n-a izbutit vreodată să ia pe lumea cealaltă mai mult de patru scânduri. În timpul bombardamentului pierduse două case, restaurantul a urmat automat... Vedeţi, adăugă fin, e chestie de filozofie individuală.

— A dumneavoastră, am impresia, se înscrie pe aceleaşi coordonate. În sfârşit, povestea e extrem de interesantă... sau cel puţin amuzantă. Deci, în fiecare seară mergeţi la restaurant pe banii defunctului Vasiliu.

— Nu poţi ignora ultima rugăminte a unui prieten de-o viaţă.

— Pe 7 ianuarie...

— Am procedat ca de obicei.

— Reţineţi, cumva, cine a propus restaurantul "Cluj"?

Necula se apropie în vârful picioarelor. Auzi glasul Minervei, amabil, persuasiv, replica lui Luca ironică, acidulată, uneori agresivă. Apoi liniştea se aşternu de cealaltă parte a uşii. O linişte compactă. Îşi ascultă bătăile inimii cu temerea absurdă că ar putea fi înregistrate dincolo. Tresări.

Uşa lui Dincă se deschidea cu infinite precauţii. Necula traversă holul precipitat, dispărând în nişa ferestrei. Nesigur, privind în stânga şi în dreapta,

Dincă se apropie de telefon. Formă un număr, păstrând degetul în orificiile discului până la capătul rotaţiei în ambele sensuri, estompând din zgomotul metalic.

Târziu, înfrigurat, aproape neinteligibil, cu buzele lipite de grătarul microfonului, şopti:

— E aici. În odaia lui Luca. Nu risca...

Necula îşi agăţă degetele transpirate în stofa draperiei. Nu recunoscuse glasul gros, fără timbru. Glasul acela nu era al lui Dincă.

— Necula a propus "Clujul". Auzise de la Teatru că se mănâncă excepţional. Vorbea mai ales de nişte fripturi pantagruelice. Suntem, toţi trei, foarte gurmanzi.

— Ce curios! se miră cu nevinovăţie Minerva. Vă amintiţi asemenea amănunt, şi nu reţineţi de unde anume aţi cumpărat ţigări în seara aceleiaşi zile.

— E stupid, dar nu ştiu de ce mi-a rămas "Ciocârlia" în minte. Poate am intrat undeva, alături.

— Ştii tu, Dobrescu, vreun local alături?

— Nu. Există doar un café-bar chiar în staţia de tramvai, dar închide la 9 şi 30.

Simţi privirea ascuţită a Minervei şi îşi regretă competenţa.

— Până una, alta, trebuie să conchidem că nu din acest sector v-aţi luat ţigările.

— În fond, ce importanţă are? întrebă sâcâit Luca. Tot nu cunosc nimic din ceea ce v-ar putea interesa.

— Ştiu că vă deranjăm, făcu Minerva, ghemuindu-se în scaun. Îmi este penibil să insist, dar pentru mine are o mare importanţă dacă la 22 şi 10, părăsind restaurantul, v-aţi îndreptat spre piaţă, spre Spitalul Brâncovenesc ori aţi ales altă direcţie. S-a comis o crimă odioasă şi nu cred că tocmai dumneavoastră o să ne refuzaţi ajutorul.

— Direcţia oricum aţi stabilit-o. Spre restaurantul "Ciocârlia", deci trecând pe lângă Tribunal.

— Sunteţi sigur?

— Categoric.

Minerva oftă, frângându-şi mâinile.

— Spune-mi, te rog, Dobrescu, ce restaurante există în perimetrul care ne interesează?

— Evident, "Cluj", "Bucur" pe Poenaru Bordea, bufetul "Apolodor" vizavi chiar, "Columbina" pe Sfinţii Apostoli, "Bumbeşti" pe Rahovei...

— Mulţumesc. Prea departe. La care din ele s-au găsit în seara de 7 ianuarie ţigări "Select"?

Îl privi fix în ochi, încleştându-şi degetele pe marginea scaunului de lemn.

Locotenentul avu senzaţia că alunecă, dar riscă:

— La restaurantul "Cluj".

— De, făcu Luca ironic. *Quod licet Iovi, non licet bovi.* Mie n-au vrut să-mi vândă. Dumneavoastră însă, fireşte, vă aflaţi deasupra muritorilor.
— Da?! se miră candid Minerva. N-am avut impresia asta. Cât despre ospătari, nu mă surprinde nimic. Au tot interesul să vândă "Snagov" sau "Amiral", ţigări scumpe. Apropo! Ce fumează amicii dumneavoastră?
— "Carpaţi" — Dincă, iar Necula — "Favorit".
— Trebuia să le cumpăraţi şi lor ţigări?
— Nu. Aveau fiecare câte două pachete.
— Înseamnă că în intervalul de 3 sau 4 ore cât aţi petrecut la "Cluj" n-au avut un motiv special să părăsească restaurantul.
— Aşa îmi închipui. N-aveţi decât să-i întrebaţi.
— Când v-aţi întors, i-aţi găsit pe amândoi la masă?
— Exact.
Minerva se ridică făcând câţiva paşi prin odaia mare, goală.
— Recapitulând, lucrurile ar sta cam aşa: Aţi ieşit din restaurant dintr-un motiv care ne scapă, îndreptându-vă într-o direcţie pe care o camuflaţi. Am certitudinea că scrupule deosebite vă împiedică să ne răspundeţi cu toată sinceritatea. De aceea, nu insist. Şi ai să vezi, Dobrescule, când va socoti de cuviinţă, domnul Luca se va oferi singur...
Se opri lângă tablou, privindu-l câteva clipe. Întrebă fără să se întoarcă:
— Tatăl dumneavoastră?
— Bunicul. A fost director la liceul "Nicolae Bălcescu" din Râmnicu Vâlcea.
— Aha!
Îşi trecu degetele peste rama tabloului, o ghirlandă bogată din boboci de trandafir. Bronzul strălucea stins sub crusta de praf. Trase floarea din margine, care se desprinse cu uşurinţă, şi apăru un capăt de hârtie albastră.
— Hm! exclamă Minerva. Aici păstraţi certificatul de naştere?
— Ce certificat? Al cui?
Dobrescu văzu urechile Minervei alunecându-i uşor spre ceafă şi înţelese că încearcă o mare surpriză.
— Al inginerului Mihai Pascu... Omul care a fost ucis în apropierea restaurantului "Cluj".

Îşi păstră zâmbetul îngheţat mult timp după ce Minerva ieşise. Rămăsese pe pat cu degetele încleştate după genunchiul îndoit în unghi drept. Becul puternic lumina chipul fostului director de şcoală. Dar de acolo, de unde stătea, nu vedea decât un nimb ceţos, fără contur, fără amănunte, cocoţat pe un trup înveşmântat pretenţios şi incomod. Se ridică şi cu gesturi obosite, resemnate îşi scoase haina. O aruncă pe speteaza scaunului. Se întoarse fulgerat. Cineva umbla la fereastră. Un râcâit menit parcă să-i atragă atenţia. Îi fu teamă. Stinse lumina şi continuă să asculte. Nu mai avu răbdare. Cu o mişcare bruscă, sfâşie jurnalul prins în pioneze. Înspăimântat, se dădu înapoi. Un chip oribil, cu trăsături deformate, privea înăuntru, lipit de geam.

Capitolul V
Minerva se dezlănţuie

Necula îşi strânse peste piept haina de casă din molton cafeniu şi, deschizându-i uşa, o lăsă să intre.

— Sunteţi singur? se interesă Minerva, făcându-şi loc cu coatele în stomacul figurantului, rămas înadins în prag.

— Singur, domniţă!

Şi îşi trecu limba peste buzele roşii. O privea cu admiraţie neţărmurită, măgulitoare şi aproape că-i auzeai exclamaţia: "Măi, măi, măi, ce femeie!!"

Minerva îl măsură o dată pe sub sprâncene şi Necula se înecă.

— Luaţi loc, vă rog! Luaţi loc!

Cu mâinile proptite în buzunare, Minerva se opri în faţa oglinzii, zâmbind strâmb. În ramă, figurantul înfipsese vreo cinci-şase fotografii. Femei grase, rubensiene, cu sâni goi de-o opulenţă amintind harbujii din Piaţa Mare în august.

Observă fără menajamente:

— Ce ţii lăptăresele astea, dom'le? La vârsta dumitale e neserios.

— În casă la mine..., începu înţepat Necula.

— Poţi să adăposteşti şi un elefant, evident, în măsura în care nu se sesizează I.A.L.-ul şi deputatul de stradă. Dar astea — şi indică pozele — sunt de prost-gust.

Necula le strânse cu o grabă ostentativă.

— Îmi pare rău, domniţă! Aveţi dreptate. Nu-s făcute pentru făpturi delicate ca... şi reflex, privind ţintă trupul Minervei, desenă cu mâinile în aer o talie cambrată, cu şolduri dolofane exagerat umflate.

Era prototipul bărbatului incapabil să vorbească despre o femeie fără a-i "lucra" silueta în aer. Genul de individ pentru care noţiunea de frumos se traducea printr-o talie cambrată, obiectivul imediat echivala cu o nouă cucerire, iar scopul final, o colecţie de flirturi. Va continua să pângărească genunchii adolescentelor cu priviri libidinoase, de taur comunal, până când într-o zi, în tramvai, fata se va ridica, scuzându-se: "Iertaţi-mă, nu v-am observat. Luaţi loc!" Atunci va fi sfârşitul. Va urma golul în care n-ai de ce să te agăţi, ce să aştepţi, ce să speri.

Minerva îşi îngustă pleoapele:

"Dacă nu cumva, în ciuda profesiei, omul ăsta e un mare actor..."

— Vrei să deschizi fereastra, domnule Necula?

Părul bine briantinat al figurantului răspândea un miros pătrunzător. De altfel, întreg interiorul de cocotă bătrâioară — sufocat de perne, fotografii, bibelouri, patul indecent pufos, colecţia de cosmetice din faţa oglinzii — îmbina o atmosferă complexă, oscilând între drogherie, alcov de curtezană şi aşternut neaerisit.

Necula păru surprins, dar se deplasă deschizând un oberliht cu

gentileţea construită a bărbatului care nu refuză nimic unei femei. Zâmbi, clipind mărunt din ochii lăcrimoşi:

— Cu ce vă mai pot fi de folos, domniţă?

— În primul rând, făcu Minerva zbârcindu-şi nasul într-o parte, slăbeşte-mă cu "domnitismele". În al doilea rând, am câteva întrebări să-ţi pun. Unde ai fost în seara de 7 ianuarie?

— A! De Saint-Jean. La restaurantul "Cluj". N-aveam nici o Ioană, făcu cu ochiul, nici măcar vreun Ion, dar am considerat că aceasta nu poate constitui un impediment serios.

— Din câte sunt informată, dumneata ai propus localul.

— Aşa este. Îl lăudau băieţii la teatru. Dacă nu mă înşel, cu o seară înainte fusese Răducu cu toată "trupa".

Minerva habar n-avea cine făcea parte din trupa lui Răducu — diminutivul unei marcante personalităţi artistice — dar putea paria pe orice că în faţa acestuia, Necula înclina reverenţe de 90 de grade, îngânând copleşit de respect: "Maestre..."

— Câte ore aţi petrecut în restaurant?

— Păi am sosit pe la 6 jumătate seara şi am plecat la 11, ca de obicei.

— Ce incidente au intervenit pe parcurs?

— Vă gândiţi la Coca... Era singură la masă şi am poftit-o să bea cu noi un coniac. N-a stat nici jumătate de oră. Fată bună, şi iar pedală mâinile rotofeie prin aer, în timp ce gura i se umplu brusc de salivă.

— Nu la astfel de incidente m-am referit, declară Minerva tăios. De pildă, la un moment dat Luca a părăsit restaurantul. De ce?

— Mi se pare că n-avea ţigări. Nu-mi amintesc exact.

— Cu puţin timp înainte plecaseşi dumneata. De ce nu i-ai făcut oficiul?

— Nu mă rugase. Afară de asta, nu sunt debite prin apropiere. Eu ieşisem să dau un telefon.

Minerva îi privi gura, din nou inundată de salivă. Întrebă, subţiindu-şi privirea:

— Era acasă?

— Nu. Îşi reveni însă repede: Cine, adică, să fie acasă?

— Dora Ioachim, şi Minerva schiţă cu braţele o siluetă feminină.

Necula căscă gura suflecându-şi curios buzele. I se vedeau gingiile roze, ca de copil.

— N-o cunosc.

— Minţi, Necula! Şi nu înţeleg de ce o faci. Reprezintă o performanţă preţioasă în palmaresul dumitale. Afară de faptul că, în mod evident, te preferă.

— Cui să mă prefere?

— Amicilor Luca şi Dincă. De, ce-i drept, şi-i măsură rotunjimile, te avantajează fizicul.

— Nu înţeleg.

— Ia fă un efort! Femeia se întâlneşte cu fiecare pe rând. Ce nu-i limpede în chestia asta?

— Nu văd de ce ar proceda aşa.

— Vasăzică ţi-ai amintit. O cunoşti.
— N-am afirmat că o cunosc. Dar admiţând ipoteza, încerc să continuu raţionamentul. De ce s-ar încurca o femeie, aceeaşi femeie, cu noi trei?!
— Mi se pare extraordinar că tocmai dumitale trebuie să-ţi explic astfel de lucruri. Sunt cazuri în care o femeie iubeşte simultan doi bărbaţi. Cel puţin aşa se susţine. Ei bine, Dora Ioachim iubeşte în bloc. Sau dacă vrei, în grup. Acum a căzut... "bucuria" pe voi.
— Este o glumă...
— Că vă înşală pe unul cu celălalt? Nici gând! Şi oricum e o consolare să ştii că nu eşti singura victimă. Cu buna dumitale cunoştinţă, Pascu, a procedat la fel. Apropo, când l-ai văzut ultima oară?
— Nu ştiu despre cine vorbiţi.
— Ascultă, domnule Necula! N-am venit aici ca să flirtăm, deşi pot bănui că acesta este genul de conversaţie care te avantajează. Credeam că putem discuta serios.
— Mă ameninţaţi?
Minerva ridică ochii:
— Împrejurările te ameninţă. Şi în loc să încerci să înlături, să limpezeşti o situaţie dubioasă, cochetezi stângaci în spatele unor paravane transparente. "Nu cunosc"... "Nu ştiu despre cine e vorba"...
— Aceasta este realitatea, chiar dacă dumneavoastră nu vă convine.
— Aha! exclamă sarcastic Minerva. Şi ce mi-am zis! Dacă tot n-am făcut rost de criminal în cazul inginerului Pascu, ia să-l încondeiez eu niţel pe Necula! N-o fi mare pierdere pentru teatrul românesc.
Figurantul se ridică în picioare, trăgând de capetele cordonului. Bolborosi roşu la faţă:
— Nu vă permit să mă ofensaţi!
— Bravo! În sfârşit, partitura e completă. Ameninţare, intimidare, ofensă. Rămâne să te plângi pentru brutalitate fizică. Ia gândeşte-te! Un cnocaut face frumuşel într-o reclamaţie.
— Iar activitatea mea, din punct de vedere artistic, nu este o problemă care să ţină de competenţa dumneavoastră.
— M-ai pus la punct! Dar îţi faci griji inutile. Te-am văzut în actul III, tabloul V din "Lear" ţinând extrem de convingător halebarda. N-ai dus-o şi pe Dora Ioachim să te admire?
— Repet, nu ştiu la cine faceţi aluzie.
— Am să-ţi amintesc eu, Necula! În seara de 9 ianuarie ai fost la barul "El Dorado".
— Poate.
— Nu poate. Sigur! Erai, ca de obicei, cu Dincă şi Luca. Consumaţi şampanie franţuzească.
— O chestiune de buget!
— Dacă-ţi imaginezi că bând "Zarea" m-ai fi înduioşat pe teme patriotice, te înşeli. Iar în privinţa bugetului, las-o mai moale! Tase să trăiască! La ora 3 dimineaţa ai dat de la garderobă un telefon la numărul 17.19...

— Ei şi?
Minerva zâmbi subţire.
— Nu ştii cui i-ai telefonat?
— N-am spus asta.
— Atunci?
— Uitasem numele persoanei.
— Amintindu-ţi, înseamnă că ţi-am făcut un serviciu.
— Înseamnă...
— Aşadar, o cunoşti pe Dora Ioachim.
— Să zicem...
— Ce argument a folosit ca să te convingă să nu vorbeşti despre ea?
— Absolut nici unul. Nu era nevoie. Sunt un om discret.
— E o calitate care te face să verşi lacrimi. Dincă şi Luca o posedă de asemenea. Ori poate pe ei i-a ameninţat să tacă... Ce zici?
— Nu ştiu ce-a discutat cu ei, şi nici măcar dacă-i cunoaşte.
— Te informez tot eu, Necula. Se cunosc, şi încă foarte bine. În aceeaşi noapte, la interval de jumătate de oră, fiecare din voi a chemat-o la telefon. Vrei să-mi povesteşti de ce vă feriţi unul de altul?
— Motivele lor îmi scapă. În ceea ce mă priveşte, v-am spus. Nu-mi etalez public problemele sentimentale.
— Numai fotografiile, şi alea de la 80 de kilograme în sus. Mă surprinde chiar pasiunea dumitale pentru Dora. E sub tonaj. Dar fiindcă veni vorba, pe ea de ce n-aţi chemat-o la "Cluj"? Ar fi fost vesel în familie. Unde pui că la câţiva metri doar îşi dădea sufletul bietul Pascu. Tabloul e fermecător: logodnica, logodnicul şi succesorii.
— Vreţi să insinuaţi că eu l-am lichidat pe Pascu?
— Ţi-ar fi fost la îndemână. De ce-ai părăsit localul?
— Trebuia să dau un telefon.
— Cui?
Şopti cu greutate:
— Dorei.
— Când te-ai întors, Luca era la masă?
— Nu. Ieşise şi el.
— De unde ai sunat?
— Am găsit un telefon public pe Poenaru Bordea. La intrarea unui bloc.
— Ia mai reflectează, Necula! Am impresia că ai sunat din altă parte.
Figurantul ridică din umeri.
— Credeţi ce vreţi.
— Nu ce vreau eu. Ospătarii — depozitau nişte lăzi cu sticle în faţa restaurantului — mi-au relatat că ai luat-o pe Rahovei în sus. Au fost foarte atenţi pentru că înăuntru rămăsese doar Dincă şi le era teamă să nu plecaţi fără să achitaţi consumaţia. Asta înseamnă că faceţi o impresie foarte bună... Deci încă o dată m-ai minţit. Oftă: De unde-ai sunat?
Necula lăsă capul în jos, jucându-se cu ciucurii de la halat.
— Am găsit un telefon pe Rahovei.
— Unde?

— Înainte de Sfinţii Apostoli.
— În curtea bisericii?
— Mai încolo puţin.
— Ce trebuia să-i comunici Dorei?
— Nimic special. Adăugă după o scurtă ezitare: Voiam să văd dacă-i acasă.
— În drum, fireşte, te-ai întâlnit cu Pascu. Aveaţi acelaşi itinerar?
— Nu-l cunosc. Nu ştiam că Dora fusese logodită, nu mă interesează trecutul femeilor cu care am de-a face, şi-n orice caz numele Pascu nu mi-ar fi spus nimic!
— Nici chiar atunci când i-ai văzut cadavrul?
— N-am văzut nici un fel de cadavru!
— Iar minţi, Necula, şi treaba mă indispune. Tocmai pentru că l-ai văzut încerci să mă induci în eroare.
Necula îşi înfipse degetele în şuviţele cleioase de păr şi gemu răguşit:
— Nu-l cunosc! Nu înţelegeţi că nu-l cunosc?!
— Cineva afirmă că eraţi prieteni.
— Prieteni?!
— Atunci... fraţi!
Necula avu un râs isteric. Ochii roşii lăcrimau acum de-a binelea, iar stomacul îi tresărea convulsiv.
Cu o mişcare iute, Minerva îi ridică mâneca hainei de casă. Pe pielea albă, două mâini tatuate îşi împreunau degetele. Acelaşi tatuaj de pe braţul inginerului Pascu.
— Fraţi de cruce, Necula, şopti Minerva.

Capitolul VI
Minerva rămâne pe gânduri

— Printre altele, îşi continuă raportul Minerva, am luat legătura cu conducerea principalelor întreprinderi din Bucureşti şi din ţară. Desigur, măsura în sine inspiră scepticism.
— Ce le-ai cerut? se interesă colonelul.
— Să ni se relateze tot ceea ce li se pare suspect. I-am pus la curent cu afacerea. Evident, în linii mari. Ar fi fost în stare să ne relateze despre X care-şi bate nevasta ori Y care vine beat la serviciu. Le-am atras în mod deosebit atenţia asupra personalului tehnic angajat în ultimii ani. Ne-au sosit primele răspunsuri.
— Ei?
Minerva oftă:
— Nimic. Absolut nimic.

***

Avea o îndemânare deosebită pentru lucruri pe care de obicei le fac femeile şi numai siliţi de împrejurări, bărbaţii, iar atunci stângăcia şi lipsa de aplicaţie sunt evidente.

Pe bufetul scund erau aşezate obiectele ce trebuia să fie predate la Fond. Negrese cu cercei mari şi gură roşie de fetru, căţei miţoşi, balerine de sârmă, podoabe de aramă ori de lemn. În bibliotecă — câteva rafturi bine lustruite — toate cărţile erau îmbrăcate în hârtie groasă, albastră, peste care Dincă lipise celofan.

Ordinea meticuloasă, ca şi o impresie acută de util — totul era practic, la îndemână, suficient doar să dai perdeaua bine scrobită la o parte, să bagi în priză, ori să tragi un sertar — o determinau pe Minerva să vadă în Dincă un solitar.

O privea grav, cu ochii mari, negri, nefiresc de vii pe faţa pământie, aproape fără contur din cauza culorii teme.

Era straniu că, observându-l, abia îţi stăpâneai exclamaţia: "Un nefericit!" "De ce?" se întreba Minerva încercând să-şi analizeze senzaţia.

"Pariez că încă mai păstrează primul costum... Atinge stofa cu buricul degetelor pentru ca nu cumva unghia să agaţe vreun firicel de lână. Al meu! Pantofii mei! Cămaşa mea. Acest «al meu» obsedant, meschin, care limitează sau sufocă. Ăsta să fie paravanul după care se ascunde marele necunoscut?"

Dincă îşi puse mâinile pe masă. Mari, albe, cu un tremur nervos, aproape neverosimil faţă de fragilitatea graţioasă a jucăriilor de pe scrin.

Minerva se juca cu un portţigaret sculptat, mângâindu-i adânciturile cu buricul degetelor.

— De când îi cunoaşteţi pe Luca şi Necula?

— Sunt aproape zece ani.

Avea un glas melodios, bine timbrat.

— Nu vreau să fiu indiscretă, cel puţin nu în acest sens, rectifică zâmbind, dar asociaţia mă surprinde. Sunteţi altfel decât ei... Alt aluat, aş zice...

— Dacă mi-ar semăna, n-ar mai fi interesanţi. Sunt un om trist, doamnă, puţin sociabil, nu prea simpatic. Pe undeva, firesc. Am avut o copilărie tristă. Imaginaţi-vă o căsuţă, de fapt o colibă, în mijlocul pădurii. Surâse: Mă văd încă la nouă ani după moartea mamei, slab, cu chipul prematur îmbătrânit, cu inima sălbatică, speriată. Un vecin m-a urcat în tren. La Răsadniţa mă aştepta unchiul. Un munte de om, colţuros... M-a luat de mână. Înnoptase. Pădurea mi s-a părut înspăimântătoare, plină de taine. Unchiul, pădurarul, scotea o vorbă la câteva zile... În sfârşit... Luca şi Necula mă ajută să-mi depăşesc complexele.

— Deci căutaţi în această prietenie antidotul propriilor dumneavoastră tare.

Dincă oftă:

— Nu caut. Mi-ar fi penibil să consider o prietenie din punct de vedere utilitarist. Aş trăi cu senzaţia neplăcută că exploatez nişte sentimente sau că, în orice caz, dăruiesc mai puţin. Or, eu le sunt recunoscător că mă acceptă.

Adăugă în şoaptă: Aşa cum sunt.
Minerva râse:
— Cred că la "cusururile" dumneavoastră trebuie să mai adăugăm unul: modestia.
— Vă mulţumesc pentru maniera amabilă în care abordaţi problema. Cert este un fapt: Luca şi Necula reprezintă stâlpii existenţei mele, prietenia lor — suportul meu moral.
— Nu intenţionam să spun nimic rău despre ei. Totuşi, fără a minimaliza noţiunea, consider că-i acordaţi o importanţă disproporţionată. Sunteţi un om tânăr, talentat, şi a miza totul pe Luca şi Necula...
— Doi beţivani, vreţi să spuneţi, fanfaroni, rataţi şi aşa mai departe.
— Să zicem.
— Lucrurile acestea nu prezintă importanţă pentru mine.
— Pentru mine, da. Îl privi atentă, întrebându-l aproape în şoaptă: Ce le datoraţi?
Omul îşi trecu mâna albă peste obrazul pământiu. Contrastul de culori era atât de violent, încât părea să-l fi mângâiat altcineva.
— Mda! Este inutil să mă eschivez. Într-un fel sau altul mă veţi sili la confidenţe sau veţi afla singură cum stau lucrurile, riscând ca ele să vă fie prezentate deformat. În puţine cuvinte, oamenii aceştia mi-au salvat viaţa de două ori. Am vrut să mă sinucid. Neserioşi, frivoli, cum vreţi să-i calificaţi, au reuşit dacă nu să-mi redea dorinţa de a trăi, cel puţin să-mi smulgă — desigur la modul figurat — arma din mână. Decepţii de ordin sentimental; sună a foileton ieftin, în cel mai bun caz, melodramatic. Dar nu mă sfiesc să declar că ele au generat momente deosebit de grele în existenţa mea. Râse încetişor: De fapt, la rubrica *stare civilă* mi se potriveşte un singur cuvânt: nefericit.
Minerva îşi camuflă surpriza.
— Considerând din acest unghi situaţia, înseamnă că nu mă pot aştepta la o sinceritate excesivă în ceea ce-i priveşte. Probabil sentimentul ce-l nutriţi pentru Luca şi Necula vă va împiedica să mă ajutaţi.
— Principial aşa ar fi. Am însă certitudinea că oamenii aceştia nu pot face cu adevărat nimic rău. Cel mult să-şi strice propria lor viaţă. Vă stau deci la dispoziţie.
— Domnule Dincă, în seara de 7 ianuarie aţi fost la restaurantul "Cluj". În timp ce vă aflaţi acolo, doar la câţiva metri de local s-a comis o crimă.
— Am asistat la ea, declară Dincă simplu.
Degetele Minervei se crispară:
"Individul e desăvârşit. Glasul, ochii, mâinile mint atât de bine, încât începi să-ţi reproşezi îndoielile."
— Vreţi să-mi relataţi pe larg cum s-au petrecut lucrurile?
— Eram de câteva ore în local. La un moment dat Necula s-a ridicat pretextând că trebuie să dea un telefon urgent. Unul din ospătari i-a atras atenţia că aparatul este defect, indicându-i câteva locuri prin apropiere unde ar putea, eventual, încerca. După vreo zece minute, Luca a părăsit şi el restaurantul. N-avea ţigări.

— Din câte am înţeles nu intenţionaţi să mai rămâneţi.
— Vă gândiţi că şi-ar fi putut cumpăra în drum spre casă, de la orice restaurant?
— Exact.
— Luca fumează "Select". Localurile deschise până la ora unu, de obicei nu ţin decât "Snagov", "Amiral" sau "Diplomat".
— Continuaţi!
— Am rămas deci singur în restaurant.
— Puteţi preciza ora?
— 22,05-22,10. Băieţii întârziau şi simţeam nevoia să iau puţin aer. Am achitat nota rugându-l pe ospătar să nu strângă paharele — mai rămăsese vreo jumătate de kilogram de vin — şi am ieşit afară. Depăşisem localul cu trei sau patru clădiri, când am auzit în spate paşi precipitaţi. Doi bărbaţi alergau. M-am lipit instinctiv de zidul unei case. Au trecut prin faţa mea vertiginos.
— Le-aţi distins cumva trăsăturile?
— Mi-ar fi fost imposibil. La un moment dat am înregistrat, destul de slab, o bufnitură şi cel din faţă a căzut. Celălalt, un bărbat înalt, s-a topit, pur şi simplu, în întuneric.
— Apoi?
Dincă îşi cuprinse braţele cu un aer stânjenit.
— O să vi se pară, desigur, nerecomandabil procedeul, dar am făcut calea întoarsă.
— Ciudat! Nu v-aţi gândit că victima ar putea avea nevoie de ajutor?
— Până să fi luat o hotărâre, la capătul străzii apăruseră deja două siluete în uniformă. Ştiam că rămâne pe mâini bune. În ceea ce mă priveşte, practic nu-i mai puteam fi de nici un folos.
— Aţi procedat greşit, domnule Dincă, dar din fericire, deşi faptul e consumat, încă ne puteţi ajuta. V-aţi întors imediat la restaurant?
— Desigur.
— I-aţi găsit pe Luca şi Necula înăuntru?
— Doar pe Necula. Luca a apărut după câteva minute. Era exact 22,25. M-am uitat la ceas instinctiv... şi tăcu brusc.
— De ce v-aţi oprit? Instinctiv trebuia să vă uitaţi la ceas când s-a tras asupra victimei, şi nu când s-a întors Luca.
Dincă ridică din umeri:
— Într-adevăr, aşa e...
— Oare gestul reflex n-a fost cumva generat de o corelaţie între cele două siluete? A domnului Luca şi a agresorului? Vorbeaţi de un bărbat înalt. Aş prefera să vă gândiţi bine înainte de a răspunde.
— Nu este cazul să-l camuflez pe Luca. Oricum l-aş fi recunoscut.
— Şi atunci, conform principiilor enunţate mai devreme, nu l-aţi divulga.
— Nu.
— Apreciez sinceritatea dumneavoastră.
— La urma urmelor, puteam să omit amănuntul că am asistat la crimă.
Minerva îşi muşcă buza de jos.

— În sfârşit. Bănuiesc că aţi povestit şi amicilor incidentul.

Dincă negă, clătinând din cap.

— De ce?

— Detest senzaţionalul mahalagesc. Îmi repugnă.

— Moartea unui om depăşeşte rubrica.

— Poate.

— Sigur!

— Oricum, n-aveam chef de comentarii. Nici nu mă simţeam prea bine. De fapt, în noaptea aceea m-am îmbolnăvit. Am stat câteva zile în casă.

— Ştiţi cine e victima? întrebă brusc Minerva.

— Habar n-am.

— Inginerul Mihai Pascu.

Omul îşi încreţi fruntea. Repetă de câteva ori pe gânduri:

— Pascu..., Pascu... Numele mi-e familiar, totuşi nu-l pot identifica.

— Logodnicul Dorei Ioachim, preciză Minerva.

Dincă nu-şi disimulă surpriza.

— Al Dorei? Extraordinar! Ah, acum înţeleg, înţeleg...

— Ce?

Refuză să răspundă, privind concentrat mozaicul parchetului.

— O cunoaşteţi de mult?

— De trei săptămâni. Îşi luă capul în mâini, rostind cu greutate: Era logodită? Sunteţi... sunteţi sigură?

— Ce raporturi există între dumneavoastră?

— Între mine şi Dora? Părea că nu-şi revine. Ce fel de raporturi? Cele dintre un bărbat şi o femeie. Îşi ridică ochii umezi, dilataţi. Ce alte raporturi puteau să existe?

Minerva întrebă cu blândeţe:

— O iubiţi atât de mult?

Omul o privi ciudat.

— Are vreo importanţă?

— Englezul spune că nu e deştept cel care greşeşte de două ori.

— Eu greşesc pentru a treia oară...

Avea un ton sfâşietor şi totuşi ciudat de calm.

— Mă întreb de ce Luca şi Necula, care ştiau unde vă poate duce o nouă decepţie, nu v-au avertizat cu cine aveţi de-a face.

— Luca şi Necula?!

— O cunosc la fel de bine ca şi dumneavoastră. Poate şi mai bine.

Dincă păli.

— E o cursă...

— Asta bănuiesc şi eu, întoarse Minerva lucrurile la 180 de grade. Dora Ioachim mi se pare extrem de abilă şi nu cred că discreţia solicitată fiecăruia dintre dumneavoastră ţine numai de anumite scrupule morale. Îngrijorător şi cert e faptul că prima victimă a căzut.

— Care victimă?

— Am mai discutat. Inginerul Pascu. Mă surprinde că nu l-aţi recunoscut atunci, în seara când a fost împuşcat.

— Atunci l-am văzut pentru prima oară în viaţa mea.

Minerva întinse mâna spre etajera cu cărţi. Scoase un volum cu coperte albe, unicul neînvelit.

— Aţi cumpărat-o recent?

— Am primit-o.

Întoarse prima filă. Sub titlu, o dedicaţie cu cerneală verde: "Domnului Dincă, cu afecţiune. M. Pascu".

"Trebuia s-o găsesc", reflectă Minerva observând literele rotunde cu majuscule înzorzonate.

Capitolul VII
Se caută un Voltaire

Scoase scama din vârful peniţei şi continuă să scrie:

"...Consider, deci, că persoana mai sus indicată, plasând la adăpostul predării unor inofensive lecţii de matematici diplome false şi solicitând apoi, prin şantaj, informaţii, periclitează în cel mai înalt grad interesele economice ale statului, ceea ce impune domniilor voastre măsuri drastice şi imediate..."

Inginerul Mihăilă reciti ultima frază cu un suspin de satisfacţie care-i alungă pentru câteva clipe îngrijorarea. Muşcând vârful tocului, căută o semnătură menită să precizeze o anumită poziţie, în sfârşit, un soi de atitudine precisă.

În principiu era informat că nu se dă curs anonimelor, denunţurilor nesemnate. Totuşi, miza era prea interesantă, prea neliniştitoare, pentru ca cei competenţi să arunce, pur şi simplu, hârtia la coş. Iar datele de natură să-l identifice pe autor atât de ferme, încât ar fi fost imposibil să nu stârnească măcar curiozitatea. O curiozitate minimă, care să genereze cercetări discrete la faţa locului.

Se decise în cele din urmă pentru un "cetăţean cu simţul răspunderii", caligrafiat între ghilimele cu litere de tipar, împături scrisoarea şi o puse în plic.

Deschise dulapul şi scoase o trusă de voiaj. Un costum de haine, două-trei schimburi, economiile — câteva mii de lei, bani lichizi — aveau să-i ajungă pentru un timp, până-şi va găsi de lucru undeva, departe, pe un şantier unde oamenii nu sunt curioşi, pentru că sunt prea ocupaţi, iar fluctuaţia de personal e firească. Trebuia să se dea la fund, să dispară, înghiţit în necunoscut sub o identitate mincinoasă. Mâine, poimâine, poliţia va fi avertizată de situaţia falsului inginer Mihăilă, de şantajul celui care-i furnizase diploma. Rămase o clipă pe gânduri. Oare profesorul de la care pleca propunerea şi şantajistul sunt una şi aceeaşi persoană?

Coborî în stradă cu senzaţia neplăcută că este urmărit. Se întoarse de câteva ori dar nu observă nimic. Figuri indiferente, trecători grăbiţi, o femeie îmbrăcată la repezeală plimbând un câine pechinez. Aruncă scrisoarea în cutia poştală de la colţ, atent să respecte indicaţiile P.T.T.R.-ului care

distingeau: "Pentru Bucureşti", "Pentru alte localităţi".

Se simţi mai liniştit, dar senzaţia că cineva e în spate persista. Trebuia să lupte cu tentaţia de nebiruit de a-şi întoarce capul după fiecare doi-trei metri parcurşi.

***

Individul dispăru pe o străduţă strâmtă care se deschidea la dreapta. Escaladă gardul şi ajunse pe un maidan întunecat. După câteva minute, apăru inginerul Mihăilă grăbit, aproape alergând.

Scoase revolverul, fixându-i amortizorul. Inginerul ajunsese în dreptul lui.

***

Cadavrul zăcea nemişcat pe trotuar aşa cum îl surprinsese moartea. Minerva Tutovan străpunse cordonul de poliţişti care asigura ordinea şi îngenunche lângă victimă. Un om tânăr, în jur de 30 de ani, cu figură oacheşă.

Alături, medicul legist Vlase dădea explicaţii procurorului. Minerva făcu semn unui sergent să caute actele victimei şi se apropie de grupul celor doi.

Procurorul Ştefănescu o salută reverenţios. Vlase dădu amical din cap.

— După câte îmi dau seama, s-a tras cu aceeaşi armă! declară Minerva prost dispusă.

Era obosită şi-i era frig. Pe maidan sufla un vânt aspru.

— Categoric, făcu medicul legist. Moartea s-a produs instantaneu.

Pe trotuarul de vizavi se buluceau trecătorii avizi de senzaţional. Bătrâni cu iaurtul în plasă, gospodine purtând sacoşele doldora de zarzavat, un puşti cu o jimblă mare, rumenă, din care rupsese un colţ...

Sergentul se apropie respectuos şi întinse Minervei Tutovan documentele victimei. Într-un carnet de material plastic, vernil, găsi buletinul: Mircea Mihăilă, Bucureşti, născut în 1942, şi o legitimaţie de inginer purtând antetul unui institut de cercetări.

"Hm", gândi Minerva, "tot inginer..."

Procurorul conchise enervat:

— A doua crimă în patru zile. E inadmisibil.

Părea să reproşeze cuiva anume treaba asta. Minerva îşi întoarse iute capul. Îl privi fix câteva secunde, muşcându-şi buza de jos. Procurorul nu se formaliză şi continuă să comenteze cu Vlase.

Apoi, din nou, îi atrase atenţia sergentul. Se îndrepta spre ea însoţit de o femeie între două vârste. Avea o faţă placidă, cu pleoape umflate, hepatice. În lesă ţinea un pechinez care gâfâia, dând din coada subţire ca o virgulă.

— Cu ce vă putem fi de folos, doamnă? întrebă Minerva, stăpânindu-şi iritarea.

— Eu am văzut... am văzut tot! Ieşisem la plimbare cu Siegfried şi am văzut!

— Ce?

— Mortul.
— Vreţi să spuneţi victima...
— Ezact. Acum jumătate de oră. Plimbam căţelul. A fost toată ziua indispus.
— Cine a fost indispus?
— Mortul! Adică nu mortul. Că pe el nu-l cunosc. Siegfried.
— S-o luăm metodic, doamnă, propuse Minerva. Deci, acum jumătate de ceas plimbaţi pechinezul. Unde anume?
— Pe Ilenelor. Strada ailantă. La capăt stau eu. O căsuţă galbenă, cu perdele brodate. Acum ne trage şi gaze. Siegfried e răcit şi a rămas acasă. I-am pus ventuze şi i-am tras o frecţie pe cinste.
Minerva îşi propti mâinile în şolduri.
— Cum vine asta? Văd că sunteţi cu el.
— Cu cine? clipi femeia nedumerită.
— Cu Siegfried.
— Păi nu ăsta! Ălălalt de acasă! Bărbatu-meu. Îi cheamă la fel: pe el şi pe căţel.
— Ce aiureală! De ce nu i-aţi spus Popovici, ori Popescu... sau naiba ştie...
— Cui, vă rog? Lui bărbatu-meu?
— Câinelui, cucoană!
— A! făcu femeia decepţionată. Asta nu se poate.
— De ce?
— Păi, bărbatu-meu a fost prizonier. Zece ani bătuţi pe muchie l-am tot aşteptat. Credeam că a murit. În amintirea lui i-am spus căţelului Siegfried. Când s-a întors, i-a plăcut şi lui. Un gest delicat. Nu găsiţi?
— În fine, s-o lăsăm baltă. Ce făcea victima?
— Avea o servietă în mână şi părea grăbit.
— Prin ce v-a atras atenţia?
— Cine?
— Victima.
Femeia roti ochii, neputincioasă.
— Cum adică, dacă nu vă supăraţi?!
— Trec sute de oameni. Cum de l-aţi reţinut tocmai pe acesta?
— A! Păi ştiţi, era cevaşilea curios. Mergea ce mergea — că venea dinspre staţia de tramvai — şi se tot întorcea să vază în spate. Că, la un moment dat, m-am uitat şi eu.
— Şi?
— Ce era să văz? Omenire! Bărbaţi, femei, care cu treburile lui.
— Altceva?
— Când să ajungă la cutia din capătul străzii, s-a uitat iar bine de jur-împrejur, a scos din servietă un plic albastru şi i-a dat drumul înlăuntru.
— Sunteţi amabilă să-mi arătaţi unde?
— Da, cum să nu, cu plăcere. Că tot spre casă mă duceam şi eu. Căută pe jos, după căţel: Siegfried, hai, băiatule, că e târziu. Ne aşteaptă tăticu'!
Pechinezul o luă înainte cu mers crăcănat de raţă. Minerva îşi struni

pasul după al femeii: mărunt şi înţepat.

— Imediat ajungem. Ce întâmplare! exclamă cu satisfacţie evidentă. Noroc cu Siegfried.

— Care Siegfried?

— Bărbatu-meu. Nici n-aş fi ieşit astă-seară. E un film la televizor cu ăla frumosu'... de place la toată lumea... Ştiţi dumneavoastră.

— Ştiu!

Minerva nu se îndoia că pentru un timp femeia va deveni starul cartierului. Vecinii vor sosi în pelerinaj, ascultând povestea pentru a zecea sau a suta oară fără să priceapă căruia dintre cei doi Siegfried îi datorează descoperirea.

Cucoanele vor sorbi prelung şi zgomotos din ceştile de cafea, vor trage lacome cu ochiul la chiseaua pântecoasă cu dulceaţă de culoarea aurului, solicitând detalii. Madam Aglae îşi va răsuci mecanic degetul uscat în ureche, lungindu-şi gâtul ca nu cumva să piardă vreun cuvânt. De fiecare dată povestea va deveni mai stufoasă, mai rotundă, iar incidentul femeii cu ochi hepatici, o adevărată aventură. Şi, trist, poate că erau luni sau ani de când se consumase cel mai important eveniment din viaţă: bronşita contractată de Siegfried — soţul.

— Cum s-a comportat victima după ce a pus scrisoarea la cutie?

— Poate că mi s-a părut, dar parcă se liniştise. După aia nu l-am mai văzut, că dete colţul pe Vâlcei, iar Siegfried s-a oprit la un stâlp să facă... mă rog, înţelegeţi dumneavoastră... că-i ruşinos nevoie mare. Nu ţi-o ridica piciorul când trece cineva, să-l tai... P-ormă am auzit eu aşa, ca o bufnitură, ca când desfaci "Spumosul", dar n-am dat atenţie. Zic, cine ştie, un camion cevaşilea. Eh! Ce ţi-e şi soarta omului. Dacă era bec pe maidan, trăia. Sau dacă nu era Siegfried indispus...

— Soţul?

— Nu, câinele.

Se măsurară din priviri. Gânduri identice, nemărturisite se încrucişară în eter: "Toantă mai e"...

— Aşa, criminalul s-a înfundat în întuneric şi dus a fost. Iote c-am ajuns.

"Slavă Domnului!" oftă Minerva.

Cotiră, şi femeia îşi duse brusc mâna la gură. Cutia de scrisori, într-o baie de flăcări, ardea ca o torţă. În pragul unei curţi, o fetiţă ţipa, arătând-o cu degetul.

Siegfried, câinele, începu să schelălăie.

***

Gazda era o femeie gureşă, cu ochii mici şi piept agresiv, ciudat de mobil sub capotul murdar. Mirosea a ceapă prăjită şi undeva în bucătărie se auzea sfârâitul grăsimii.

Le dădu drumul în odaia victimei, complet separată de restul apartamentului printr-un coridor îngust, oferind voluntar informaţii privind firea fostului chiriaş.

— Om cumsecade, domnul Mihăilă. Nu pot să zic. Dar posac. Cu cleştele dacă-i scoteai cuvinţelul. "Bună ziua, bună seara", şi la 15 chiria, uite aici pe colţul mesei. Încolo...

Minerva răsuflă uşurată când uşa se închise în spatele ei.

— Are o guriţă!

Dobrescu pipăi bricheta în fundul buzunarului. Pierdea benzină. Se uită prin odaie, încercând să intuiască deducţiile Minervei. Un interior banal. Mobilă dispersată, strict necesară. Patul de fier — zestrea gazdei — un garderob trist, scorojit, masa rotundă cu "tişlaifăr" şi ghioc, două scaune de lemn, un dulăpior de perete pentru cărţi, trei "gobelinuri" Pierrot şi Columbina, lebede plutind şi Desdemona ori poate altă blondă, lucrate în lână pe romburi de etamină.

— Terminăm repede! conchise Minerva sprijinită de uşă. Uită-te prin cărţi.

Atmosfera încăperii era edificatoare. Sugera provizoratul şi impersonalul mai mult chiar decât o cameră de hotel. Nimic, nici măcar o cravată uitată pe scaun, un colţ de pijama, o carte rămasă deschisă, un creion, ori o ceaşcă cu zaţ rece de cafea n-o scoteau din anonimat. Impresia pertinentă era că în zece minute, înghesuind câteva boarfe în geamantanul de pe dulap, locuinţa putea fi părăsită fără urmă.

Inginerul Mihăilă, spre deosebire de Pascu, părea consumat de un constant sentiment de spaimă, având conştiinţa acută a situaţiei primejdioase în care se afla.

— Ai găsit ceva, Dobrescu?

Locotenentul înşirase pe masă câteva zeci de cărţi, caiete, un top de hârtie. Răsfoia un dicţionar francez-român şi pe faţă i se citea uimirea.

— Foarte curios! exclamă el.

— Ce anume?

— Primele 50 de pagini sunt atât de murdare, încât aproape se lipesc una de alta. În rest, parcă nici n-ar fi fost atins.

Minerva privi peste umărul lui.

— Hm, aproape că terminase cu litera B.

— Adică?

— Adică învăţa franceza după dicţionar, Dobrescu! Am mai auzit de tipi din ăştia, dar practic n-am întâlnit nici unul. Îţi trebuie oleacă de încăpăţânare pentru chestia asta. Te-ai uitat prin caiete?

— Nu încă.

Erau trei. Două consumate în întregime, celălalt pe jumătate. Formule, exerciţii de algebră şi trigonometrie, figuri geometrice.

— Formidabil! exclamă Dobrescu. Acelaşi scris!

— Aceeaşi mână care corectează, ba chiar şi aceeaşi cerneală roşie, ca în caietele lui Pascu.

— Înseamnă că luau lecţii de la acelaşi profesor. Poate că se şi cunoşteau.

— Cine? Pascu şi Mihăilă? Posibil, dar nu obligatoriu.

Întorcea cu atenţie fiecare foaie, parcurgând-o în întregime. Marginile

paginilor erau acoperite cu desene de o certă îndemânare artistică. Figuri din faţă şi profil, siluete, nuduri, animale. Uneori interveneau chiar între două exerciţii ori înainte de rezolvare.

— Ce spui, Dobrescu?

Locotenentul adoptă o expresie de parcă şi-ar fi scărpinat ceafa, încercând să ghicească ce anume trebuia să spună. Dar Minerva nu-i aşteptă răspunsul. Răsfoia în continuare atentă, cu trăsăturile crispate.

— Mihăilă se concentra greu. Cunosc genul. Elev cu atenţia rătăcită. Cum pierdea şirul, începea să deseneze. Ăsta e norocul nostru. O primă concluzie se impune: Lua lecţii de la un profesor care lucra cu mai mulţi elevi deodată.

— E o presupunere.

— Sunt convinsă. N-ai timp să te ţii de drăcii, când ţi se predă individual. Şi mai e ceva, observi? Unul din desene se repetă constant. Bustul lui Voltaire după Houdon. Hai, că pe ăsta îl ştii, aveam şi noi un exemplar în cancelarie. Sunt, în tot caietul, aproape douăzeci de variante pe aceeaşi temă, dar... Dar ce, Dobrescu?

— De fiecare dată poziţia e alta.

— Exact. Ceea ce înseamnă...

— Că poziţia modelului era mereu schimbată.

— Dobrescu, nu mă enerva! Nu modelul, ci el, Mihăilă, îşi schimba locul. Deci ipoteza pare valabilă. Când în mod obişnuit participă la lecţie doar doi inşi, elevul şi dascălul, locurile sunt totdeauna aceleaşi. Recapitulează concluziile!

— Pascu şi Mihăilă au luat lecţii de la acelaşi profesor.

— Unu! contabiliză Minerva, trăgându-se de ureche.

— Predarea se făcea în mod colectiv.

— Doi!

— În locuinţa profesorului se află bustul lui Voltaire.

— Trei!

— Cam asta ar fi totul...

— Patru: Lecţiile se ţineau de obicei seara! Nu mai căsca gura, ţi-am spus că nu suport obiceiul ăsta. E foarte simplu. Priveşte desenele! Fii atent, mai ales la umbre. Lumina cade de sus. Deci de la o lustră. În extremis, o cameră cu tavan de sticlă, oricum uşor de reperat. Altceva?

— Cinci! exclamă tare locotenentul. Voltaire era un timid.

— Ce?!

— Uitaţi-vă atent. Nu ridică niciodată ochii din... desen.

Minerva se răsuci pe călcâie ascunzându-şi zâmbetul care-i strâmba nasul. Se opri lângă dulapul cu cărţi, aplecându-se puţin. Dedesubt, pe perete, cineva zgâriase un număr de telefon. Zâmbetul se strânse la loc, în colţurile buzelor subţiri. Era telefonul celor trei: Dincă, Luca şi Necula.

Trecu uşor degetul peste cifrele albe, curate, adunând fire mărunte, de tencuială. Fuseseră zgâriate de curând.

Capitolul VIII
Dora se eschivează

Colonelul Ionaş lăsă raportul Minervei pe masă şi îşi scoase ochelarii. Pe rădăcina nasului cărnos rămăseseră amprente roşii, adânci.

— Vorbeşte-mi despre trioletul de beţivani! Văd că ai dublat supravegherea.

Minerva, prost dispusă, îşi întoarse privirea spre fereastră.

— E ceva aici care nu-mi place. Virtual, oricare dintre ei ar putea fi asasinul.

— O clipă. Consolidezi în acelaşi individ atât pe asasin, cât şi pe, hai să zicem, necunoscutul care conduce din umbră?

Minerva îşi ridică brusc ochii lucioşi:

— Este o ipoteză asupra căreia vă mărturisesc că nu m-am oprit. Nu dispun de indicii care să poată argumenta în sens pozitiv, dar eventualitatea ar explica o anumită ritmicitate, o siguranţă şi o adresă care m-au izbit în desfăşurarea evenimentelor.

— Miroase a ubicuitate. De altfel, la clasa şi stilul personajului nu-l văd murdărindu-şi personal mâinile. Şi mai e ceva. Întreprinderea preconizată necesită un volum de lucrări şi operaţii uriaşe: racolarea viitorilor ingineri, procurarea de acte false, şantaj, asasinate şi aşa mai departe. Deci, existenţa unor complici se impune.

— Situaţia ne avantajează. Cei mai virtuozi în materie de infracţiune au fost în cele din urmă depistaţi datorită complicilor.

— Nici n-ar fi putut să se lipsească de ei. Când eram elev de liceu mă fascina o carte: *Lupul singuratic...* Un tip care lucra de unul singur şi poliţia nu izbutea să pună mâna pe el. Dar astea-s poveşti. Ce spuneai că nu-ţi place?

— Luca, Dincă şi Necula au asistat ori au fost prin împrejurimi la ambele crime. Evident, ipoteza unor coincidenţe e scoasă din discuţie de la bun început. Fiecare are ceva de ascuns şi, în funcţie de posibilităţi, încearcă mai mult sau mai puţin inteligent să mă inducă în eroare.

— Adică?

— Să-l luăm, de pildă, pe Necula. În noaptea morţii lui Pascu petrece cu ceilalţi într-un restaurant din apropierea locului în care s-a comis crima. La un moment dat, sub pretextul unui telefon, părăseşte localul şi se întoarce după 15 sau 20 de minute. În acest interval, la câţiva metri doar, inginerul moare. Discut cu Necula a doua zi. Îmi înşiră tot soiul de baliverne, joacă teatru, cedează, se enervează, se repliază apoi confuz sau tace încăpăţânat. Contestă cu vehemenţă că l-ar cunoaşte pe Pascu, dar pe braţ îi găsesc un tatuaj sui-generis, identic cu cel al inginerului.

— Clar.

— Cel puţin dintr-un anumit punct de vedere, preciză Minerva. Cei doi s-au cunoscut cândva.

— Îl vezi în stare să ucidă?

— Nu.
Colonelul o privi atent.
— De ce? Aparent, totul e împotriva lui.
— Aparent. Vă referiţi desigur la fapte materiale, concrete. Dar când spun "nu cred", am în vedere psihicul lui Necula. Un mic juisor cu mici vicii şi mici tabieturi, cu o biată mică existenţă golită de veleităţi. Un mic balon de săpun de un vid saharian. Îl pot oare identifica cu omul din umbră?
— Poate nu. Dar cu asasinul?
— Necula tremură pentru mica lui linişte. Cancanuri din culisele teatrului, cafeluţa, şpriţul, ocheade deşucheate.
— Ţi-e profund dezagreabil, râse colonelul.
— Nu contest că genul îmi repugnă, dar s-ar părea că faptul în sine nu-l dezavantajează. Există o singură posibilitate. Ca Necula să fi ucis şantajat de altcineva.
— Poate că joacă teatru. La urma urmelor e actor.
Minerva făcu un gest de lehamite.
— Înseamnă că păcăleşte pe toată lumea în mod constant, doar se vede de la o poştă că n-are talent. Oficiul lui se reduce la deplasarea scenică a tăvilor, halebardelor şi a paharelor cu apă. Probleme, pe alte coordonate, îmi ridică şi Luca.
— Ăsta pare mai inteligent...
— Fără discuţie, şi oricum mai complex. Pretinde că vrea să zboare şi naufragiază penibil. Pretinde că a ajuns la înţelepciune, că priveşte viaţa cu echilibru şi calm filozofic şi, într-adevăr, îţi vine să-l crezi. În noaptea crimei dispare şi el din cârciumă, nu-şi aminteşte de unde a luat ţigări, iar în casă îi găsesc certificatul de naştere al inginerului.
— Te-ai întrebat, cumva, interveni Ionaş, de ce tocmai certificatul?
— Bineînţeles. O probă relativ certă a faptului că-l cunoaşte pe Pascu, indiferent în ce context de relaţii. Aceasta dacă acceptăm că cineva voia să găsesc obiectul compromiţător la Luca. Premisa: un Luca inocent.
— E imposibil?
— Nu. Iar actul a fost abil camuflat. În rama tabloului. Primul loc unde aş fi căutat. Luca nu e omul care să ascundă ceva sub pat ori în lâna saltelei. Totuşi nu-l pot disculpa. În primul rând istoria cu ţigările nu stă în picioare. Un alibi jerpelit menit să acopere minutele care au precedat, în care s-a consumat şi care au urmat crimei. Îmi veţi dezvolta poate ideea că tocmai realii vinovaţi au grijă să-şi asigure alibiuri. Dar unul prea ferm e uneori la fel de suspect ca şi unul dubios. Şi ar mai fi ceva. Spre deosebire de Necula, Luca dispune de alte valori. Şi dacă Luca a ucis sau nu, rămâne deocamdată o problemă în suspensie. Dar îl văd în stare de combinaţii tenebroase.
— Ar mai fi Dincă.
— Ăsta cel puţin are şi tupeu! Mi-a trântit-o verde în faţă că a asistat la comiterea crimei. Asasinul ar arăta ca un uriaş, un soi de căpcăun foarte aproape ca date fizice de el însuşi.
Colonelul netezi postavul verde al mesei, cu o expresie gânditoare:
— Cea mai pură inocenţă ori îndrăzneală cu adevărat remarcabilă... Spre

ce înclini?

Minerva îl privi lung:

— Vă voi da răspunsul cât de curând.

***

Acoperi cu cearşaful chipul livid şi se apropie de fereastră. Ploua mărunt. Oamenii, umbre zgribulite, se înghesuiseră sub streaşină aşteptând tramvaiul. Uşa bodeguţei din colţ se deschise brusc. Ţâşni afară, împins din spate, un tip rotofei cu paltonul desfăcut. Ospătarul îi înghesui în braţe sacoşa din care ieşea o pâine, pălăria şi fularul, apoi se grăbi să închidă.

Omul se redresă netezindu-şi de circumstanţă hainele, îndreptă cravata de pe un umăr pe celălalt, apoi dădu buzna înapoi, salutând jovial.

Vlase, în halat alb, îşi trecu mâna prin păr. Degetele lungi, cu articulaţii fine şi unghii ovale, ca migdala, miroseau plăcut a mosc şi tutun.

— Sunteţi obosită?

Surâse cu zâmbetul lui dintotdeauna, bun, sincer, amabil (nu crisparea convenţională a maxilarelor), înţelegător, parcă puţin resemnat.

Minerva îşi scutură părul scurt, netezindu-şi bretonul.

— Mă gândeam... A doua victimă în patru zile, nu-i de joacă.

— A doua?

— Ce vă surprinde? Aţi uitat de Pascu?

— A! Blondul! Am avut o săptămână grea. Vă spun sincer, aş pleca pentru câteva zile la Sinaia. Mă simt literalmente epuizat.

Minerva îi privi nările tremurânde, cearcănele negre şi urâte, fruntea lividă.

— De ce nu vă duceţi?

Vlase oftă şi îşi sprijini fruntea de uşorul ferestrei. Priveau amândoi întunericul ud.

Minerva se strânse în paltonul larg. Medicul era un specialist apreciat, inteligent, cu o cultură rafinată, excelent profesionist în ciuda repulsiei neostoite ce i-o provoca ambianţa în care lucra. Incapabil de răutăţi, niciodată maliţios, Vlase aluneca printre oameni, cu acelaşi zâmbet incert, camuflându-şi ermetic zilele proaste în spatele unei amabilităţi graţioase, plină de atenţii. Fusese căsătorit cu o actriţă cunoscută, o tragediană planturoasă. Îl părăsise, gustând genul tragic pe scenă şi nu acasă. Aveau împreună un băieţel de 10 ani, pentru care medicul nutrea o dragoste maladivă.

— E târziu! şopti Vlase. Trebuie să încep.

Minerva îşi privi ceasul.

— Mai aşteptaţi puţin. Am convocat pe cineva aici. Vreau să vadă cadavrul... Îşi drese glasul, ezitând imperceptibil: Nu v-aţi gândit vreodată să... În fine, să schimbaţi macazul?

Vlase zâmbi. Dinţii albi, cu reflexe albăstrii, erau orientaţi înăuntru, ca la păpuşi.

— În ce sens?

— Să încercaţi un reviriment. E un blestem să profesezi în condiţiile astea, conchise Minerva cu francheţea bruscă, dură, care o caracteriza.
— La vârsta mea?
— Ei, bravo. În fond aveţi doar — îl cântări din priviri — doar 50 de ani.
— Sunteţi drăguţă. 41. Şi ce să fac? Unde să mă duc?
— Oriunde. Aşa ce realizaţi? Vă otrăviţi zece ore pe zi şi pe urmă ascultaţi Debussy ori Ravel întins pe canapea, gândind la nimicnicie. Vă luaţi în serios, asta-i nenorocirea... Se îndepărtă de fereastră. În sfârşit, mai discutăm noi. Apropo, nu s-a interesat nimeni de soarta lui Mihăilă?
— Ba da. A trecut frate-său pe aici.
— Fratele?!?
— Aşa pretindea. M-a oprit la poartă.
— Cum arăta?
Fruntea medicului se încreţi:
— Înalt, masiv, ochi mari, negri. M-a izbit tenul. Foarte închis. Nu patologic. Congenital, bănuiesc... Purta o scurtă de blană.
Minerva privi concentrat, undeva departe, peste umărul lui Vlase:
"Saturnianul Dincă..."
— Mi se pare că a venit persoana.
Dora Ioachim se apropie. Era îmbrăcată cu pantaloni negri şi ghete de lac. O caţaveică albă de blană, brodată rustic în culori vii, dădea strălucire buclelor roşii, tunse scurt. Călca sigur şi în ochii verzi, ficşi, Minerva desluşi o expresie de îndărătnicie.
Medicul se retrase în fundul sălii şi se aşeză la birou, completând nişte hârtii.
— Aţi fi putut avea amabilitatea să mă aduceţi aici fără jandarm, izbucni Dora Ioachim. O invitaţie scrisă nu ajungea? Trebuia să ştie tot blocul?
Vlase îşi ridică surprins ochii. Clătină amuzat din cap, reluându-şi lucrul.
— De când atâtea scrupule?! se miră Minerva.
— Nu v-am dat nici un motiv să mă trataţi astfel.
— Uite, domnişoară, motivele mele am să ţi le înşir mai târziu. Sper să nu-ţi piară zâmbetul. Până una-alta spune-mi dacă îl cunoşti.
Ridică capătul cearşafului. Tânăra măsură chipul neînsufleţit al inginerului Mihăilă, fără nici o tresărire.
— Îl cunoşti?
— Nu.
— Uită-te bine!
— Am spus o dată *nu,* e *nu!*
— Ai mai spus şi altă dată, şi a fost *da.* Îşi îndreptă privirea spre celălalt capăt al sălii: Doctore, puteţi începe! Trecem dincolo.
Era o încăpere pătrată, fără uşă, pardosită cu ciment. Câteva bănci de lemn alb străjuiau pereţii daţi cu ulei.
— Ia loc!
Dora Ioachim se aşeză picior peste picior cântărind ironic hainele Minervei. Un zâmbet batjocoritor îi stăruia în colţul gurii mari, bine desenate.
Minerva făcu câţiva paşi prin încăpere. Blacheurile clănţăneau ca nişte

pinteni pe ciment. Se propti în faţa femeii:

— Şi acum, fetiţo, dă-i drumul! Ca la duhovnic!

— Nu-s nici trei zile de când v-am spus tot ce ştiam. Mai am de adăugat un singur cuvânt: Punct. A început să mă cam agaseze povestea.

— Şi pe mine. Apropo, trebuie să te felicit. Minţi superb. Cu fantezie şi intonaţie corectă.

— În cazul ăsta nu mai avem ce discuta.

— Dimpotrivă. Stai jos, e inutil să faci cu mine pe zâna ultragiată. Când l-ai cunoscut pe Mihăilă?

— Acum îl văd pentru prima oară.

— De unde ştii că el e Mihăilă? Putea fi Popescu sau Ionescu.

Dora clipi, fluturând genele grele. Îşi strâmbă gura:

— Am dedus. Nu era firesc? Adăugă: Nu mă prindeţi cu tertipuri din astea.

— Dar din care?

— Să vi le sugerez eu?

— M-ai îndatora infinit.

— Ei bine, dovediţi-mi că l-am cunoscut. Fapte concrete.

Minerva scotoci prin buzunarul uriaş şi scoase o hârtiuţă mototolită.

— Am să mă străduiesc. Să începem cu săptămâna asta. Luni, ora 14, te-ai întâlnit cu domnul Necula, în faţă la "Dunărea". A urmat o scurtă vizită în apartamentul dumitale. Acelaşi program la ora 19, de astă dată cu domnul Luca. A doua zi, marţi, ora 11 dimineaţa, itinerar romantic cu domnul Dincă la Şosea. Miercuri, vizită inopinată, extrem de matinală, din partea domnului Necula la dumneata acasă. L-ai lăsat să aştepte cam mult în faţa uşii, fără să te înduplece insistenţele domniei sale. De la fereastră l-ai văzut îndepărtându-se. Ai plecat după jumătate de ceas însoţită de inginerul Mihăilă care, bănuiesc — dacă îmi permiţi, evident — a înnoptat la dumneata. V-aţi despărţit după câteva zeci de metri. În continuare...

— Ei şi, ce-i cu asta? o întrerupse Dora Ioachim. Mă întâlnesc cu cine-mi place!

— Deviezi obiectul discuţiei, domnişoară. Susţineai că nu-l cunoşti pe Mihăilă. De fapt, dacă mă gândesc bine, e şi firesc să-i încurci. În locul dumitale aş întocmi un fişier.

— N-am nevoie de sfaturi.

— Asta e şi părerea mea. Unde am rămas? Deci, de când îl cunoşti pe inginerul Mihăilă?

— De aproape două săptămâni.

— Un sentiment spontan şi irezistibil, desigur.

— Mă priveşte.

— Uitându-mă la dumneata, încep să cred în femeia fatală. L-ai iubit pe Pascu şi a murit. Abia îţi îmboboceşte inima a doua oară şi soarta nemiloasă îl seceră pe Mihăilă. Mă gândesc cu groază la ce-i aşteaptă pe Dincă, Luca şi Necula...

— Poate pretindeţi că i-am omorât eu! Din fericire am alibiuri infailibile.

Minerva îşi clătină capul a dojană.

— Te joci cu termenii, fetiţo, şi e imprudent. Alibiul poate presupune, pe lângă altele, cunoaşterea care precede faptul. De unde ştiai că Pascu şi Mihăilă trebuiau să moară?

— Alibiurile mele sunt întâmplătoare. Şi le aveţi, desigur, în hârtiuţa dumneavoastră. În fiecare zi m-am întâlnit cu Dincă, Luca şi Necula. Pot să v-o confirme.

— Ziua are 24 de ore, observă Minerva.

— Care au fost împărţite între cei trei.

Îşi scoase din buzunar un pachet de ţigări. Aprinse una, trăgând cu poftă fumul în piept. Minerva îi observă mâna frumoasă cu unghii ascuţite, extrem de lungi, date cu lac alb.

— În ce împrejurări l-ai cunoscut pe Mihăilă?

Tânăra tăcu câteva clipe, apoi — sâcâită parcă de un gând — îşi ridică bărbia:

— În fond, nu văd de ce m-aş sfii. M-a acostat la cinema.

— La care?

Femeia zâmbi ironic:

— La "Aro".

— Ce film rula?

— "Pentru un pumn de dolari".

— Când anume te-a acostat? Înainte sau după spectacol?

— După. Scăpasem poşeta şi mi-a ridicat-o.

— Ai lăsat-o să-ţi scape!

— Să zicem că *da.* Era oricum mai elegant decât să-l trag de mânecă. Ştiţi cumva alte trucuri?

— De ce ţineai neapărat să-l cunoşti?

Dora Ioachim izbucni în râs:

— Mă inspira dintr-un anumit punct de vedere. Să precizez care?

— Să-mi spui pe cine "inspira".

Tânăra îşi subţie ochii.

— Nu vă înţeleg.

— Înţelegi foarte bine. Chestia cu filmul e cacealma. Nu acolo l-ai cunoscut.

Minerva n-avea nici cea mai mică îndoială că femeia minte. Începuse să intuiască în angrenajul faptelor legate de dosarul diplomelor false un personaj ocult care manevra abil câţiva oameni de paie. Nu era o coincidenţă faptul că Dora Ioachim fusese logodnica lui Pascu, iubita lui Mihăilă, iar acum broda idile de prost gust cu Dincă, Luca şi Necula. Aşa era piesa, iar Minerva se străduia să înţeleagă de ce trebuia să fie aşa şi mai ales cine o dorea.

— Pe Mihăilă l-ai căutat! conchise ea cu glas tare.

De alături se auzi un zgomot metalic. O trusă cu instrumente căzuse pe ciment. Minerva întoarse capul. Vlase îi făcu semn, zâmbind, că totul e în regulă şi se aplecă din nou asupra cadavrului.

— Cine ţi-a cerut-o?

— De ce să mi-o fi cerut cineva anume? Se ridică în picioare, aproape ţipând: Sunt o femeie tânără şi sănătoasă. N-am cui şi nu văd de ce trebuie

să dau socoteală. De când e, mă rog, o crimă să ai temperament?

— Nu fi vulgară, domnişoară. Nu ţi-am reproşat numărul celor cu care te întâlneşti. Are cine să facă şi treaba asta, fii sigură. La urma urmelor, poate ai manii statistice. Mi se pare straniu însă *cu cine* te întâlneşti. Pascu, treacă-meargă. Dar ceilalţi? Nu-s deloc genul dumitale. Mihăilă — un om închis, ursuz, departe de a fi arătos. De ceilalţi trei ce să mai vorbesc!

O privi lung. Era femeia capabilă să transforme fiecare gest într-o capcană în care partenerul neavertizat cădea sufocat de admiraţie. Femeia care ştie să-şi aprindă o ţigară în mod desăvârşit, cu dezinvoltura şi eleganţa reclamelor de brichete din *Paris-Match,* care ştie că un trup expus în profil sau *trois-quarts* îşi camuflează cusururile, e mai zvelt, mai tentant. Spatele lipit de speteaza scaunului pune în valoare bustul, ca şi o ridicare graţioasă a braţelor îndreptând coafura. Pudriera se scoate doar atunci când machiajul impecabil nu trebuie corectat. După o noapte de insomnie nu va îmbrăca niciodată culori închise. Cunoaşte efectul alternanţei între izbucnirile copilă-reşti şi consideraţiile mature, subtil-inteligente emise cu voce joasă, senzuală. Ştie să asculte fără să audă eternele amintiri din armată, o tentaţie căreia bărbaţii sunt incapabili să-i reziste...

Dora Ioachim îşi strâmbă gura:

— Am un gust sofisticat.

— E o ipoteză pe care aş accepta-o cu titlu de curiozitate, dar nu mă împac cu asasinatele care succed aventurilor dumitale.

— În fond, n-au murit decât doi.

— Şi cam de la ce număr ar fi trebuit să mă impacientez?

— E o simplă coincidenţă. Absurdă. N-am nici un amestec în crimele astea. Îmi văd de serviciu corect, iar aventurile mele n-au substrat material. Ce vreţi de la mine?

— Adevărul! întreţii relaţii cu Dincă, Luca şi Necula. Le-ai interzis să vorbească despre dumneata. De ce?

— N-am vrut să le stric prietenia.

— E un gest delicat. Şi cu ce le-ai închis gura?

— Le-am spus că sunt căsătorită.

— Ai fost atât de convingătoare, încât Necula nu ezită să-ţi facă o vizită la 7 dimineaţa, sau ca şi Dincă şi Luca, de altfel, să-ţi dea telefon la 2-3 noaptea. Cu Luca ai şi discutat chiar.

— M-aţi pus deci sub urmărire?

Minerva suspină:

— Mi-am permis-o, într-adevăr. Spune-mi cu ce i-ai ameninţat?

— Ştiau că soţul meu e plecat în delegaţie peste graniţă. De aceea şi-au permis să mă sune.

— Greu digerabil. Altceva!

— Asta-i, totuşi, realitatea.

— Or fi naivi Dincă, Luca şi Necula, dar nu într-atât încât să nu fie şocaţi de dezinvoltura cu care se afişează o femeie căsătorită. Localuri şi plimbări în centrul oraşului, vecini curioşi etc. Cu ce i-ai ameninţat?

— Au ţinut, pur şi simplu, cont de rugămintea mea. Nici nu mă aşteptam

să fie chiar atât de discreţi. Dar dacă o spuneţi dumneavoastră...

— Te încăpăţânezi şi nu e bine. Nu e bine deloc. Pentru dumneata! Aseară, la ora 19, a fost asasinat pe strada Vâlcei inginerul Mihăilă. Pe Ilenelor, colţ cu Vâlcei, aveai randevu cu Dincă. Ai întârziat un sfert de oră. Ca să fiu mai clară, ai sosit la 15 minute după comiterea asasinatului. Calculat pe ceas, exact timpul necesar ca să parcurgi, mergând normal, distanţa dintre locul crimei şi cel al întâlnirii. Cred că e o chestiune asupra căreia poţi reflecta la noapte... dacă ai timp. Mâine dimineaţă te aştept să-mi comunici la ce concluzie ai ajuns. Ora 9 îţi convine?

Capitolul IX

"Ce-o fi căutând domnul Luca pe strada Ilenelor?!"

— Scoateţi-vă haina! o invită Luca, adăugând cu tâlc: O să vă încălziţi.

Era o aluzie fină la faptul că Minerva va zăbovi mult. Cât de agreabilă i se părea perspectiva în sine, nu lăsa loc îndoielilor.

Minerva refuză înfăşurându-se mai bine în palton. Era în general friguroasă şi încăperea aproape goală, cu pereţii urâţi, reci, cenuşii, îi accentua senzaţia de frig.

Se aşezară la fel, ea pe scăunelul incomod de bucătărie, Luca pe patul de fier cu pătura roasă.

— În curând mă voi obişnui cu vizitele dumneavoastră în aşa măsură, încât s-ar putea să le simt lipsa, spuse amabil traducătorul tamburinând pe lada acoperită cu ziar.

Minerva desluşi în cuvintele lui un amestec de ironie şi iritare mocnită, bine camuflată.

— Îmi dau seama că vă deranjez. Arătă spre topul de hârtie, cărţile şi dicţionarele împrăştiate pe parchet: Ideea că vă stânjenesc de la lucru îmi este extrem de neplăcută. Apropo, ce traduceţi acum?

— *Arta potcovitului în secolul al XVII-lea.*

Minerva dădu din cap cu seriozitatea generată de înţelegerea unui fenomen capital.

— Bănuiesc că lucrarea e aşteptată cu nerăbdare de specialişti, de public...

Şi avu imaginea unei gloabe deşelate, cu copite scorojite la care moşmondea un tip scund cu favoriţi roşii şi pantaloni bufanţi.

— N-am posibilităţi de investigaţie în acest sens, declară prudent Luca. Şi apoi, traduc ceea ce mi se cere.

— Înţeleg. Nu vreau să vă reţin...

Omul făcu un gest cu sensul: "...Acum, dacă tot m-aţi deranjat..."

— Din nefericire, în ciuda scrupulelor mele, trebuie să apelez iar la dumneavoastră, să vă solicit o mână de ajutor.

— Vă stau la dispoziţie..

Minerva zâmbi cât putu de fermecător, dar traducătorului i se păru că e

sfâşiată de crampe.

— Ştiam că n-o să mă dezamăgiţi. Oftă, uitându-se la tabloul cu ramă aurită: Istoria aceea plicticoasă, cu certificatul lui Pascu, îmi dă insomnii. Nu-mi pot explica cine şi ce interes avea să-l ascundă la dumneavoastră.

— Nu vă pot sugera nimic în această privinţă. Poate n-o să mă credeţi...

— De ce să nu vă cred?

— ...dar ignoram până şi ascunzătoarea din ramă... Un secret pe care predecesorii mei au omis să mi-l transmită.

Minerva îşi întoarse colţurile gurii: "Mie-mi spui?!"

— Sunt convinsă. Şi totuşi, cineva a încercat să vă compromită!

— Stimată doamnă, vă voi face o mărturisire deconcertantă. Nici măcar nu sunt curios.

Şi alungă obsedantele, imaginarele fire de praf cu o curbă înaltă, ostentativă.

— Cât de bine înţeleg! Reacţia clasică a inocentului. E total dezinteresat de acuzaţiile calomnioase lipsite de temei. Iată definită premisa de la care pleacă cel ce v-a pus gânduri rele. Iar atitudinea dumneavoastră, de princiară indiferenţă, îi creează un climat prielnic de acţiune şi mai ales îi dă timp. În acest sens vă solicit ajutorul.

— Cum pot contracara actele unui necunoscut? Este inutil.

— Să încercăm totuşi. Spuneţi-mi ce duşmani aveţi?

Luca izbucni în râs. Amintindu-şi de dinţii din faţă, măcinaţi, se întrerupse brusc, trăgându-şi buzele înăuntru.

— Ridicol! Absolut ridicol! Duc o existenţă mizerabilă. O cârtiţă cu profil intelectual, prin forţa împrejurărilor. Sunt ani de când n-am cunoscut, în sensul major al noţiunii, un om.

Minerva se întunecă. Intuia existenţa individului. Un coşmar. Arbora o filozofie cinică, un drapel zdrenţuit, fără nimic eroic în sine, care trebuia să ascundă, să astupe un gol covârşitor, o eroare capitală iniţială, fără drum de întoarcere.

Şi poate că în nopţile lungi, când insomnia îşi aprinde felinarele, când nu te poţi feri de tine strângând tare pleoapele, când nu-ţi poţi răspunde, poate că atunci Luca încerca îndoieli dureroase. Prejudecăţi, precepte false în lipsa circumstanţelor care le-au generat — *homo homini lupus* — refuz încăpăţânat de a depăşi limitele unei experienţe acumulate de alte generaţii alimentau artificial negativismul schematic al traducătorului. Îşi zidise o sihăstrie cultivând voluptăţile claustrării, adorându-şi în secret incapacitatea de adaptare pe care, ipocrit, o punea pe seama intransigenţei. A-l trezi, a-l aduce cu orice preţ la realitate, ca pe un căţel căruia îi vâri botul în necuviinţa lăsată pe parchet, era riscant. Iar Luca, instinctiv, se opunea din răsputeri; nu e uşor la aproape 60 de ani să-ţi anulezi o întreagă existenţă, să tragi linia şi să însumezi zero. În orice caz, puţini au curajul s-o facă...

"Aşa s-ar părea... dacă nu cumva omul ăsta face eforturi să pară..."

— Nu concurez cu nimeni, reluă traducătorul, n-am la ce aspira. În consecinţă, nu reprezint nimic, nu ofer nici o miză.

— Dumneavoastră, domnule Luca, dezvoltaţi aspectul competiţional al

inamiciţiei. E îngust. Să lărgim câmpul de investigaţii. Poate trecutul...

— Nici atât, o întrerupse traducătorul. Pe vremuri, mai bine zis înainte de război, aveam ceva bani. În fond, o foarte modestă bunăstare. Eram ceea ce se numeşte rentier. Un fenomen pe care, desigur, dumneavoastră îl repudiaţi, dar a fost cât se poate de real cândva. Îl relev, tocmai pentru ca să înţelegeţi felul meu de viaţă anterior. Studii, călătorii, lectură. Petreceam foarte puţin timp în ţară. Rude n-am şi nici prieteni în afară de Necula şi Dincă. Deci, contactul meu cu ceea ce nu este imediat înconjurător se reduce, de fapt, la nimic.

— Este ceea ce vă leagă probabil de Dincă. Tot un singuratic...

— Aparent, căci ţinem de două specii distincte. Dincă e organic solitar, prin construcţie psihică. Însăşi prezenţa unui străin îl indispune. Abordat de un necunoscut pe stradă, pentru cea mai banală informaţie, se fâstâceşte.

— Şi totuşi, la petrecerile dumneavoastră prelungite, de multe ori sunteţi însoţiţi de o companie numeroasă.

— Asta e altceva. În astfel de situaţii, Dincă rămâne simplu figurant. Participă doar cu prezenţa fizică. El e congenital solitar. Pe mine viaţa m-a făcut aşa. Evit intimităţile.

— Curios, procedezi astfel în urma unei experienţe dacă nu dezastruoase cel puţin triste, în urma unei decepţii. Poate că pe aici ar trebui să căutăm. Nu devii din senin mizantrop. A existat cineva care v-a deziluzionat, care v-a trădat. Acest prezumtiv cineva încearcă poate acelaşi sentiment. Că a fost într-un fel sau altul înşelat. O lovitură grea dată unui vindicativ poate duce la reacţii neaşteptate.

— N-am primit şi n-am dat vreodată o astfel de lovitură, declară ritos Luca.

Minerva îi observă ochii gălbui din cauza reţelei nesănătoase care invada corneea. Erau neliniştiţi!

— Aveţi o manieră personală, oarecum filozofică de a privi lucrurile. Poate din această cauză vă scapă ponderea unor incidente. Vă rog să vă gândiţi.

— La ce? Asemenea fapte, dacă s-au consumat vreodată, se reţin.

— Şi totuşi aţi afirmat că viaţa v-a obligat la o atitudine constantă de rezervă.

— Sunt dintre aceia care trag învăţăminte şi din păţaniile altora.

— A, desigur, aşa stau lucrurile. Trebuia să mă fi gândit. Necula şi Dincă au avut, se pare, unele neplăceri.

— Nu de natură să stârnească vendete.

— Dar de ce natură?

— Obişnuite, de fiecare zi. O avansare ratată, o decepţie sentimentală, mai ştiu eu... fleacuri în fond.

— Pline de morală însă, pentru dumneavoastră. Mă gândesc la Necula. E un om sociabil, cu extrem de multe relaţii. Oare în ce condiţii l-o fi cunoscut pe Pascu?

— De ce nu-l întrebaţi pe el?

Minerva îşi coborî ochii cu modestie şi-i reproşă dulce:

— Am scontat pe concursul dumneavoastră.
— Ceea ce îmi cereţi acuma se numeşte trădare şi... amuţi brusc.
Minerva privi afară. Pe bulevard se aprindeau luminile. Paletele de neon clipeau albăstrui.
Traducătorul îşi încrucişase meditativ mâinile pe pântece.
— Cine vă vizitează, de obicei, domnule Luca?
— Nimeni.
— A, da, uitasem. Sunteţi un singuratic. N-aş putea spune acelaşi lucru despre amicul dumneavoastră, actorul. Apropo, unde îţi rezolvă... ăăă... problemele sentimentale?
— În oraş, foarte rar la el în odaie.
— De ce? V-aţi formaliza dumneavoastră sau Dincă?
Luca ridică din umeri.
— Aşa s-a obişnuit.
— E cineva care vă face curat?
— Mie, personal?
— Dumneavoastră, celorlalţi...
— Nu! Ne... gospodărim singuri.
— Deci, practic, cu foarte mici excepţii, nimeni nu intră în apartament.
— Exact.
— Acuma e limpede. Nu-i aşa?
— Ce anume?
— Dacă nimeni altcineva n-are acces în acest apartament, logic, cel care a ascuns certificatul în rama tabloului este unul dintre dumneavoastră. Cum de la bun început vă exclud din cauză, rămân Dincă şi Necula.
Traducătorul întrebă, ridicându-şi o sprânceană:
— Aş putea cunoaşte motivul pentru care mă bucur de un tratament deosebit?
— Dar e simplu, făcu Minerva, aranjându-şi bretonul. Sinceritatea dumneavoastră spontană m-a cucerit de la început. Totul e clar, fără ascunzişuri, fără minciuni.
— Înseamnă că Necula şi Dincă v-au minţit.
— Cam aşa ceva. Imaginaţi-vă, susţin că nu l-au cunoscut pe inginerul Pascu.
— Poate că aşa stau lucrurile, opină moale Luca.
Minerva râse îngăduitor:
— Vă lăsaţi copleşit de sentimente. Necula şi Pascu au fost fraţi de cruce, iar între Dincă şi inginer au existat cel puţin relaţii de bune cunoştinţe.
Luca păru extrem de surprins:
— Iertaţi-mă, nu-mi vine să cred.
— Firesc. Minciuna vă repugnă într-atât, încât chiar având-o în faţa ochilor n-o puteţi sesiza.
— Aveţi un remarcabil simt al observaţiei.
— Mă obligă profesiunea. Dar pentru că veni vorba, nu sunt singurele inexactităţi pe care le-am sesizat. De pildă, Necula n-a vrut să admită sub nici o formă că întreţine relaţii cu Dora Ioachim.

Traducătorul clătină gânditor din cap.
— Vedeţi? reluă Minerva. Doar dumneavoastră aţi mărturisit dintr-un bun început că femeia nu vă e străină. Iată de ce îmi permit să discut cu atâta francheţe.
— Hm, şi credeţi că unul din ei mi-a strecurat certificatul în odaie?
Minervei îi luciră ochii scurt. Două luminiţe stinse repede.
— Sunt convinsă. Şi mă întreb: Cine a făcut-o? Necula?
Traducătorul îşi ţuguie buzele. Răspunse după câteva clipe de întârziere, încercând să dea greutate cuvintelor:
— E un inofensiv. Un inofensiv plin de superstiţii. Cel puţin aşa l-am considerat întotdeauna. Nu are subtilitatea, agerimea necesară unor machiavelisme. Să nu mă înţelegeţi greşit, ţin foarte mult la el, dar asta nu mă împiedică să rămân lucid.
— Cu alte cuvinte, interveni Minerva, susţineţi că e prea prost pentru a pune la cale astfel de combinaţii.
Luca zâmbi complice, lăsându-şi ochii în jos.
— V-aţi exprimat cam dur, dar în principiu aveţi dreptate.
— Dacă n-aş considera sinceritatea dumneavoastră drept o axiomă de la care plec, aş fi tentată să cred că încercaţi să-l disculpaţi în mod subtil. Pusă în ecuaţie, relaţia ar arăta cam aşa: Necula prost, egal, Necula inocent. Trebuie să înţeleg deci că toate bănuielile se îndreaptă spre Dincă...
— Bănuieli?! Eu nu bănuiesc pe nimeni, doamnă. Nu-mi permit. Dincă e un om instruit, inteligent. Cam închis. Dar asta nu înseamnă că *per a contrario,* vizavi de... naivitatea lui Necula, îl suspectez.
— Domnule Luca, mărturisesc că pur şi simplu mă fascinează siguranţa cu care îmi spulberaţi ipotezele. Să căutăm altceva. Poate o complicitate... Ştiţi, am sentimentul că Necula, singur ori împreună cu Dincă, a infiltrat-o pe Dora în existenţa dumneavoastră.
— Cu ce scop?
— Asta rămâne de văzut. Nu uitaţi că a fost logodnica inginerului Pascu. Dumneavoastră cum aţi cunoscut-o?
— Întâmplător. Îşi mângâie bărbia ascuţită: Traversam Bulevardul Gheorghiu-Dej şi ne-a surprins stopul chiar la mijlocul străzii. Ea a început să râdă. Am zâmbit şi eu. S-a însăilat apoi o conversaţie oarecare.
Minerva îl privi fix.
— Mă întreb, domnule Luca, de ce la prima noastră discuţie aţi contestat că o cunoaşteţi?
Traducătorul îşi bulbucă ochii. Tonul nou, atacul neaşteptat, îl surprinseseră nepregătit. Apoi buzele începură să-i tremure.
— În definitiv, sunt chestiuni intime care mă privesc.
— Cum v-a impus tăcerea?
Luca începu să-şi facă vânt cu un ziar. Părea extrem de tulburat. Pe vena jugulară doi bulbi zvâcneau ca o pompă.
— Nu îngădui maniera inchizitorială în care înţelegeţi să duceţi discuţia. Luă o poză marţială, ridicându-şi bărbia de parcă ar fi primit un pumn: Sunt gata să suport consecinţele.

Minerva îşi miji ochii.
— Îmi pare rău că v-aţi enervat tocmai acum, când aveţi nevoie de atâta linişte. Desigur, lucrările dumneavoastră sunt deosebit de importante, indispensabile, cred totuşi că vă osteniţi prea mult, vă extenuaţi...
— Nu e cazul să mă compătimiţi.
— Nici nu poate fi vorba de aşa ceva. Sunt îngrijorată. Sincer îngrijorată. Astenia nu e un guturai banal.
— Mi s-a atras atenţia în mod deosebit, declară traducătorul, că orice şoc îmi poate fi fatal.
— Ţţţţ! Trebuie să vă îngrijiţi cu multă atenţie, să petreceţi mai mult timp în aer liber. E cel mai bun medicament pentru astenie. Desigur, vi s-au recomandat plimbări, destindere...
Luca nu catadicsi să răspundă. Înclină doar afirmativ capul.
— Divertismente de ordin fizic, continuă Minerva.
— Într-adevăr.
— Doamne! Cum se înlănţuie toate! Ieri, nu mai departe, se mira colaboratorul meu: "Ce-o fi căutând domnul Luca pe strada Ilenelor!?"
— Ilenelor?
— Da, colţ cu Vâlcei. Nu este exact ceea ce aş numi eu un cartier aerisit, dar parcă putem respecta cu stricteţe indicaţiile medicului?
— N-am fost în viaţa mea pe acolo, declară Luca obosit.
— Desigur, o simplă disociaţie între strada pe care v-aţi plimbat şi numele ei. Cartierul Tei.
— N-am călcat de câţiva ani prin acest cartier. Conchid însă că sunt supravegheat.
— Da' de unde!? Aţi fost văzut întâmplător. Ba, dacă nu mă înşel, colaboratorul meu v-a salutat. Faptul că nu i-aţi răspuns l-a afectat teribil. Râse îngăduitor: E încă tânăr.
— M-a confundat cu altcineva.
— Imposibil. Băiatul are ochi de vultur, în afară de faptul că cine vă vede o dată, v-ar recunoaşte cu uşurinţă şi peste 20 de ani. Nu sunteţi genul de individ care trece neobservat, şi când spun asta mă gândesc la fizicul şi personalitatea dumneavoastră.
Traducătorul ridică din umeri.
— În fond, ce importanţă au toate astea?
— Principial, nici una. Dar poate că, aflându-vă aseară la ora 20 pe Ilenelor, ne-aţi putea oferi unele indicaţii preţioase.
— De ce natură?
Minerva se foi pe scaun.
— La câţiva metri de locul unde aţi fost văzut s-a comis al doilea asasinat.
— Asta-i culmea! izbucni Luca. Nu mai pot să ies pe stradă fără ca la cinci metri în stânga sau în dreapta mea să nu moară un individ. Nu credeţi că exageraţi?
— E într-adevăr fantastic, admise Minerva. De aceea mi-am permis să vă deranjez. Împrejurările în care a decedat inginerul Mihăilă sunt atât de

tenebroase...

— Ingineromanie! o întrerupse ironic Luca. Întâi Pişcu, sau Piscu...

— Pascu, îl corectă binevoitoare Minerva.

— Mă rog! Acuma ăstălalt. Ca Jack Spintecătorul. Ala avea ce avea cu femeile, ăsta cu inginerii.

— Observaţia e cum nu se poate mai adevărată. Şi pentru că, în general, punem mare preţ pe spiritul dumneavoastră de observaţie, v-am solicitat sprijinul. Aşadar, ce căutaţi ieri pe Ilenelor?

Traducătorul scoase o ţigară, potrivind-o pe îndelete într-un ţigaret de lemn:

"Femeia asta are ceva din Ignaţiu de Loyola. Mă învăluie copleşindu-mă cu calităţi în care nu crede, îmi aplaudă sinceritatea pe care o suspectează, îmi solicită ajutorul fără să aibă nevoie de el, îmi întinde mâna complice şi stă mereu la pândă..."

— Să precizăm o situaţie, doamnă! Mă suspectaţi de crimă?

Minerva îşi trase paltonul peste genunchi.

— Am să vă destăinuiesc un secret. Secretul lui Polichinelle, de fapt. În materie de crimă, toată lumea e suspectă. Nu ai voie să excluzi pe nimeni, aprioric. Abia după ce ancheta se încheagă, când cercetările avansează, diferiţii pioni sunt absolviţi de la sine, mai bine zis se absolvă singuri. În acest sens are loc o conlucrare, o colaborare între anchetator şi individul în cauză.

— Deci mă bănuiţi...

— Cel mult, prin definiţie. Şi acum, *revenons à nos moutons.* Am stabilit deci că ieri eraţi pe strada Ilenelor...

— Este ipoteza dumneavoastră. N-am confirmat-o.

Minerva suspină uşor:

— Mie aşa mi s-a comunicat. Dar dacă retractaţi...

— În mod categoric.

— Trebuie atunci să fac apel la o altă mărturie. Cea a Dorei Ioachim. Susţine acelaşi lucru ca şi colaboratorul meu.

— Dacă acordaţi prioritate afirmaţiilor unei... şi-şi strâmbă gura dispreţuitor.

— Din păcate, declaraţia ei se coroborează cu ceea ce locotenentul Dobrescu a văzut personal.

— O minciună şi o confuzie v-au fost suficiente ca să construiţi un capăt de acuzare.

— Acuzare! E mult spus! Dar, oricum, stă în puterea dumneavoastră s-o spulberaţi. De aceea mă aflu aici.

— Nu de aceea!

— Dar de ce?! se miră sincer Minerva.

— Vă trebuie un vinovat cu orice preţ.

— Şi o înclinaţie perversă m-a determinat să vă aleg pe dumneavoastră. Nu?

— Pe mine, pe Necula, ori pe Dincă. O echipă de rataţi care pentru dumneavoastră nu prezintă relevanţă socială. Poate chiar doriţi ca ucigaşul să fie unul din noi. Societatea n-ar avea nimic de pierdut.

— În cazul acesta, mi-aş alege victimele dintre cei ce zac pe patul de moarte. Atunci cu adevărat societatea n-ar fi frustrată sub aspect cantitativ.
— Aveţi nevoie de un simulacru. Cineva împotriva căruia furia mulţimii să se dezlănţuie, cineva care să poată fi ţintuit la stâlpul infamiei.
— N-am băgat de seamă ca cei din jur să se dea în vânt după astfel de spectacole. Dar admiţând că mărturisindu-mi neputinţa, dacă eu şi alţii am clasa dosarul, incapabili să descoperim autorul faptei, credeţi că ne-ar tăia cineva capul? În fond, cele mai abile poliţii din lume înregistrează şi rateuri.
— Cu atât mai mult nu-mi pot explica insistenţele dumneavoastră. Sunt absolut nevinovat.
— Nu v-am contestat inocenţa. Dimpotrivă, v-am întins cavalereşte mâna ca să limpezim împreună anumite situaţii incerte. S-au săvârşit două crime, doi oameni tineri au murit şi de fiecare dată dumneavoastră eraţi pe aproape, ca să nu mai pomenim de certificat. Dora Ioachim e şi ea amestecată în istoria asta.
— Nu răspund de actele ei.
— Cert! Dar existenţa ei în viaţa dumneavoastră n-o puteţi contesta. Făcu o mică pauză. Vă jucaţi de-a pisica şi şoarecele, domnule Luca. Mă lăsaţi să lupt singură şi oricât de bine intenţionată aş fi s-ar putea să pierdeţi.
— Sunt obişnuit să pierd, declară emfatic traducătorul. Totdeauna, fatal, atuurile le-a avut adversarul.
Minerva îl măsură, ridicându-se.
— I-am mai auzit şi pe alţii. Angajau după aceea câte trei avocaţi.
— Vă promit că n-am să angajez nici unul.
— E foarte probabil că vă veţi ţine de cuvânt. Dar e păcat!
— De ce?
— Înseamnă să vă lipsiţi deliberat de concursul unor băieţi inteligenţi.
— Poate că nu voi avea nevoie de concursul lor.
Minerva zâmbi, întinzându-i mâna.
— Asta-i şi convingerea mea. Spre norocul dumneavoastră, sunt un om care pricepe de glumă. Căci, nu-i aşa, ieri seară eraţi pe strada Ilenelor. Aţi vrut doar să mă necăjiţi.
Luca holbă ochii. Încercă să spună ceva, dar Minerva ajunsese la uşă.
— Lăsaţi acum. V-am obosit destul. Discutăm altă dată... De altfel, se pare că vă caută amicul Dincă. Zâmbi. Numai el e în stare să-şi şteargă picioarele un sfert de oră înainte de-a bate la uşă...

****

Dora Ioachim ieşi din baie într-un capot pufos, alb. Emana un parfum umed, proaspăt, de brad. Dădu drumul la televizor şi trecu în bucătăria îngustă cu dulapuri supraetajate, umplându-şi un pahar cu lapte. Îl sorbi cu înghiţituri mici, astâmpărându-şi fierbinţeala palmelor pe muchiile reci de cristal. Reglă sonorul şi se cuibări în fotoliul moale, adânc, adunându-şi picioarele sub coapse. Papucii, două corăbioare de atlas cu pompoane de blană, căzură pe mocheta roşie. Întinse mâna după ţigări. I se păru că aude

un zgomot, ca un foşnet, dar muzica din ce în ce mai puternică se revărsa inundând încăperea.

...O sală de concert. Bette Davis în rochie caraghioasă de dinainte de război. Consultă critic buclele înghesuite deasupra frunţii, umerii exageraţi, săltaţi la extremităţi, cloşul demodat. Se lipea de un bărbat oarecare, cu un violoncel sub braţ...

Sună telefonul. Dora ridică receptorul imprimând vocii un gen de alintătură pe care bărbaţii, de regulă, îl confundă cu feminitatea...

— Alo!

Ascultă un timp, îngână ceva nedesluşit, apoi închise, sărind înspăimântată din fotoliu.

Capitolul X

Cască ochii, Dobrescu!

Portăreasa, numai rotunjimi, peste care jacheta cafenie prinsă în două ace de siguranţă plesnea, îşi împleti picioarele umflate de varice, căutând în jur cu un aer suficient.

— Cum ai intrat în apartament? întrebă Minerva.

Femeia o măsură scurt, evaluând totul, paltonul larg, pantalonii. Se adresă locotenentului Dobrescu, îmbrăcat în uniformă:

— Cine e domnu'? Adicătelea poci să-i spui...

Locotenentul, abia stăpânindu-şi râsul, trecu repede în bucătărie. Auzi glasul Minervei:

— Poci, fără grijă. Cum ai intrat?

— Păi eu, domnule dragă, am cheie. Mi-a dat-o domnişoara Dora.

— Vii în fiecare dimineaţă?

— Aproape. Fac târguielile pentru domnişoara şi pentru domn' doctor Vintilă de la cinci, că e pensionar, săracul, bolnav de diabet. Deretic de trei ori pe săptămână, aşa ne-am înţeles când s-a mutat la noi.

— Cui?

— Păi domnişoarei. E tare cumsecade. Când picai azi... dimineaţă...

— La ce oră?

— La opt jumate, că întâi spălai scările. Vasileştii de la doi avură bairam azi-noapte. Numai lume aleasă: advucaţi, artişti, şi, pardon de vorbă proastă, nu-ş cine a făcut urât în dreptul liftului.

Minerva îşi strâmbă nasul.

— Cum vă zisei, găsesc uşa deschisă. Înăuntru, nimeni. M-am mirat al naibii. Domnişoara, care se fereacă şi ţine totul sub lăcată...

— Şi?

— M-am dus să mă sfătuiesc cu alde nea Costică, portarul de la 12. E om dăştept, trecut prin viaţă. De, a fost la pompieri. Zice: "Madam Florica, anunţă la poliţie", zice...

— Unde locuieşti?

— Jos, în cuşcă.
Minerva îşi ridică sprâncenele.
— Ăsta-i bloc vechi, de pe vremuri, explică portăreasa. La intrare are gheretă şi în spate o odăiţă. M-am chivernisit şi eu cum am putut.
— Înseamnă că-i vezi pe toţi care intră ori părăsesc blocul. Cine venea mai des la Dora Ioachim?
Femeia îşi ridică umerii.
— Poci eu să ştiu?! Vezi dumneata, dragă domnule, domnişoara era frumuşică, tânără, nemăritată. Venea mulţi. La început eşti curios, te uiţi după fiştecare, dar de la o vreme te deprinzi şi nu-i mai bagi în seamă.
— O vizitau numai bărbaţi?
Portăreasa încuviinţă dând din cap şi ochii îi luciră scurt.
— Numa! Şi bine făcea! Adică eu, dacă am fost cinstită, că m-am ţinut don'şoară până la 40 de ani, cu ce m-am ales? Bărbatu-meu s-a încurcat cu una de la I.T.B. şi dus a fost. Lăcrimă brusc: Putrezi-i-ar osişoarele şi nu i-ar mai lua nimeni belet!
— Cine a urcat la ea aseară?
Femeia îşi şterse lacrimile.
— Asta nu ştiu, că ieri s-a împlinit sorocul să fac baie. Aşa m-am aranjat cu locatarii. O dată la trei săptămâni spălătoria e liberă.
După ce o concedie, Minerva îşi scoase blocnotesul şi făcu o schiţă sumară a interiorului, însemnându-şi atent detaliile. Dobrescu aştepta în pragul bucătăriei.
— Ce-ai găsit?
— În şifonier un teanc de scrisori expediate de Dincă.
— Bun, astea le conspectăm mai târziu. Altceva?
— Casa mi se pare răscolită, opină locotenentul. Poate că femeia a opus rezistenţă cuiva. Personal aş opina că Dora a fost răpită. Aseară, la cursul de judo, ne-au arătat o figură...
Agasată, Minerva făcu un gest cu mâna de parcă ar fi alungat o insectă:
— Lasă acum chestia cu judo. Hm! Răpire! Unde te trezeşti? Nu vezi că lipsesc lucruri? Cam cum îţi imaginezi tu istorioara asta în spaţiu? Agresorul părăseşte apartamentul cu Dora pe un umăr şi geamantanul pe celălalt. Adică — vezi, Doamne — amabil, s-a îngrijit de schimburile fetiţei. Îl măsură lung: Cum naiba, Dobrescule, poţi confunda o plecare precipitată, dar — subliniez — din proprie iniţiativă, cu o răpire? Hai să reconstituim cronologia evenimentelor.
Luă de pe masă "Programul radio" şi începu să-l răsfoiască atent.
— Ei, ce faci? Nu începi?
— Am stabilit că înainte de a părăsi apartamentul, Dora Ioachim a făcut o baie. Sunt mai multe indicii în acest sens.
— Care?
— Halatul încă ud, flaconul cu săruri uitat deschis, săpunul — unul singur — rămas în savoniera de pe cadă şi nu de la chiuvetă.
— Raţionamentul este incomplet, îl întrerupe Minerva. În casă se puteau afla două săpunuri. Cel rămas şi un altul luat la drum. Ce zici?

Dobrescu clipi mărunt.

— Aveţi dreptate.

— N-am dreptate! În casă exista un singur săpun, făcând abstracţie de cel de menaj, de la bucătărie. În goana plecării, Dora şi-a uitat trusa igienică pe caloriferul din baie. Ce mă enervează e că te-ai uitat înăuntru, dar degeaba. Pusese acolo de toate. Cosmeticele, peria de dinţi, pasta, pieptenele, dar săpunul lipseşte. Pot să sper că ai priceput?

— Da! îngână Dobrescu.

— Bun. Ce altceva mai deduci din faptul că înainte de a dispărea Dora Ioachim face o baie? Mai clar: Îşi permite să facă o baie.

— S-a decis ulterior...

— Deci se spală tacticos — cadă, evident, doar atunci foloseşti săruri — pe urmă, prinsă de amoc, începe să înghesuie bulendrele în cufăr. Casa e val-vârtej, deşi în general Dora e un om ordonat, pedant chiar.

— Înseamnă că altcineva i-a sugerat ideea.

— În sfârşit! Nu numai că i-a sugerat-o. I-a cerut imperios: "Dispari!" cu trei semne de exclamaţie. Cu oarecare aproximaţie putem stabili şi ora.

— Ce oră?

— Ora la care a primit avertismentul, Dobrescu. Dar s-o luăm uşurel. Deci, femeia iese din baie fredonând... Ce fredona, Dobrescu?

— Dunărea Albastră! Ei nu, că asta e culmea, îndrăzni locotenentul. De unde naiba să ştiu?!

— De ce, băiete? Dora e genul care lălăie toată ziua. Bărbaţii cântă când se rad, femeile când fac baie ori spală rufe. Se pare că apa stimulează. Ce putea să cânte Dora? O simfonie? Nu! Atunci ce?

— O melodie la modă, îngână locotenentul, ştergându-şi palmele de sudoare.

— Deci probabil aiureala aia cu arca lui Noe. O fluieră toţi puştii, o masacrează cinstite gospodine, învârtind la tocană, o dau de câteva ori pe zi la radio. Dar, în fine, asta a fost aşa... de exerciţiu... Iese din baie... şi?

— Dă drumul la televizor sau se pregăteşte s-o facă.

Minervei îi luciră ochii:

— Cum ai conchis?

— Învelitoarea de pluş e dată la o parte, adică televizorul e descoperit.

— Putea să fi rămas aşa de câteva zile.

— Nu cred.

— De ce?

— Din două motive: în primul rând, Dora Ioachim era, după cum spuneaţi, o femeie ordonată. Adăugă, aparent fără intenţie: Aşa cum îi stă bine unei femei. Ţinea la lucruri şi n-ar fi lăsat aparatul descoperit.

— O nimereşti! Secundo?

— V-am văzut cercetând programul radio. Vă interesează, deci, o eventuală emisiune de ieri.

— Umbli la speculaţii, râse Minerva. Şi dacă nu-l răsfoiam? O precizare: Aparatul îl deschisese, nu se pregătea s-o facă. Şi urmărea emisiunea din fotoliu.

Locotenentul privi neîncrezător prin odaie.
— Uită-te la papuci, Dobrescu! Sunt aruncaţi lângă fotoliu. Nota bene! Lângă, nu în faţa lui. Când s-a aşezat, i-a azvârlit şi şi-a tras, probabil, picioarele sub ea. Putem preciza cu oarecare aproximaţie şi poziţia genunchilor. Către uşă. Când stai cuibărit în felul acesta, totdeauna linia imaginară de la încălţăminte la genunchi este în diagonală. Oblică. Eşti de acord?
— Da.
— Să vedem acum ce anume urmărea. Răsfoi programul. Ce-a fost ieri? Miercuri! Avem noroc. Fata îşi însemna emisiunile care o interesau. Poţi să brodezi o tipologie întreagă plecând numai de la sublinieri. Evident, varietăţi, muzică uşoară, filme... A! Ceva curios, sunt încercuite şi emisiunile militare. De ce crezi că o interesau?
— Spionaj! opină moale locotenentul.
— Ei nu, ştiu că ai haz! izbucni Minerva. Spionaj la nişte emisiuni pe care le urmăreşte o ţară întreagă! ! Pur şi simplu, îi plăcea omul de la "De strajă patriei". Seamănă cu Sfântul. Ce Dumnezeu! Nici atâta lucru n-ai observat? Miercuri deci, ora 20, telecinematecă. Trei cruci roşii şi subliniat. În acest moment, intervine telefonul.
— Ce telefon?
— Care o avertizează că trebuie să fugă.
— De ce neapărat telefon? Putea fi o vizită.
— Iar n-ai fost atent. Vizita vine şi ea. Dar în timp ce telefonul se află aici, la îndemână, lângă fotoliu, dacă cineva ar fi sunat la uşă, Dora ridicându-se să deschidă, s-ar fi încălţat. Poziţia papucilor, Dobrescu! Zvârliţi şi rămaşi aşa pentru o vizionare comodă, din fotoliu. După ce i s-a comunicat că trebuie cu orice chip să se dea la fund, a intrat în panică. Nu i-a mai ars nici de papuci, nici de altceva. Dacă închid ochii, o văd umblând năucă prin casă, neştiind ce să facă mai întâi. Când o femeie ca Dora Ioachim îşi uită dresurile acasă, poţi fi sigur că "panica" e un termen care îi desemnează destul de palid starea sufletească.
— Pomeneaţi de o vizită.
— Da, însă ulterioară telefonului.
— Cine să fi fost?
— Trebuia s-o fi ghicit de mult. Cartea de vizită e aici, pe masă.
Dobrescu îşi pironi ochii pe placa de cristal. Scrumiera, un pachet de ţigări rupt, staniolul fărâmiţat...
— Nu-mi dau seama din ce anume s-ar putea trage o concluzie fermă privitoare la prezenţa unei a doua persoane.
— Cred şi eu! exclamă Minerva. Vezi dacă citeşti literatură poliţistă proastă?! Cum se întâmplă pe-acolo? Trei pahare din care s-a băut "Campari", pentru că e roşu şi în felul ăsta anchetatorul devine foarte isteţ ghicind în trei secunde, scrumiera plină de mucuri, o parte cu urme evidente de ruj. "Baiser" îţi convine? Lucrurile nu sunt aşa de simple. Dar să-l lăsăm deocamdată pe vizitator şi să vedem unde a dispărut femeia. Ce propui?
— Putem lua informaţii prin împrejurimi. Trebuie s-o fi văzut cineva

plecând. Eventual la staţia de getaxuri din colţ...

Minerva îşi izbi palmele atât de tare încât Dobrescu se sprijini de perete.

— Auzi! se adresă unei terţe persoane, inexistente, în staţia de getaxuri! Poate că portăreasa reumatică, dacă norocul ne ajută puţintel, sau casieriţa cârnă cu memorie fenomenală de la Gara de Nord, în schimbul fermecătorului tău surâs, îţi vor oferi informaţii ample. Îşi aminteşte de Dora pentru că a luat un bilet spre Slănic. Cum de ţine minte exact Slănicul, nu e de mirare. Femeia avea o umbrelă. Corelaţia umbrelă-Slănic rămâne o taină psihologică. Desigur, bunăvoinţa celor din jur ne e de un substanţial ajutor în munca noastră. Nu trebuie însă să supralicităm. Memoria rămâne la latitudinea unor hotare de cauciuc. Priveşte în jur! Lucrurile vorbesc. Silabisi: Unde a plecat Dora Ioachim?

Locotenentul deschise dulapul. Observă:

— Colecţia pantofilor de seară e intactă.

— Ei şi?

— S-a îndreptat deci spre meleaguri unde astfel de accesorii sunt inutile.

— Ştii, băiete, ce cred eu că se întâmplă cu tine?

— Nu, spuse candid Dobrescu.

— Ei bine, îţi lipsesc niscai exerciţii de algebră. Am să mă ocup eu de chestia asta. Pantofi de seară! Ca şi cum dacă s-ar fi ascuns la Timişoara ori Cluj, centre mari, Dora, o femeie care atrage oricum atenţia, s-ar fi grăbit să-şi semnaleze prezenţa fâţâindu-se în ritm de "alunelul" prin cârciumi. Uită-te în bibliotecă! Lipsesc două rânduri de cărţi. Ce înseamnă asta?

— Că femeia preconizează o vacanţă lungă, plictisitoare, într-un loc pustiu.

— Exact.

— Îmi permit să observ, vorbi rar locotenentul, că în toate satele există librării şi biblioteci. N-avea sens...

— Iar o feştelişi, îl întrerupse nerăbdătoare Minerva. Ia gândeşte-te niţel la mutra bibliotecarului din comună, când un sătean începe să împrumute câte opt-zece cărţi pe săptămână. Dacă nu şi mai multe. Ziua e lungă, apăsător de lungă când n-ai ce face. Este bine cunoscut fenomenul de culturalizare al satelor, dar vreau să-l văd pe ăla, chiar intelectuală de rasă, care, fără a-i fi acesta profilul profesiunii, are timp să devoreze o carte sau două pe zi. Şi asta, într-o comunitate restrânsă unde oamenii se cunosc şi fiecare gest ieşit din comun se comentează. Încă un amănunt: Dora a naufragiat într-un loc neelectrificat.

— Nu cred.

— Mă enervezi, Dobrescu! Şi acum, îţi dau trei minute ca să ghiceşti de unde am tras concluzia că locul de refugiu al Dorei este lipsit de lumină electrică. O precizare: Răspunsul se află în bucătărie.

Telefonul începu să sune. Ridică receptorul cu un "Alo" dulceag, amintind modulaţiile insinuante ale Dorei Ioachim. Nu primi nici un răspuns. Închise, săltând iritată din umeri şi se îndreptă spre fereastră. Îşi turti nasul lung de sticla rece, rămânând un timp pe gânduri. Geamul dădea în curtea interioară. Cutii goale de conserve, hârtii unsuroase, resturi alimentare

azvârlite de-a valma ofereau un peisaj deprimant. După gesturile şi privirea mustind de reproşuri aruncată spre etajele superioare, Minerva înţelese că portăreasa se adresa gospodinelor din bloc într-o terminologie nu prea reverenţioasă. Brusc, se răsuci pe călcâie, exclamând:

— Gata, Dobrescu! Răspunsul!

Locotenentul apăru spăşit în prag:

— Aşa e... Cum aţi spus dumneavoastră... Dora s-a refugiat într-o locuinţă fără lumină electrică.

— De ce?

— A preferat o spirtieră — ambalajul se află în coşul de gunoi — reşoului electric portabil, mult mai practic şi cu volum redus. Cred că la asta v-aţi referit.

— Bravo, băiete! Vezi că se poate? Acum, nu-mi fă mutra asta de premiu' întâi cu cunună. Notează-ţi: Să se ia legătura cu comuna Răsadniţa, judeţul Vaslui. Dora Ioachim se află în casa pădurarului, cam la 15 kilometri de comună. Fata să fie reperată şi supravegheată. Atât pentru moment. Va pleca acolo, fără întârziere, locotenentul Toacşe.

— Miliţia din Răsadniţa a confirmat. O tânără cu datele fizice ale Dorei a fost semnalată prin împrejurimi. Totuşi...

— Ce mai e?

— Nu înţeleg cum aţi stabilit adresa exactă. Comuna Răsadniţa, judeţul Vaslui etc..

— Aha! Cele câteva detalii discutate ne duseseră la concluzia că femeia s-a retras într-un loc relativ pustiu. După aceea, n-am avut decât să pun degetul pe hartă. Cum?

— Cum?

— De ce crezi că ţi-am spus să te uiţi pe masă? Vizitatorul Dorei, repet, şi-a lăsat aici cartea de vizită. Îl cheamă... Cum îl cheamă, Dobrescu?

— ...?!

— Dincă, băiete! Uită-te la mofturile astea din staniol. Le fabrică reflex în timp ce stă de vorbă cu Dora ori o aşteaptă să-şi strângă bulendrele. Degetele lucrează inconştient în virtutea obişnuinţei, aşa cum alţii, concentraţi fiind, desenează capete de animale pe marginea ziarului, bat darabana, ori se scobesc în dinţi. Iar mâna e a lui Dincă. Afară de îndemânarea certă, îl trădează anumite caracteristici de concepţie, aş zice. Priveşte acest cap de elefant. E abia sugerat. În schimb, trompa e uriaşă. Tot ce face Dincă prezintă acelaşi specific. Insistă dând proporţii caricaturale elementului caracteristic. De pildă, pisicile lui au capete şi cozi imense, urechile iepurilor sunt uriaşe, picioarele balerinelor de sârmă depăşesc de două ori proporţiile fireşti. Ai înţeles?

— Da. Ceva însă nu mi-e clar.

— Anume?

— De ce apelează Dora tocmai la Dincă?

— Pentru că pare cel mai sincer, cel mai îndrăgostit, gata să facă orice de dragul ei.

— Îl absolviţi deci...

— Din postura de asasin? Nu, dragul meu. Nu-l absolv. De aceea am şi precizat: "pare îndrăgostit" şi celelalte. O absolv doar pe Dora. Ea în nici un caz nu poate fi capul combinaţiei. Pion da, dar niciodată creierul, eminenţa cenuşie. Conchizând deci că Dincă — sincer îndrăgostit ori machiavelic — o ajută pe Dora să dispară, identificarea bârlogului n-a mai constituit o problemă. Subliniez, ajutată de celelalte detalii referitoare la pustietatea locului de refugiu. Într-una din discuţiile avute cu amicul Dincă, acesta îmi evoca pe tonalităţi tragice copilăria tristă petrecută undeva, într-o căsuţă ridicată în miezul pădurii. Orfan, fusese crescut aici de unchiul său, pădurar.

Îşi legă fularul strâns, şi-şi ridică gulerul de la palton.

— Ce faci? Te mai moşmondeşti mult?

În stradă, Minerva cumpără doi covrigi. Întinse unul locotenentului. Acesta refuză.

Ronţăia cu plăcere sarea, cristale zgrunţuroase, mari şi cenuşii, amestecate cu mac.

— Zi, Dobrescule, începuseşi chestia aia cu judo. Cum e figura?

Capitolul XI
Din nou eschive

Când Minerva bătu în uşă, discret şi elegant, cu vârful unghiilor, aşa cum ar bate orice fetişcană care vizitează un bărbat, Necula deschise repede şi reflex dădu să închidă la loc. Uşa se împiedică însă în pantoful Minervei care zâmbi cu zâmbetul ei de zile mari... Expresia de pe figura actorului îi adusese buna dispoziţie.

Ostentativ precipitat, Necula strânse exponatele voluptuoase şi fotogenice din rama oglinzii. Nu uită să-şi aranjeze frizura cosmeticată, cu o privire ce se voia abstractă şi neatentă.

— Din păcate, azi sunt foarte ocupat, doamnă.

Minerva îl privi amuzată. Necula afişa o poză afectată, preţioasă, rulându-l pe "r" peltic, ca francezii.

— Joci *Lear* astă-seară? îl întrebă, graseind. Sper că n-ai să comiţi impoliteţea să nu mă chemi!

— Eu sper că da, şi îşi ridică în vânt guşa roză, impecabil rasă. Fără a fi în intenţia mea să vă ofensez, nu oricine însă e penetrabil fenomenului artă.

— Maniera artistică de a duce o tavă declamând cu distincţie: "Domnule marchiz, cina e servită" sau nici atât a lăsat nume mari în istoria teatrului, dacă la asta vrei să te referi, Necula. Explicaţiile sunt de prisos.

— Deşi nu mă simt obligat la justificări...

— Nici să n-o faci. S-ar putea, după aceea, să-ţi pară rău.

— Am să vă spun, nu se lăsă întrerupt figurantul, că am avut de luptat împotriva unor mari persecuţii. Colegi, regizori, oameni din conducerea teatrului, o întreagă coaliţie s-a pus de-a curmezişul drumului meu.

— O clipă! Ai uitat de "r"-ul franţuzesc. Pare foarte aristocratic. Îţi dai

seama ce efect, să ceri la alimentara 150 de parrrizer?

Necula roşi. În colţul buzelor păstra constant două puncte de salivă. Izbucni iritat şi vocea îşi pierdu tonul baritonal, bine pozat:

— Vă bateţi tot timpul joc de mine!

— Vreau să te enervez, Necula, mărturisi candid Minerva, şi era sinceră. Înţelegi? E singura modalitate de a te determina să-mi spui adevărul. Mi-ai turnat atâtea minciuni până acuma încât sunt obligată să trec la ofensivă.

— Minciuni?

— Ah, nu mă fă să ţi le înşir. Lista ar fi prea lungă. Întâi, inginerul Pascu...

— V-am declarat în mod categoric că habar n-am cine e.

— Aşa ai început şi cu Dora Ioachim şi până la urmă ţi-ai adus aminte.

— Cunosc atâtea doamne... şi Necula făcu o reverenţă fără ca Minerva să înţeleagă motivul, încât fenomenul este explicabil.

— Ia mai gândeşte-te, poate cunoşti şi ingineri. Cu Pascu erai frate de cruce. De unde până unde amnezia asta?

— Vă lăsaţi copleşită de amănunte nesemnificative. Este un cusur pe care îmi permit să vi-l semnalez. De la o simplă coincidenţă, şi îşi puse mâna pe braţ, inventaţi o întreagă legendă.

— Uite, Necula, dacă-ţi pictai pe epidermă o sirenă dezbrăcată, o ancoră, ori altă aiureală, eventual mai meditam la ceea ce se cheamă înclinaţii estetice. Dar motivul de pe braţ reprezintă un tatuaj sui-generis. Regăsindu-l la Pascu, care moare lângă dumneata, concluzia este evidentă.

— Coincidenţă absurdă!

— Ca şi faptul că te-ai încurcat cu logodnica lui?

— Nu eu am căutat-o pe ea, ci ea pe mine! M-a aşteptat într-o seară după spectacol.

— O impresionase, pesemne, jocul dumitale.

— Printre altele, costumele de epocă mă avantajează. Îmi pun în valoare formele...

— Deci formele dumitale i-au plăcut?

— Mi-era indiferent ce anume. Dora Ioachim e un exemplar de rasă.

— Iar faptul că-i puneai coarne lui Pascu dădea o tentă picantă aventurii.

— Nu mi-a comunicat acest amănunt, care, oricum, rămânea fără semnificaţie pentru mine.

— Chiar şi după ce inginerul a murit?

— Stimată doamnă, mor zilnic zeci de mii de oameni. Nu poţi suferi pentru fiecare.

— Oricum, un gând pios pentru un frate de cruce nu reprezintă un efort prea mare.

— Vă încăpăţânaţi!

— Nu, Necula, insist.

— *Perseverare diabolica!*

— *Diabolicum.* Acuzativul. Pascu a existat în viaţa dumitale. Ce anume v-a despărţit?

Necula ridică din umeri.

— Tatuajul mi l-a făcut un marinar suedez pe vremuri, la Constanţa. Tocmai intrasem la Conservator.

— Minţi, Necula! Suedezii sunt civilizaţi. Evită practicile barbare. Iar la Conservator ai intrat, cel mult, ca să cauţi pe cineva.

— Atunci poate un malaiezian, ori un eschimos. Timpul mai atenuează detaliile.

— Nu când sunt dureroase. Operaţia e oribilă şi trebuie să treacă săptămâni pentru ca pielea să se refacă. Ai decis împreună cu Pascu să definitivaţi, să cimentaţi prietenia voastră. Voiaţi ceva care să rămână...

— Literatură!

Minerva nu se lăsă întreruptă.

— V-aţi dus la un "specialist" în materie, aţi ales motivul şi iată-vă înfieraţi pentru totdeauna. O prietenie pecetluită printr-un legământ. Au trecut anii şi unul din voi a trădat. Din câte te cunosc, cred că dumneata...

— Nu-i adevărat! ţipă Necula ducându-şi mâna la gât de parcă s-ar fi sufocat. Îşi reveni şi, ridicându-se, deschise noptiera. Beţi ceva?

Alese o sticlă verde cu etichetă aurie: "Club 99 — Scotch-Whisky". Înăuntru se zăreau câteva lichioruri româneşti, votcă, ţuică bătrână.

— Cine ţi-a dat whisky-ul? se interesă Minerva?

— L-am cumpărat.

— Minţi îngrozitor de prost, Necula. E a cincea oară când ţi-o spun. Vrei să cred că ai aruncat 120 de lei pe o sticlă de whisky, când pentru a economisi 8 lei şi 30 de bani bei cicoare în loc de cafea? Nu te holba, am văzut şi cutia cu Ness, aia e pentru musafiri, dacă nu cumva e goală, de decor, dar râşniţa imprimată pe punga cu "Bea-o fierbinte" e prea evidentă ca să nu sară în ochi. Păstrezi tutunul căzut din ţigări pentru zilele când chenzina e încă departe, ca să nu mai vorbesc de lamele vechi, recondiţionabile în interiorul unui pahar, de ciorapul înghesuit în pantoful scâlciat, dar bine lustruit, ca să nu se vadă gaura din călcâi, de săpunul ieftin — Cheia — de lustra chioară, cu un bec de 25 de lumini. Ţi-am văzut şi socoteala cheltuielilor zilnice: 30 de bani "Informaţia", 0,25 tramvaiul, 15 bani împrumutaţi lui Dincă...

— Sărăcia nu e ruşinoasă, enunţă teatral Necula.

— E chiar onorabilă. Devine penibilă doar când o disimulezi frizând cu mijloace fatal insuficiente belşugul, largheţea. Cine ţi-a dat sticla?

— Să zicem că mi-am permis un capriciu.

— Capriciile vi le satisfaceţi la cârciumă. Pentru treaba asta v-a lăsat bani amicul Tase, deşi, fie vorba între noi, nu cred că s-ar răsuci în groapă dacă aţi ataca fondul pentru necesităţi mai imediate. Dar vă priveşte. Deci nu vrei să-mi spui cine ţi-a dat whisky-ul?

— Un coleg din teatru.

— Cine?

— Mircea Vasiliu.

— Necula, Necula! Îţi imaginezi că ai să ajungi mai repede ca mine la Teatru şi-ai să-ţi avertizezi omul: "Vezi c-o să vină una nedusă la biserică şi-o să te întrebe aşa şi pe dincolo..."

Figurantul îşi muşcă buzele.
— Mi-a dat-o Dora.
— Era aşa de greu să mi-o spui de la început?
— Puteaţi deduce cine ştie ce...
— Că eşti peşte? În orice caz, nu. E o chestie de vârstă. Nu te supăra că ţi-o spun, dar dumneata care eşti un lucid, înţelegi singur lucrurile astea. Cu ce ocazie ţi-a oferit-o?
— Fără nici un fel de ocazie.
— Poate-ţi aminteşti când.
— Acum trei zile.
— În seara morţii lui Mihăilă?
— Care Mihăilă? Până acum era vorba de Pascu.
— Inginerul Mihăilă asasinat pe strada Vâlcei. Trebuie să ştii, ce naiba, doar erai acolo.
— Ei nu, că asta-i prea de tot! Îmi aruncaţi în spate un dublu asasinat!
— Deocamdată te întreb. Ce căutai în cartier?
— Trebuia să mă întâlnesc cu Dora.
— La ce oră?
— 19,30.
— A întârziat?
— Da, vreo 20 de minute.
— N-aveai spectacol?
Necula ezită imperceptibil.
— Nu...
— Hotărât, ai o manie de a minţi. Uite aici, pe perete, scris cu mâna dumitale!
Necula îşi îndreptă ochii reflex spre cartonul lucios, un calendar franţuzesc de reclamă agăţat lângă oglindă. Era compus din 12 foi, corespunzătoare fiecărei luni. În stânga zilelor împărţite pe săptămâni exista câte o reproducere în culori a unor tablouri celebre din Louvre. Diferitele date, figurantul le încercuise cu creion roşu.
— Într-adevăr, am avut spectacol, îngână Necula.
— Şi-ai lipsit?
— L-am rugat pe şeful corpului de ansamblu să mă înlocuiască.
— De ce? Era imperios necesar să te întâlneşti cu Dora?
— Nu...
— Atunci? Ţi-a cerut-o ea?
Figurantul îşi lăsă ochii în jos. Se chircise pe scaun. Vorbi greu, în şoaptă precipitată:
— Mi-era dor s-o văd. Aşa cum bine aţi observat, nu mai sunt tânăr. O femeie ca ea reprezintă un dar pe care viaţa nu ţi-l oferă de la o anumită vârstă dacă nu ai un buget corespunzător.
— Puteaţi să vă vedeţi după spectacol.
— Când iubeşti, câteva zile de când n-o văzusem ţi se par o eternitate. Fiecare oră era preţioasă.
— La 42 de ani, cu experienţa dumitale sentimentală, mi se pare ridicol.

— Poţi fi sublim şi în ridicol!

— Aşa cum eşti dumneata în naivitate, imaginându-ţi că mă convinge melodrama asta proastă. Pretinzi că Dora a venit la întâlnirea din strada Vâlcei aducându-ţi sticla cu whisky?

— Nu-mi amintesc exact dacă atunci ori înainte.

— Când iubeşti disperat cum susţineai adineauri bătând câmpii despre vibrantul *canto del cigno,* poţi oare să uiţi astfel de amănunte?

— Dragostea mi-a luat minţile.

— Ba ţi le-ai băut, Necula, cu banii lui Tase! Te sfătuiesc prieteneşte să te întorci la realitate.

— Am uitat.

— Ciudată amnezie, mai ales că pe Mihăilă îl cunoşti.

— Eu?!

— Dumneata. În noaptea din ajun, inginerul petrecuse cu Dora la ea acasă. La 7 dimineaţa sunai la uşa ei. Nu ţi-a răspuns şi ai simulat că pleci. După o jumătate de oră, Mihăilă a coborât. Te-ai luat după el până la instituţia unde lucrează şi ai cerut informaţii de la portar. În aceeaşi seară Mihăilă moare. Aş putea crede că este vorba despre o crimă pasională.

Necula îşi scoase batista mototolind-o între degetele transpirate. Părea nesigur.

— E adevărat. L-am urmărit. De două zile Dora se eschiva continuu. Nu-mi mai răspundea la telefon. Am vrut să-mi cunosc rivalul...

— Pe doi ţi-i semnalasem eu. Dincă şi Luca. Ce mai conta al treilea?

— Nu vă crezusem. Eram convins că vreţi să ne aţâţaţi unul împotriva celuilalt.

— Hm, reflectă Minerva, *divide et impera!*

— Poftiţi?

— Nimic. Mai departe!

— Simţeam totuşi că se petrece ceva... Şi nu m-am înşelat. Abia în cursul zilei am izbutit să iau legătura telefonică cu Dora. Mi-a dat întâlnire pe Vâlcei.

— Ce nădăjduiai?

Figurantul îşi coborî capul în pământ. I se vedeau cârlionţii de la ceafă, lungi şi unsuroşi.

— Ce nădăjduiam? Nu ştiu! Ba da, să mă mintă, să vrea măcar să mă mintă. Să merit efortul! Aş fi înghiţit orice! Un frate, văr, cumnat venit din provincie care a înnoptat la ea, probleme multiple care s-o fi împiedicat să ne vedem, orice...

Minerva luă o carte cu copertele îndoite de pe marginea divanului. Maurice Dekobra — *Madona din tren.* O răsfoi distrată. Un creion roşu căzu dintre pagini. Necula subliniase cu două linii, adăugând câteva semne de exclamaţie energice: "A dansa înseamnă a conjuga vertical verbul a dori." Urma comentariul pe margine: "Ce adevărat! Cât de spiritual şi inteligent! Ăsta da, scriitor! !"

— Când ai văzut-o pe Dora ultima oară?

— Când mi-a dat sticla. Înaintea randevuului de pe Vâlcei.

— Sărbătoreaţi ceva?

— Da! Gura i se umpluse de salivă. M-a mişcat chiar atenţia. Se împlineau două săptămâni de când ne cunoşteam. Mie nu-mi trecuse prin gând...

Minerva îl privi circumspectă. I se părea ciudat revirimentul lui Necula care naufragiase brusc într-o defensivă moale, lipsită de reticenţe, aproape slugarnică. Etala capitularea lucidă şi fără condiţii a înfrântului conştient că nu mai are ce pierde. Dar o notă suna fals.

— Ce-ai făcut aseară?

Figurantul îşi ridică ochii, clipind nedumerit.

— Am avut spectacol.

— La ce oră începe?

— La ora 20. Suntem însă obligaţi să fim în teatru cu o oră înainte. Eu am ajuns pe la 19,15.

— Sigur?

— Absolut. Nu puteam lipsi.

— De ce? Ţi s-ar fi simţit absenţa?

— Evident!

— Adică nu-i acelaşi lucru când 39 de figuranţi în loc de 40 urlă din culise: "Trăiască înălţimea sa, Ducele de Essex"?

Necula se ridică roşu la faţă:

— Nu-i este îngăduit nimănui, indiferent de funcţia pe care o deţine, să batjocorească munca cuiva, oricât de umilă ar fi.

— Sună frumos lozinca asta, Necula. Cu o condiţie! Să fie muncă. Dumneata ai fugit de ea. Ai renunţat la diploma de inginer agronom numai pentru a rămâne în Capitală şi recurgând la cele mai jalnice compromisuri te-ai angajat zilier, cu un pol pe seară, la teatru. Am tot respectul pentru oamenii de artă, dar nu şi pentru cei care naufragiază din frivolitate în culisele ei. O cafea la cofetăria de alături, bârfă, cancanuri, aere de maestru în faţa rudelor năucite din provincie, "prospătură" — un termen care ţi-e la îndemână — toante fără căpătâi ameţite de promisiunea că vor face film ori televiziune, dar care nu-şi pun întrebarea de ce, dacă-l cunoşti atât de bine pe regizorul X, nu te-au văzut în *Mihai Viteazul...* Mai ai ceva de adăugat?

— Cineva trebuie să tragă şi cizmele, replică figurantul, din nou umil.

— Asta pe vremea ordonanţelor. Nu se mai poartă. Necula, bagă-ţi minţile în cap! Aseară, în jurul orei 20, Dora Ioachim a dispărut, iar dumneata ai lipsit de la spectacol. Nota bene! Unitate de timp. De ce ai lipsit şi cum ţi-ai petrecut timpul? Cred că nu e nevoie să-ţi atrag atenţia asupra gravităţii situaţiei. De la prima noastră întrevedere m-ai minţit, mi-ai ascuns în permanenţă ceva. Acel ceva mă interesează!

Figurantul îşi luă capul între mâini. Vorbele izbucniră incoerente, într-un hohot:

— Nu pot... nu pot să vă spun.

Capitolul XII
Locotenentul Dobrescu dă extemporal

La ora 4 după-amiază locotenentul Dobrescu îşi scutura bascul de zăpadă la intrarea unei case modeste de pe strada Plantelor. Era a şaisprezecea adresă pe care o epuiza, de dimineaţă, în căutarea necunoscutului profesor şi începuse să simtă foamea şi oboseala.

Sună o dată, scurt (aşa îl învăţase Minerva: "Nu lung, imperios ca sectoristul, ori de la lumină, ci timid, ezitând, fără tupeu, ca unul care vine să solicite"), făcând abstracţie de vizorul elegant, gros ca o lentilă de miop, înfipt în uşa de stejar. Respecta astfel cea de a doua poruncă a Minervei: "Nu te holba în vizor, curios să sesizezi vreo mişcare de partea cealaltă. Expune-ţi profilul! Te avantajează..."

Se gândi la cel care avea să-i deschidă. Vizitase o galerie variată de profesori-meditatori şi reflecta că ideea reducerii la acelaşi numitor comun a indivizilor de aceeaşi profesie este falsă. Intrase în mansarde, unde profesori bătrâni îşi duceau zilele lângă un primus ori reşou electric şi o nevastă acrită de plictiseală. Admirase apartamente elegante, încropite cu piese rare de la Consignaţia, iar meditatorul spilcuit ca un maestru de dans *en vogue* explica exerciţii sofisticate unor eleve nostime aşezate pe scaune cu picioare subţiri, poleite. Rămăsese fără glas într-o odaie unde profesorul, crai cincuagenar, ciupea bărbii proaspete în faţa soţiei mai în vârstă, abrutizată de muncă şi prezentată drept menajeră.

Când, în sfârşit, uşa se deschise, din cauza întunericului dinăuntru nu sesiză decât sticlitul unor lentile. O voce joasă, răguşită se interesă:

— Pe cine căutaţi?

— Am citit un anunţ în legătură cu nişte lecţii de matematici pentru avansaţi, explică Dobrescu învârtindu-şi, stingherit, bascul în mâini.

— De ce n-aţi telefonat în prealabil?

Începuse să-şi distingă interlocutorul. Un om la vreo 60 de ani, cu nas puternic, vulturesc.

— Îmi pare rău că v-am deranjat. N-am telefon acasă. Am încercat să sun din oraş, dar n-a răspuns nimeni. Ba era ocupat, ba nu puteam obţine legătura. Fiind pe aproape, am îndrăznit... Noroc că aţi dat adresa şi zâmbi tont.

Se auzi ceva nedesluşit, ca un grohăit pe care locotenentul îl interpretă drept o invitaţie nu din cele mai îmbietoare de a intra înăuntru. Fu condus printr-un hol întunecat, supraaglomerat de mobilă, într-o odaie ciudată, triunghiulară, fără ferestre. Un bec ardea sus în tavan cu un basc de tablă deasupra.

Profesorul îşi împreunase pumnii în faţa gurii, privindu-l fix.

Purta o haină veche de lână, cu două petice de piele la coate.

— Cum vă numiţi?

— Panait Vasile.

"Nu te băga la «eşti»", îl dăscălise Minerva. "Deşi frecvenţi, par inventaţi în astfel de situaţii. Ca şi în literatura de amatori. Musteşte de nume sonore,

construite..."

— Panait... Ce vârstă aveţi?

— 24! spuse Dobrescu şi nu adăugase decât doi.

Privirea i se oprise pe un bust aşezat în spatele profesorului, cumva în stânga, şi inima îi zvâcni puternic. Voltaire, cu ochii lucizi, maliţioşi, deşi orbi, cu fruntea enormă, lucioasă, Voltaire, cu faţa unghiulară şi ascetică, Voltaire-ul lui Houdon! Iar lumina, lumina cădea de sus pe creştet, dându-i strălucire de nimb.

"De fapt", îşi zise, "Minerva l-a găsit pe profesor înaintea mea."

— De ce vă interesează, hm, dacă-mi pot permite o astfel de întrebare, lecţiile de matematică?

Avea o politeţe rezervată, circumspectă, care-l intimida.

— Am terminat liceul acum patru ani şi aş vrea să-mi continuu studiile. Intenţionez să încerc la Politehnică. M-am mai prezentat şi acum trei ani, râse încurcat, dar m-au picat.

— În prezent cu ce vă ocupaţi?

— Ţin contabilitatea la o cooperativă de încălţăminte... Adăugă precipitat, parcă speriat de un eventual gând al profesorului: Salariul e aşa şi aşa, dar mă ajută părinţii. Sunt din Drăgăşani.

I se păru sau profesorul avu într-adevăr un zâmbet fugar, mai mult o umbră care alunecase pe obrazul stors, tăbăcit?

— O lecţie durează două ore şi, hm, vă costă 50 de lei. Hm, dacă vă hotărâţi, puteţi alege orice zi din săptămână afară de sâmbătă şi duminică.

— Luni şi joi v-ar conveni?

— Mi-e indiferent.

— Ştiţi, făcu Dobrescu, nu pot decât după-amiaza, după ora 5.

— Să zicem luni şi joi de la 6 la 8.

— E perfect.

Profesorul descoperi printre cărţile şi caietele de pe masă o agendă veche de birou şi însemnă ceva. Dobrescu dădu să se ridice, dar omul îl opri cu un gest.

— O clipă! Aş vrea să văd, hm, care vă este nivelul. Un mic sondaj, să nu pierdem timpul data viitoare. Lucrez cu mai mulţi elevi deodată, dar, hm, asta nu vă frustrează de nimic. Luaţi, vă rog, o foaie de hârtie...

Dobrescu simţi literalmente că i se înmoaie genunchii. "Extemporal! Asta-mi mai lipsea." În timpan îl izbea avertismentul Minervei:

"Nu-l lăsa să-ţi ia vreo probă! Nici n-apuci să înşiri două semne şi te simte că eşti impostor, ori prea aerian ca să merite să-şi bată capul cu tine. Eschivează-te, aruncă-te pe geam, mănâncă-ţi pălăria, fă orice, dar nu pune mâna pe creion..."

Şi totuşi, locotenentul luă creionul în mână. Îi muşca vârful, chinuit de aceiaşi colici intestinali de la tezele Minervei.

— Sunteţi atent?

Dobrescu mormăi ceva pozitiv.

— Dintr-un triunghi isoscel... sau nu, mai bine să vedem, hm, cum staţi cu algebra!

Locotenentul dădu din cap recunoscător, ca şi cum toată viaţa ar fi tânjit de dorul unor ecuaţii.

***

Se uită la cartonul prins în pioneze care o înfăţişa pe Minerva într-o viziune artistică suprarealistă. Un ochi mare atârna jos lângă bărbia ca un echer, iar peste ceea ce putea fi o sprânceană flutura bretonul — câteva pensule de tuş, gros. Şi totuşi, ciudat — îi veni să râdă locotenentului — liniile frânte, demente, aduceau vag cu Minerva. Desluşi jos un ibric mic, pseudonimul grafic al unui pictor la modă, bine cotat. Îşi ridică piciorul punându-l peste celălalt, atent să nu dărâme un morman de cărţi, teancul de rufe aduse de la Nufărul şi încă nedespachetat, un cactus enorm, cu ghimpi bătrâni, galbeni.

Maiorul Tutovan, în ţinută de interior (pantaloni de schi, bluză trening şi un fes turcesc cu ciucur negru — se spălase pe cap), asculta atentă raportul locotenentului.

— Şi?

Dobrescu zâmbi cu modestie.

— M-am descurcat binişor. O ecuaţie simplă, de gradul trei. Deşi am terminat modemul, graţie orelor dumneavoastră, sublime...

— Dobrescu, nu-mi umbla cu cioara vopsită! sări Minerva de pe scaun. Spune-mi ce-a urmat!

Locotenentul îşi coborî privirea.

— Am avut noroc. A sunat telefonul, pe urmă i-au venit nişte elevi. Am pretextat că e târziu şi a rămas pe săptămâna viitoare.

— Slavă Domnului! Ce impresie ţi-a făcut?

— Foarte circumspect.

— Are mulţi elevi?

Dobrescu ridică din umeri cu sensul: "Asta-i bună! De unde să ştiu?!"

— N-am idee...

— Ziceai că a răsfoit agenda în faţa ta.

— Nu în aşa fel încât să mă pot uita fără să mă ridic în picioare. Pretindea că lucrează cu mai mulţi odată.

— Câte scaune erau în odaie?

— Cinci! inventă locotenentul, căruia nu-i trecuse prin minte să le numere. "Oricum", se consolă, "tot o să le inventarieze singură, mâine, poimâine..." Bustul lui Voltaire, adăugă repede ca să-i abată atenţia, era în stânga...

— Lasă-l pe Voltaire. Îl măsură din cap până-n picioare şi spuse blajin: Ai crescut mare, Dobrescu, şi-mi pare rău să mă obligi să ţi-o spun fără menajamente. Schimbă brusc tonul: Minţi! Nu erau cinci scaune în odaie!

— Poate să mă fi înşelat...

— Nu te-ai înşelat. Nici nu le-ai numărat. Recunoaşte cinstit!

Locotenentul, roşu ca sfecla, îşi muşcă buzele. Se întreba aiurit prin ce calcule nemaipomenite îi detectase minciuna. Oftă, spăşit:

— Nu le-am numărat.

Minerva pufni şi apucă furioasă cordonul jaluzelelor, vrând să le coboare. Trase prea violent şi rămase cu cordonul rupt în mână.

Spre surprinderea lui Dobrescu, care se aştepta la un cataclism, Minerva începu să râdă:

— Îmi închipui ce spaimă ai tras. Auzi idee! Să-ţi dea o ecuaţie... Tocmai ţie! În sfârşit, te-ai descurcat binişor. L-ai reperat în timp record. Rămase o clipă pe gânduri. Spune-mi, te rog, crezi că există vreo legătură între profesor şi dispariţia Dorei Ioachim?

— Deocamdată n-avem nici un indiciu. Faptul că profesorul cunoaşte primele două victime — Pascu şi Mihăilă — nu ne poate duce la concluzia că era în relaţii şi cu a treia. Bineînţeles, orice e cu putinţă, dar nu neapărat obligatoriu. Şi apoi, Dora Ioachim nu era ingineră. Ipoteza că toţi se cunosc între ei rămâne totuşi în picioare. Până acum am individualizat două echipe cu joc distinct: pe de o parte Dincă, Luca şi Necula, toţi trei în relaţii intime cu Dora, pe de altă parte legături vechi între Pascu, Mihăilă şi profesor, recente între ingineri şi Dora. Femeia asta bâzâie ca un ţânţar împrejurul unei surse de lumină. Dar unde s-a oprit traiectoria ei? La profesor?

— Ai pus excelent în ecuaţie, băiete! Aproape că-ţi iert figura cu scaunele. Ştii ce impresie am? Că asistăm la o combinaţie diabolică, un cocteil infernal de sentimente şi interese deosebite ale unor indivizi distincţi, concentrate într-un shaker comun. Toate conlucrează pentru un ţel pe care îl cunoaştem: obţinerea prin şantaj a unor informaţii cu caracter economic. Mijlocul: confecţionarea de diplome false. Dar cine pune în mişcare tot circul ăsta? Unde e capul de linie?

— Consider, opină locotenentul, că trebuie să ne concentrăm toată atenţia asupra profesorului şi a grupului celor trei: Dincă, Luca şi Necula.

— Ei, aici îmi plăcuşi! Parcă ne-a mai rămas altcineva.

— Şi în special asupra lui Dincă.

— De ce?

— Afişează o sinceritate menită să ne demobilizeze.

— Crezi? În sfârşit, uite, ca să nu zici că-ţi ignor sugestiile, mă duc să stau de vorbă cu el.

Îl conduse până la uşă.

— ...Şi când tragi o minciună, Dobrescule, apropo de scaune, nu-ţi mai înfige unghiile în genunchi. Dezbară-te de reacţii fixe. Adu-ţi aminte de chestia asta, mai ales când scoţi vreo zână la plimbare. Umblă sănătos, băiete!

Capitolul XIII

Dumneavoastră eraţi avertizat, domnule Dincă!

Îl găsi meşterind un căţel de lână neagră, mătăsoasă. Mirosea a clei ars şi a vopsea proaspătă. Îşi spălă mâinile cu benzină şi o pofti extrem de

amabil să ia loc.

Pe faţa fermă şi imobilă, Minerva nu putu descifra ce impresie îi făcea cu adevărat vizita ei.

— Vă aşteptam, începu Dincă, privind-o deschis în ochi.

— Îmi face plăcere, zâmbi Minerva, să aflu că nu sunt inoportună.

— Ştiţi, m-am gândit mult la cartea aceea...

— Şi ce aţi conchis?

Dincă zâmbi încurcat:

— Că mi-a fost strecurată în mod intenţionat.

— Ca s-o găsesc eu?

— Dumneavoastră sau altcineva. Pe Pascu, repet, şi vă rog să reţineţi că o fac pentru a treia oară, nu l-am cunoscut. Este exclus deci să fi ajuns la un schimb de daruri. Dedicaţia îmi întăreşte convingerea. O trimitere precisă, care să ateste relaţii certe între noi.

— Suspectaţi pe cineva?

— Nu.

— În cazul că unul dintre amicii dumneavoastră a făcut-o, obligaţiile dictate de recunoştinţă — ştiţi la ce mă refer — încetează.

— Teoretic. Nu mă debarasez uşor de cineva la care am ţinut.

— E o slăbiciune.

— Am afirmat oare sau am dat să se înţeleagă vreodată că sunt un dur? Din contră...

— Poate că la mijloc e doar comoditatea, o lene a voinţei. Ştiu că nu pot şi de aceea nu-mi mai bat capul. Nici măcar nu încerc.

— Poate, acceptă Dincă.

Părea în general gata să accepte orice.

— Mă gândesc că acela care v-a dăruit cartea, desigur la figurat, trebuie să vă cunoască foarte bine. Am aruncat o privire fugitivă prin biblioteca dumneavoastră, în cea mai mare parte, volume de poezie. Arthur Rimbaud, într-o ediţie epuizată fulgerător, reprezintă o atenţie delicată din partea cuiva care este avertizat asupra gusturilor dumneavoastră.

— Din acest punct de vedere am fost chiar încântat.

— Fatal deci, reluă Minerva, gândul mă trimite la cineva din imediata dumneavoastră apropiere. Cum aţi afirmat dintr-un bun început că sunteţi un solitar, cu înclinaţii frizând xenofobia, Luca şi Necula se singularizează în prim-plan.

— Ceea ce spuneţi dumneavoastră e perfect logic, dar din nefericire realitatea nu este totdeauna logică. Sunt victima unui concurs de împrejurări care mă împresoară ca o sârmă ghimpată, fără să pot acţiona. Râse cu tristeţe: Ce-i drept, nu m-am descurcat eu nici în conjuncturi mai puţin complicate.

— Dora Ioachim vă vizita?

Chipul omului se adumbri.

— Niciodată. Ne vedeam în altă parte.

— La ea?

Dincă îi evită privirea:

— La ea am fost o singură dată.
— Consideraţi exclus deci ca Dora să vă fi adus cartea?
— Categoric. Nu văd cum.
— Prin intermediul lui Luca şi Necula, să zicem.
— De ce s-ar debarasa de mine în felul ăsta? Ţin la prietenia lor, dar nu mă cramponez. Ar fi suficient un singur cuvânt ca să mă îndepărteze, cu atât mai mult cu cât eu am venit pe capul lor.
— Poate nu asta le-a fost intenţia primară. Ulterior însă, intraţi în cine ştie ce încurcătură...
— Mă silesc să trag eu ponoasele? Nu, nu cred. E prea murdar. Dar mi-aş îngădui o întrebare. De ce, discutând despre ei, vă exprimaţi ca şi cum s-ar fi constituit într-o frondă împotriva mea?
— În orice prietenie se creează spontan unele preferinţe. Gruparea pe care am făcut-o n-a fost întâmplătoare. Luca şi Necula au mai multe afinităţi, am constatat chiar o comunitate de gusturi.
— E adevărat, totuşi n-am simţit consecinţele acestei situaţii. N-am avut niciodată sentimentul că sunt evitat, ori, dacă vreţi, nepoftit, că o discuţie s-a întrerupt brusc din cauza mea, cunoaşteţi momentele acelea jenante când oamenii amuţesc pentru că vorbeau de lup...
— Perfect! Înseamnă că v-au relatat şi anumite incidente legate de al doilea asasinat.
Dincă ridică privirea surprins.
— Al doilea asasinat?!
— În seara de 11 ianuarie, inginerul Mihăilă a fost ucis.
— Şi ce amestec au Luca şi Necula în povestea asta?
— Amândoi se aflau doar la câţiva metri de victimă şi nici unul nu-şi poate justifica limpede prezenţa.
— Unde spuneţi că s-a comis crima?
— Pe strada Vâlcei, colţ cu Ilenelor. Cartierul Tei.
Dincă râse stingherit:
— E nostim, dar în aceeaşi seară mă găseam şi eu pe-acolo. Mai precis, în staţia de troleibuz.
Minerva simulă surprinderea:
— La ce oră?
— 19,45. Adăugă pe un ton neutru: Nu m-aş mira ca exact la această oră să fi fost omorât Mihăilă.
— Câteva minute mai târziu. Cu ce ocazie vă aflaţi pe strada Vâlcei?
Dincă se foi vizibil încurcat.
— Probabil n-o să mă credeţi...
— Ce motiv de îndoială aş avea? Aţi fost extrem de sincer cu mine, domnule Dincă, chiar în situaţii care nu vă avantajau.
— Pare neverosimil, mult prea neverosimil.
— Să vedem.
— Luni, în cursul dimineţii, am primit un telefon din partea unui oarecare Popovici, avocat. Îi fusesem — susţinea — recomandat de către domnul Vasiliu... mai exact domnul doctor Vasiliu. Mă solicita să-i decorez casa, care

dacă nu mă înşel abia şi-o construise.

— Vă ocupaţi şi cu astfel de probleme?

— Da, îmi face chiar plăcere. Înţeleg prin aceasta că aspectul financiar este subsidiar. Comanda mi s-a părut interesantă. În afară de idei, eventuale schiţe de mobilier, avocatul mai dorea şi nişte vitralii, un cămin fals, piese în mozaic etc. I-am propus să ne întâlnim undeva în oraş pentru a stabili condiţiile.

— Şi?

— Mi-a fixat o întâlnire în staţia de troleibuz din strada Vâlcei. Prefera să discutăm la faţa locului.

— Desigur, nu s-a prezentat nimeni.

Dincă râse.

— Aşa-i. L-am aşteptat jumătate de oră, adică până la 8 şi 15, apoi am plecat. Ulterior, n-a mai dat nici un semn de viaţă. De aceea mi-era teamă că n-o să mă credeţi.

— Nu v-a fost deloc teamă, zâmbi Minerva şi trecu la altceva: Sunteţi un om paradoxal, domnule Dincă.

— De ce?

— Profesiunea dumneavoastră e *frumosul.* Şi nu numai că aveţi aptitudini deosebite, dar munca aceasta, după propria dumneavoastră mărturisire, vă produce satisfacţie şi plăcere. O bucurie de fiecare zi cu care, din nefericire, nu se pot lăuda mulţi.

— E adevărat.

— De aceea, pare cu atât mai de neînţeles faptul că interiorul dumneavoastră — îşi roti ochii prin încăpere — este atât de plat, iertaţi-mi brutalitatea observaţiei, atât de searbăd. Nici un strop de fantezie. Simetrie, ordine, curăţenie şi atât!

— Nu ştiţi că cizmarul umblă cu ghete rupte?

— Mi-am imaginat totdeauna că pentru un artist este aproape o imposibilitate organică să trăiască într-un decor care nu-l reprezintă. Aţi văzut interiorul lui Necula?

— Doamnă, eu nu pretind că sunt un artist autentic.

— Dar ce?

— Un meşteşugar oarecare, poate ceva mai îndemânatic decât alţii.

— În sfârşit, zâmbi amabilă Minerva, am făcut o simplă observaţie. E totuşi ciudat. Când manifeşti atâta predilecţie pentru estetic! De exemplu, relaţiile dumneavoastră cu Dora Ioachim mi le explicam numai din acest unghi.

— Şi n-aţi greşit. Fizic, pentru un ochi care ştie să privească, Dora reprezintă o revelaţie: trăsături mongoloide, trup de malaieză, culori specifice Albionului...

Minerva îl scrută printre gene. I se părea curioasă maniera nouă, detaşată, în care se exprima acum Dincă despre femeia iubită. Avea tonul moderat, agreabil al discuţiilor purtate undeva, într-o vizită, despre o cunoştinţă comună. Întrebă brusc:

— Aşa de repede v-a trecut?

Fruntea lui Dincă se încreţi.
— Ce anume?
— Dragostea pentru Dora.
— Da' de unde! surâse Dincă. Şopti înfrigurat: O iubesc mai mult ca oricând. De la ultima noastră întrevedere, am înţeles însă un lucru capital. Dora este o mică sălbăticiune. Orice obstacol ridicat în faţa ei care ar putea semăna cu gratiile unei cuşti o declimatizează, dacă sesizaţi ce vreau să spun. O scot din climatul ei vital. E un fenomen aparte.
— Ea v-a explicat... fenomenul?
— M-a ajutat să-l înţeleg. A fost un moment desăvârşit. Venisem la ea mohorât, deprimat, cu moartea în suflet. Nu mai era gelozie, era o durere copleşitoare. A început să-mi vorbească limpede, duios. Dar bănuiesc că lucrurile acestea nu vă interesează.
— Dimpotrivă. Mă interesează şi încă foarte mult. Vă rog să continuaţi!
— După o oră eram alt om.
— Cum s-ar zice, e o mică vrăjitoare.
— Într-adevăr, asta e! O mică vrăjitoare.
— Când a avut loc metamorfoza?
— Alaltăieri seară.
— Alaltăieri seară... Reţineţi cumva ora?
— Sigur că da. Pe la 5 după-amiază. La 6 şi 10 am plecat.
— De ce aşa curând?
— Era obosită. Spunea că abia aşteaptă să facă o baie şi să se urce în pat. La 7 eram la Şosea.
— La Şosea?
Dincă îşi trecu degetele prin păr, stânjenit.
— Ştiu că o să vă vină să râdeţi. M-am purtat ca un liceean, dar simţeam nevoia să mă plimb câteva ore.
— Din câte îmi amintesc, alaltăieri seara a fost o vreme infectă. Vânt, lapoviţă...
— Tocmai asta mi-a plăcut. Am încercat o senzaţie superbă, singur cu ploaia pe aleile pustii. Liniştea aceea, ici-colo câte o fereastră luminată, ca în basmele lui Andersen. Se uită la ceas: îmi dau seama cât e de nepoliticos, dar peste 20 de minute trebuie să fiu la staţia Romană. O să vă supăraţi dacă...
Minerva se ridică, trăgându-şi mănuşile.
— Deloc.
— Vă rog să nu mi-o luaţi în nume de rău... Înţelegeţi... nu vreau s-o las să mă aştepte. Şi ca să fiu sincer, adăugă zâmbind, nu sunt convins c-o să mă aştepte.
Minerva îşi răsuci iute capul.
— Cine?
— Dora.
— Dora Ioachim?!
— Fireşte!
— Când aţi fixat întâlnirea?

— Azi-dimineaţă.
Minerva păru foarte preocupată de butonii mănuşilor cu capse rebele. Simţea că-i vâjâie urechile. Întrebă nesigură:
— V-aţi... ăăă... văzut azi-dimineaţă?
— Nu, am aranjat prin telefon.
— Cine a sunat? Dumneavoastră sau ea?
— Ea. De fapt mi s-a comunicat prin 05 că am fost căutat în cursul dimineţii, de către abonata de la numărul 17 19... Dora Ioachim, care mă aşteaptă la ora 21 în staţia Romană.
— Aha! înţelese Minerva. În cazul ăsta, îmi pare rău că v-am reţinut. Nici nu v-aţi ras...
Dincă îşi trecu îngrijorat mâna peste barbă.
— M-am luat cu vorba şi am uitat. Acum nu mai am timp, şi îşi desprinse canadiana scurtă, îmblănită din cui.
— Îmi permiteţi să vă însoţesc? întrebă Minerva.
— Unde?
— La întâlnirea din Piaţa Romană.
— Mă rog... deşi nu înţeleg...
— Dar e limpede. A dispărut de câteva zile şi avem lucruri importante de discutat.
— Ce?! ţipă Dincă. A dispărut Dora? Dora? Dora?!
— Îhî. Vă pot oferi şi amănunte. Se află în comuna Răsadniţa. Mai precis, se afla. O colibă în mijlocul pădurii... Romantic şi foşnitor...
— Ce-i gluma asta?
— Mi-e indiferent cum o calificaţi. Şi nu e cazul să jucaţi teatru. O face Necula suficient de prost. Dumneavoastră eraţi avertizat, domnule Dincă. La celelalte indicii aţi adăugat unul proaspăt, de ultimă oră. Şirul celor 15 scrisorele de amor trimise zilnic fără omisie de când v-aţi cunoscut, s-a întrerupt brusc alaltăieri. Vreau să spun că din colecţie lipsesc două epistole: cea de ieri şi cea de azi. N-avea sens să-i scrieţi ştiind că nu e în Bucureşti. Asta numim noi, cei de la poliţie, greşeală psihologică, domnule Dincă.

Capitolul XIV
Minerva consultă oglinda

Minerva îi telefonase în prealabil profesorului, astfel că acesta era avertizat de vizita ce urma să i-o facă. Solicitase o oră relativ târzie — 8,30 seara — în speranţa că-l va găsi singur. Pentru a nu atrage atenţia, Minerva încercă să-şi camufleze "genul" atenuând din "exotismul" înfăţişării ei. Îmbrăcă un palton negru, înlocui bascul cu un batic înflorat, iar la sugestia lui Dobrescu, care-şi manifestase plin de menajamente scepticismul faţă de încălţămintea greoaie, încălţă nişte pantofi de lac. Apoi, neaşteptată cochetărie, spre stupefacţia locotenentului, scoase un vaporizator. Îl clătină, încercându-i conţinutul şi apăsă cu nădejde pe pompă.

Încăperea se umplu de un miros puternic de insecticid. Dobrescu, asfixiat, tuşea şi strănuta, înecându-se de râs.

Minerva îşi încruntă sprâncenele:

— Uitasem... Am avut astă-vară gândaci şi nu găseam pompa de flit. Îşi muşcă unghiile gânditoare. Şi-acum ce fac? Ridică din umeri: Nu înţeleg ce-or fi găsind unii de râs în chestia asta...

Profesorul strâmbă din nas semnificativ când o primi. Îşi scoase ochelarii, privind-o cu interes nedisimulat. Avea ochi extrem de mici, vicleni şi încă vioi. Dedesubtul lor îi crescuseră pungi mari, adânci, ca nişte buzunare.

"Suferă de rinichi", diagnostică Minerva, apoi, observând petele cafenii de pe mâini — *les fleurs du tombeau,* cum spunea tanti Caliopi — adăugă: "Şi de ficat".

Dacă el era într-adevăr individul căutat, reflecta Minerva, de ce îşi riscă nebuneşte liniştea şi libertatea? Şi privindu-i mâinile mici, rapace, avide, cu degete neliniştite ca nişte lăcuste, găsi o singură explicaţie: lăcomia.

— Cu ce scop, hm, se interesă profesorul, intenţionaţi să luaţi lecţii?

Minerva îşi rostogoli ochii mari.

— Aşa m-au sfătuit toţi prietenii. "Nu fi proastă tu, că eşti fată deşteaptă!" Pe vremuri eram considerată foarte talentată, dar viaţa... O femeie singură e greu să se descurce azi fără studii superioare.

— Nu sunteţi măritată?

Minerva păru jenată:

— Ştiţi, eu acu' vă spun dumneavoastră, am divorţat de patru ani. Trebuia să mă fi hotărât mai de mult, dar cum se întâmplă de obicei, îţi lipseşte curajul.

— Cred că v-aţi descurcat foarte bine, observă profesorul fără s-o scape din ochi.

Minerva chicoti:

— Aşa mi-au spus şi cei de la serviciu. "Dragă Lili — că mie aşa-mi zic fetele — n-ai ce pierde!"

— Unde anume lucraţi?

— La un institut de cercetări de pe Calea Victoriei. Sunt laborantă.

— Numai?! Cu liceul?

— Şi trei ani de Politehnică.

— Hm... cam puţin. Aşadar, v-aţi hotărât să daţi examen la facultate. Unde?

— Vedeţi, eu acum să vă spun dumneavoastră, nu sunt chiar decisă, decisă. M-ar tenta la Agronomie, că e mai uşor. Da' când mă gândesc să mă duc la ţară...

— Depinde, zâmbi pentru prima oară profesorul, poate că aţi putea face faţă şi în altă parte. E în funcţie, hm, de dumneavoastră.

— Ah! exclamă Minerva pocnindu-şi palmele. Mi-e groază de examen! Am nişte emoţii! De pe acum. Numa-n ceaiuri de mentă o ţin...

— Hm, e cam devreme. Câte ore pe săptămână v-ar interesa?

— Ştiţi, eu acum vă spun dumneavoastră, e şi în funcţie de preţ. În

general m-ar fi interesat de trei ori.

— Vă costă 50 de lei două ore consecutive. Ar fi deci 150 de lei pe săptămână.

Minerva simulă spaima. Îşi lăsă ochii în jos, frângându-şi degetele.

— E cam mult pentru posibilităţile mele. Ştiţi, eu acum vă spun dumneavoastră, când trăieşti dintr-un salariu... nu m-am gândit la atâta. Zâmbi umil: Poate, poate că... mi-aţi putea face un mic rabat. Credeţi că 45 sau, hai 47 de lei...

Minerva se tocmea pentru tentă de autenticitate. Profesorul trebuia împresurat, ameţit, orice notă de verosimil exploatată şi servită cu dibăcie, îndepărtându-l de adevăr ori de ceea ce eventual îl avertiza intuiţia. Şase sute de lei pe lună smulşi din bugetul unei funcţionare, fără ca aceasta să încerce măcar să reducă din preţ, ar fi părut cel puţin curios.

Profesorul ridică plictisit din umeri:

— Doamnă dragă, hm, acesta-i tariful meu. Înţeleg că vă este greu... Îşi desfăcu braţele neputincios. Dumneavoastră mai reflectaţi, mai sfătuiţi-vă...

Minerva îşi calculă ezitarea numărând până la 17.

— În sfârşit, dacă nu se poate altfel, rămâne aşa.

Profesorul se juca cu creionul, lovindu-l de masă.

— Să ştiţi că în general acesta e preţul. Alţii dau câte o singură oră. Şi pare mai ieftin, înţelegeţi, hm, aşa e psihologic. Doar 25 de lei. Dar eu sunt de alt principiu. Dintr-o oră elevul nu se alege cu nimic. Până se concentrează trec adesea 15-20 de minute.

— Sigur că *da,* admise Minerva, rotindu-şi ochii prin cameră.

"Cum i s-o fi părut lui Dobrescu modest interiorul profesorului? Ce-o fi vrut? Să-l vadă pe Benjamin Franklin în mărime naturală turnat în aur?"

Ce-i drept, lumina mică, insuficientă, pereţii murdari, nezugrăviţi de cine ştie când, covorul tocit, parchetul negru, perdelele modeste — în fond, tot ceea ce dă strălucire unei încăperi — speculau abil mizeria, estompând voit mobilele şi obiectele de preţ. Locotenentul nu remarcase tablourile de bună calitate, masa splendidă stil la care se aşezase — acoperită cu o pătură veche — oglinda în ramă de argint necurăţat, vasul înalt japonez suportând un maldăr de ziare, scaunele ("patru, băiete, erai pe-aproape") delicate, aurite, ascunse sub huse decolorate.

— De aceea mă gândeam, continuă profesorul, că o verificare sumară a cunoştinţelor dumneavoastră ne-ar uşura munca data viitoare.

Minerva păru să se codească.

— Ştiţi, eu acum vă spun dumneavoastră, sunt atâţia ani de când n-am mai rezolvat un exerciţiu...

— N-are importanţă. Zâmbi a doua oară: Am să vă dau ceva uşor.

Începu să răsfoiască un manual — Algebra de-a XII-a, o detectă Minerva — şi îşi drese glasul:

— Scrieţi, vă rog!

În timp ce rezolva o integrală simplă, clasică, Minerva îşi frământa mintea imaginându-şi cam unde ar fi greşit Dobrescu, de pildă. "O scrântea sigur la semne", conchise şi strecură undeva în formulă plus în loc de minus.

Era extrem de atentă. Nu trebuia să se arate prea savantă, dar, oricum, suficient de capabilă pentru ca profesorul să o aibă în vedere. Toantă, dar capabilă. Dacă el era într-adevăr omul care racola candidaţii la diplome false, desigur nu s-ar fi încurcat cu un submediocru, incapabil să facă faţă în viitor celor mai simple probleme de producţie. Iar dacă până atunci afişase o naivitate evidentă care îl putea eventual demobiliza pe profesor, acum trebuia puţintel surprins.

Într-adevăr, acesta îşi ridică sprâncenele clătinând din cap pe măsură ce parcurgea calculul Minervei.

— Bine, hm, foarte bine pentru cineva care a abandonat de atâta vreme. Prietenii dumneavoastră n-au greşit. Aveţi, hm, toate şansele să reuşiţi.

— Credeţi într-adevăr, domnule profesor? întrebă modest Minerva, clipind mărunt.

O conduse până la ieşire, prin acelaşi labirint de mobile, înghesuite în hol. Nesigură, din cauza întunericului se izbi de ceva moale lipit de zid. Pe lângă urechi îi trecu o răsuflare caldă.

Minerva scoase o exclamaţie şi se scuză graţios:

— O! Pardon!

Nu-i răspunse nimeni. Profesorul o apucă brutal de braţ.

— Pe aici!

După ce uşa se închise în urma ei, Minerva mai rămase câteva clipe. Dar de dinăuntru nu se auzi nici un zgomot.

Ieşi în stradă întrebându-se cine o fi fost femeia ascunsă în întuneric.

***

La cea de a şasea lecţie, profesorul o primi cu un zâmbet nou, arborând şi o nuanţă de afabilitate stângace. Bâjbâiră ca de obicei prin holul întunecat pe care Minerva îl traversă crispată. Straniul o impresiona totdeauna dezagreabil, creându-i complexe.

Incidentul din prima seară, întâlnirea cu femeia, nu se mai repetase şi totuşi Minerva îi simţea constant prezenţa, uneori atât de concret, încât iritată întorcea brusc capul ca şi cum s-ar fi aşteptat să dea peste o privire fixă camuflată undeva în spate. Iar senzaţia era amplificată de încăperea aceea triunghiulară, neobişnuită.

Cercetări discrete făcute de unii colegi de la poliţie printre vecini şi la forurile competente nu scoseseră la iveală nimic interesant. Imobilul era proprietatea profesorului, văduv de peste 15 ani, iar unicul fiu al acestuia, arhitect, părăsise de mult ţara, stabilindu-se în America Latină.

Situaţia i se părea Minervei cel puţin ieşită din comun. De existenţa femeii necunoscute ca locatară permanentă nu se îndoia. Faptul că profesorul îşi escorta elevii atât la sosire cât şi la plecare, întreruperile neaşteptate ale lecţiilor, când nemotivat se repezea în holul veşnic întunecat, închizând bine uşa după el, pânda permanentă, neobosită pentru a intercepta cine ştie ce mesaje de dincolo îi întăreau convingerea.

"Cine e şi de ce-o fi ascunzând-o?" nu înceta să se întrebe Minerva.

"Oricum, performanţa e prodigioasă."

Experienţa cotidiană dovedise că pentru vecini sau portăreasa unui bloc — atunci când e cazul — pereţii şi zidurile sunt de sticlă. Oricât de bine ferecată ar fi o uşă, există fisuri destinate privirilor curioase. Iar curiozitatea creşte direct proporţional cu eforturile victimei de a trece cât mai neobservată, de a fi lăsată în pace.

— Ei, cum stăm? se interesă jovial profesorul cu tonul unui medic care-şi vizitează bolnavul, acum convalescent.

Minerva scoase caietul afişând o fericire recunoscătoare şi zglobie:

— M-am uitat azi-dimineaţă pe cursurile mele de tehnologie. N-o să mă credeţi, domnule profesor, dar parcă le-aş fi lăsat ieri din mână.

— Asta-i foarte bine, hm, foarte bine...

— Eu acum vă spun dumneavoastră, continuă Minerva la fel de agitată, m-am gândit că poate s-ar putea să dau câte doi ani într-un an, să termin mai repede. Zâmbi cochet, ca şi cum ar fi aşteptat dezminţiri: Nici nu mai sunt aşa de tânără.

Profesorul o privi atent.

— Nu vi se consideră cei trei ani absolviţi?

— De fapt, doar doi şi jumătate. Chiar în sesiunea de vară m-am măritat cu dobitocul.

Minerva îşi amintise că toate cunoştinţele ei, făcând referiri retrospective la foştii parteneri de căsnicie, foloseau de regulă acest calificativ.

— Mă rog, doi ani.

— Ţţ! făcu Minerva. Nu mi-i consideră. Cică a trecut prea mult de când am întrerupt. S-a interesat Nelu... şi lăsă pudică ochii în jos. Prietenul meu. Dacă ai abandonat cinci ani, adio! Trebuie s-o iei de la cap, cu examen de admitere cu tot.

— Asta-i destul de neplăcut, bănuiesc, zâmbi profesorul. Presupuneam că, în sfârşit, poate cu unele diferenţe, veţi merge în continuare.

— Ei, dacă s-ar fi putut...

— Hm, da, e într-adevăr păcat! Un element dotat ca dumneavoastră, obligat să întârzie din cauza unor formalităţi stupide...

Minerva suspină:

— Dacă aş avea pe cineva... cumva... Eu acu' vă spun dumneavoastră, am avut o colegă care s-a lăsat în doi, înaintea mea. Se măritase cu Costea, ştiţi, fotbalistul. M-am întâlnit cu ea anul trecut la mare. Nu ziceţi că ieşise ingineră în câteva luni?! Mi-a povestit şi aranjamentul. Bărbatu-său e acum antrenor la o echipă de studenţi. El a tras toate sforile şi la rectorat şi la minister. Se mira şi ea cum luase examenele. Că e tută rău! Mi-ar place şi mie aşa...

Luă bosumflată stiloul în mână cu aerul "de, dacă eu n-am pile, trebuie să mă zbat nu glumă..."

— ...Păi să ne mai gândim, doamnă. Poate găsim pe cineva, hm, să vă ajute. Vă mărturisesc sincer, îmi pare rău de dumneavoastră.

Minerva zâmbi neîncrezătoare.

— E foarte amabil ce-mi spuneţi, dar n-am eu aşa noroc. N-am avut niciodată...

— Sunteţi prea sceptică. De pildă, cunosc o persoană... şi lăsă fraza neterminată, pândind reacţia Minervei.

Aceasta îşi rotunji ochii, ducându-şi mâinile la piept.

— O, domnule profesor, dacă ar fi posibil! Numai dacă s-ar putea! Nu ştiu ce aş fi în stare să dau!

Profesorul îşi ţuguie buzele. Scăzu glasul, dând a înţelege că ceea ce spune e deosebit de important şi solicită atenţia Minervei la maximum.

— Este o chestiune, hm, extrem de delicată. Prudenţa şi discreţia, hm, discreţia desăvârşită reprezintă condiţii capitale.

— Îmi dau seama.

— Dumneavoastră mi-aţi inspirat încredere şi — pot să v-o spun, la vârsta mea, hm, asemenea declaraţii sunt îngăduite — multă simpatie.

Minerva, care-şi ţinuse respiraţia mai mult de un minut, reuşi să roşească oportun şi convingător.

— O!

— De aceea, repet, n-aş fi făcut altcuiva o asemenea, hm, propunere. Dar de dumneavoastră îmi pare într-adevăr rău. Dacă sunteţi de acord, eu pot lua legătura cu persoana.

— Mai încape vorbă, domnule profesor? Nici nu ştiu cum să vă mulţumesc!

— Nu mie trebuie să-mi mulţumiţi. În sfârşit, ce anume aţi dori?

— Păi...

Profesorul o întrerupse, întinzându-i o foaie de hârtie.

— Notaţi aici ceea ce doriţi şi datele dumneavoastră. Adăugă râzând: Nu mă prea bizui pe memorie.

Minerva începu să scrie. Ţinea capul aplecat, lăsând să i se vadă creştetul cu păr mult şi aspru. Hârtia reprezenta o mică nadă aruncată de bătrân. Altfel pecetluieşte documentul scris un legământ şi apoi vorba aceea: *scripta manent.*

Întinse foaia zâmbind timid. Profesorul o parcurse iute şi o strecură aparent distrat în buzunar.

— Deci vreţi să reluaţi studiile începând cu anul III.

— Da... credeţi că cer prea mult?

— Mi-ar părea rău să vă faceţi iluzii.

Minerva păru speriată.

— Adică?

— Nu! zâmbi profesorul. În privinţa asta, hm, puteţi fi liniştită. Mă refeream la altceva. Sunt informat că în situaţii speciale persoana, cineva, hm, cineva cu mare răspundere a făcut şi mai mult.

— Mai mult? Se poate şi mai mult?

— Evident. Deşi nu ştiu, hm, dacă chestiunea e de actualitate. De, râse, bonom, vorbesc şi eu aşa.

Minerva simulă curiozitatea aţâţată la maximum.

— Puteţi avea toată încrederea. Eu acum vă spun dumneavoastră...

— Treaba e, hm, teribil de rentabilă, dar nu vă ascund, prezintă unele riscuri.
— Dacă merită...
— Oho, merită, da, merită destul! Şi râse iar.
— Desigur... M-ar interesa...
Profesorul îşi aţinti privirea undeva peste capul ei.
— Cunosc anumite persoane, ca dumneavoastră, foarte capabile, care nici n-au dat examene.
— Adică?
— Tot n-aţi înţeles? Ce vă lipseşte, de exemplu, ca să fiţi o ingineră, hm, apreciată? Experienţă în producţie aveţi...
— Am. Eu acum vă spun dumneavoastră, ca laborantă ştiu mai mult decât inginerii ăştia tineri.
— Deci ce vă lipseşte?
— Facultatea.
— Nu facultatea. Diploma!
Sentimente contradictorii invadară chipul Minervei. Stupefacţie, apoi spaimă şi în sfârşit tentaţia, tentaţia irezistibilă.
— Aţi putea procura...
Profesorul clătină din cap, apărându-se:
— Nu, duduie! Asta nu. Eu, hm, eu intermediez o afacere. Dacă vă interesează...
— Cum să nu?!
— Poate ar fi bine să vă mai gândiţi.
Minerva începu să-şi roadă unghiile.
— Care sunt condiţiile?
— V-aţi decis?
Spuse un *da* moale, apoi mai hotărât:
— Da, cine nu riscă nu câştigă. Ce trebuie să fac?
— Să ştiţi să vă ţineţi gura. Faţă de familie, faţă de cunoştinţe. Vorbeaţi mai înainte, hm, de un prieten.
— Nelu Vrăbete.
— El e ultimul care trebuie să afle ceva. Răzbunările amanţilor, hm, iertaţi-mă, sunt cele mai cumplite. În al doilea rând, trebuie să vă schimbaţi serviciul. Poate un timp va fi necesar să profesaţi undeva în provincie. Eventual o navetă uşoară.
— Dacă trebuie...
Profesorul râse scurt.
— Neapărat. E în interesul dumneavoastră... Ei, ce ziceţi?
Minerva îşi muşcă buzele.
— Principial sunt de acord. Da, cred că sunt de acord. Numai că... Eu acu' vă spun dumneavoastră... nu ştiu ce pretenţii aveţi, dacă pot face faţă.
— Personal, nu pretind nimic, duduie. O fac pentru dumneavoastră din simplă, hm, simpatie.
— Nici persoana? Şi chipul Minervei se lumină brusc.
— Onorariul persoanei e mai mult simbolic. Un fleac, faţă de ceea ce dă

în schimb. Treabă curată, fără riscuri.

— Cât?

— 5 000 de lei, duduie, plată integrală. Recunoaşteţi că suma e, hm, ridicolă.

— Într-adevăr, nu e mult... Un televizor, traduse imediat, ca să pară practică, zgârcită, atentă cu banii.

Sconta de fapt şi pe factorul psihologic. Avarii, cu foarte mici excepţii, sunt în general oameni discreţi, ascunşi, ştiind să păstreze un secret.

— Atunci, putem considera târgul încheiat? N-aş vrea să deranjez degeaba persoana.

— Ştiţi, eu acu' vă spun dumneavoastră, aş avea o condiţie.

— Mă rog.

— Să plătesc după ce văd diploma.

— Dar e firesc.

— Altceva vreau să spun. Am o verişoară, ingineră. Nu mi-e greu să fac rost de diploma ei, fără să observe. Aşa, pentru comparaţie. Acum, eu vă spun dumneavoastră, cinci mii de lei în bugetul meu...

— Vă e teamă, hm, de un fals grosolan.

— Sigur că da, şi pe care nici n-aş îndrăzni să-l folosesc. Atâţia bani azvârliţi de pomană... şi chipul i se întristă de parcă ar fi fost pusă în faţa documentului inutilizabil.

— Vă înţeleg foarte bine, domnişoară. De altfel, o să constataţi dumneavoastră singură că v-aţi făcut griji degeaba. Râse: Garantez pentru calitatea "mărfii". Ei, hm, începem lecţia?

Minerva ridică din umeri pe gânduri.

— Acum ce rost mai are? În plus, trebuie să fac şi economii.

— Orele de azi, dispuse generos bătrânul, hm, nu vi le pun la socoteală.

— Vai de mine, mă simt prost...

Omul râse şi se ridică în picioare.

— Atunci vă aştept peste, hm, să zicem două zile cu toate actele dumneavoastră.

Minerva dădu din cap îndreptându-se spre uşă. Dar aceasta se deschise înainte de a fi pus mâna pe clanţă.

Zări doar o fracţiune de secundă chipul străveziu, îngrozitor de palid care se topi în întuneric.

***

Dora Ioachim, afişând un aer profund ofensat, privea cu încăpăţânare fereastra întunecată, fără perdele. De fapt, realiză Minerva, femeia oscila între o ironie ce se voia ucigătoare, ridicându-i cu cel puţin câţiva centimetri sprânceana stângă şi o poză de indignare legitimă.

— Ştiţi ce cred eu despre dumneavoastră? întrebă Dora, abia stăpânindu-şi enervarea.

Minerva zâmbi dulce:

— Ştiu. Se întoarse spre locotenent: Poate eşti tu curios, Dobrescule, să

afli ce gândeşte domnişoara despre mine! Nu? Dădu din umeri a neputinţă: Nu-l interesează.

— Este a doua oară când îmi faceţi figura, izbucni femeia. Nu pot să mă învârt doi paşi fără să trimiteţi sticleţi după mine! Hotărât, aveţi un tic nervos.

— Cu totul inofensiv, domnişoară.

— Puteţi să-mi spuneţi răspicat ce doriţi de la mine?

— Auzişi, Dobrescu? Încă n-a înţeles. Ia explică-i tu limpede ce-ar putea avea poliţia cu domnişoara Dora Ioachim!

Minerva trecu în spatele femeii. Locotenentul îşi drese glasul:

— Da... Aţi fost convocată acum cinci zile, adică pe 16 martie...

Dora Ioachim îl întrerupse impacientată:

— N-am putut să vin.

Minerva, camuflată, se strâmbă semnificativ izbind de câteva ori lângă piept cu pumnul: "Nu te lăsa!"

— De ce v-aţi sustras invitaţiei? reluă locotenentul. Trebuie să vă atrag atenţia că discutăm în contextul unei situaţii deosebit de grave, iar eschivele dumneavoastră nu pot fi interpretate decât ca simptome ale culpabilităţii.

— Am fost plecată din Bucureşti. De altfel, sunt în concediu. Se poate verifica la întreprindere.

— De ce nu ne-aţi spus-o? Invitaţia a fost orală.

— Am omis.

— În seara de joi, 15 martie, vi s-a comunicat că trebuie să dispăreţi.

— Ştiti cumva şi ora? întrebă Dora.

Minerva, peste capul ei, ridică opt degete şi spintecă orizontal aerul cu palma.

— 20,30, adăugă cu dezinvoltură, ascunzându-şi zâmbetul. Telefonul a sunat în timp ce urmăreaţi filmul la televizor.

Pe chipul femeii se desenă o surpriză uşoară, alungată repede. Îşi ţuguie buzele frumoase, clipind mărunt. Genele lungi, bine rimelate, îi filtrau privirea, îndulcind artificial expresia dură.

— Povestiţi frumos! Continuaţi!

— În panică, aţi început să vă strângeţi lucrurile, avertizată că veţi naufragia într-o casă izolată, la 15 kilometri de cătun. Cel care v-a avertizat cunoştea locurile.

— Cine o fi ăla?

— Grigore Dincă.

Cu un oftat, Dora se lăsă pe spătarul scaunului. Rosti, fără urmă de agresivitate:

— Dacă sunteţi atât de bine informaţi, nu văd de ce ne mai pierdem vremea.

Tăcu câteva clipe. O expresie de maximă concentrare îi crispa trăsăturile. Devenise o mască imobilă, neînsufleţită. Ochii, pietre verzi fără strălucire, păreau două pete de vopsea pe obrazul unui afiş. Când buzele se mişcară în sfârşit, Minerva încercă o senzaţie de nefiresc:

— Trăiesc..., încă mai trăiesc... Ştiţi de ce?

Minerva părăsi fereastra.
— Da. Crezi, sau ţi se pare că, tăcând, necunoscutul îţi va cruţa viaţa.
— Nu mi se pare. Sunt convinsă.
Minerva căută privirea femeii. Surprinse groaza. Încercă un sentiment spontan, nedesluşit pentru fata asta frumoasă, cu trup şi chip de sălbăticiune. Cărări întunecate, alunecoase, taine tulburi ascunse undeva în buzunarele adânci ale destinului, amăgiri de o seară sau de o oră îi construiseră o personalitate falsă, un scut în spatele căruia se baricada. Sinuozităţi de şarpe pe care ea le gândea desigur inerente, vitale, aşa cum unii consideră că "a păşi" e dement, vulnerabil, conjugând şoptit în umbra generoasă a zidurilor povârnite "înţeleptul" a te strecura.
Şi Minerva înţelese brusc că odată, poate pe vremea medicului din Craiova, Dora ceruse mult. Imens. Luna de pe cer, ca băieţaşul din basmul acela englezesc. Primise un astru de carton. Sau nici atâta...
Atinse în treacăt muşcata înaltă de pe birou. O floare la care ţinea. Rezistentă, fără arome insinuante, fără mofturi.
— Când ai primit primul telefon?
Femeia schiţă un zâmbet palid.
— Nu mai încerc surprize. Ştiţi multe, foarte multe. Comiteţi totuşi greşeala de a vă subaprecia adversarul. Şi el ştie tot. Se zgribuli sub haina groasă. Că mă aflu aici, de pildă... Am certitudinea... Ce spuneaţi? A, da... Primul telefon. Acum două luni.
— Ce ţi-a cerut?
— Printr-o modalitate sau alta, să intru în contact, să fac cunoştinţă cu patru oameni: Mihăilă şi ceilalţi trei. Cu Pascu eram — hai să zicem — logodită... Formula de abordare o lăsase la latitudinea mea... Un singur imperativ... Să nu fiu ostentativă. Să nu se simtă premeditarea. Cred că am izbutit. După consumarea fiecărei întâlniri "raportam" felul în care aceasta se desfăşurase. Dorea amănunte. Stare de spirit, reacţii. Dacă Mihăilă pare frământat, dacă Luca încearcă temeri, şi aşa mai departe.
— Ţi-a oferit vreo motivare?
— Nu. În schimb, un argument substanţial: în cutia de scrisori, un plic cu cinci mii de lei.
— Eşti o femeie inteligentă. Imposibil să nu fi reflectat asupra unei propuneri atât de inedite.
— Aveţi dreptate. Am făcut-o, însă superficial. La prima vedere, cererea necunoscutului mi s-a părut inofensivă. Faptul că eram în deficit financiar a contribuit la alungarea scrupulelor. Şi, în fond, cerea mai nimic. Să mă întâlnesc cu unul sau cu altul într-un anumit loc, să fixez *rendez-vous*-uri în cutare zi, la cutare oră. Când am început să înţeleg, era târziu.
— Probabil după moartea lui Pascu şi a lui Mihăilă.
— Da... atunci.
— Ştii cum se numeşte treaba asta? Complicitate la crimă.
— Eram în totală necunoştinţă de cauză. Când a murit Mihai, fostul meu logodnic, am fost sincer convinsă că e vorba de un accident. Anunţul din ziar m-a năucit. Întrerupsesem relaţiile de câţiva ani şi tot de-atunci nu-l

văzusem. Abia moartea lui Mihăilă m-a neliniştit. Începeam să străvăd vag o legătură între mine şi cei asasinaţi.

— Faptul nu te-a împiedicat totuşi să continui acelaşi gen de relaţii cu Luca, Dincă şi Necula, intuind deja că pot avea aceeaşi soartă.

— Cu cei trei e altceva.

— De ce?

— Unul din ei este omul care îmi telefonează.

Dobrescu îşi reprimă surpriza.

— Te contrazici. Admiţând, de exemplu, că necunoscutul şi Luca sunt una şi aceeaşi persoană, ce sens avea să-ţi ceară informaţii care-l privesc tot pe el?

— Înţelegeţi foarte bine. Încercaţi doar să scoateţi mai mult de la mine. Inutil. Nu mai ascund nici un atu în manşetă. Cei trei sunt nedespărţiţi. La un moment dat, după ce-i cunoşti, vorbind de unul, reflex îi asociezi şi pe ceilalţi doi. Un tratament distinct l-ar fi izolat pe Dincă, Luca sau Necula născând semne de întrebare. În plus, nu trebuie să faceţi abstracţie de posibilitatea de a mă avea sub ochi, de a mă controla, de a urmări spectacolul din fotoliul întâi.

"Da", reflectă Minerva, "fata nu gândeşte rău."

— În mod normal trebuia să-i recunoaşteţi glasul. Vorbeaţi des împreună.

Femeia zâmbi:

— Încă n-aţi înţeles ce actor desăvârşit e?

— Dincă ţi-a oferit locul de refugiu...

— Asta nu-l exclude. Jocul e pervers. Râse: Ca dovadă, m-aţi depistat înainte de a fi dormit o noapte în casa pădurarului.

— Nu el te-a trădat.

— Ştiu. Era însă suficient să v-o sugereze fin.

"Individa are idei", gândi Dobrescu, frecându-şi bărbia moale, netedă, deşi nu se răsese de două zile. "În fond, drăciile alea de staniol poate că fuseseră lăsate înadins pe masă..."

Minerva îl privi ţintă. Spuse apăsat:

— Nu, Dincă fumează "Favorit".

Dora Ioachim îşi ridică sprâncenele surprinsă.

Locotenentul însă înţelesese. "Favoritul" nu are staniol. Venind la Dora cu intenţia de a lăsa urme, indicii semnificative, Dincă ar fi adus cu el ceva. Într-o combinaţie în care fiecare amănunt e preconizat cu precizie matematică, nu se scontează pe intervenţiile hazardului. "Da", opină Dobrescu într-un dialog mut, "dar Dincă ştia că Dora fumează «Amiral». Sconta deci pe căptuşeala de staniol a pachetului ei..." Apoi brusc, un alt gând: "Dora era o fumătoare de ocazie..."

Năucit, locotenentul se întrebă (pentru a câta oară?) cum reuşeşte Minerva să-i intuiască raţionamentele. Cândva, bine dispusă, scăpase o explicaţie: "Te ştiu de mic, băiete. Îţi cunosc felul de a gândi. E cel mai lesne de urmărit pe un caiet de matematică, atunci când nu copiezi după alţii. În judecăţile adultului, mature, recunoşti uşor copilul. Ca metodă de lucru,

vreau să spun, ca modalitate de a-ţi pune creierul în mişcare. Asta nu înseamnă că ea nu evoluează, dar indiferent de culmile ce le atinge păstrează coordonatele primare. Să ţii minte că puţini sunt aceia care cu preţul unor mari eforturi reuşesc să-şi schimbe metoda de a raţiona. Să nu înţelegi greşit. Din fericire, oamenii au posibilitatea unor mari revirimente în gândire: concepţie, mentalitate etc. Deci nu ce anume, conţinutul, ci cum o fac..."

— În ce fel lua cunoştinţă de "raportul" dumitale? întrebă Minerva.

— Fixam o oră la care trebuia să fiu neapărat acasă. Îmi telefona. În general era destul de exact, o dată sau de două ori a întârziat vreo 10-15 minute.

— Ultima oară când aţi discutat, adică înainte de a pleca în Moldova, aşteptai telefonul lui?

— Nu. A sunat inopinat.

— Te-a avertizat probabil că dacă punem mâna pe dumneata şi nu ştii să-ţi ţii gura vei fi lichidată.

— Aşa e. Vorbi în şoaptă: Doamne, glasul ăla oribil, lipicios... Mâna lui mă va ajunge oriunde... Să nu-mi închipui că nişte gratii îl pot împiedica... Şi-l cred. E tare. Foarte tare.

Minerva o privi ţintă.

— Ţi-e teamă?

Răspunsul veni scurt, fără ezitare:

— Da.

Capitolul XV
"Degetul" furat

Cu un pantof proptit perpendicular peste celălalt, sprijinindu-şi maxilarul în pumnul mic şi negricios, Minerva contempla bosumflată tabloul din faţa biroului. Un tablou idiot, după părerea ei, fără semnificaţii şi fantezie. Un fragment de iarnă siropos, în culori fondante. "Bun de lipit pe cutiile cu lapte praf sau eventual pe un etu de purgative. Individul ăla cu lumânarea, Koprol, s-ar încadra excelent în ambianţă..."

Se auzi o bătaie în uşă şi Minerva spuse ceva nedesluşit.

Dobrescu intră cu pasul nesigur, care o irita întotdeauna. "Parcă ar călca pe un teren minat." Spuse fără să-şi desprindă ochii de la peisajul hibernal:

— Dă-i drumul!

— Profesorul...

— Ce-i cu el? Clar, concret, concis! Şi repejor, băiete!

— Şi-a petrecut toată dimineaţa dând târcoale unui imobil din Cotroceni.

— Cine-s locatarii?

— Un cântăreţ de la Operetă plecat în străinătate pentru un concert...

— Neinteresant! Altcineva?

— O ingineră, Maria Dumitrescu. Locuieşte la parter într-un apartament

de două camere.

— Singură?

— Da. Făcu o pauză, apoi adăugă atent la reacţia Minervei: Lucrează la Institutul de cercetări nucleare. Bătrânul a urmărit-o de la serviciu până acasă.

— Aha!

— O vecină din blocul alăturat — dactilografă la Consiliul popular sector V — declară că Maria Dumitrescu duce o existenţă sobră. Nu primeşte vizite, iese extrem de rar. Birou, piaţă...

— Ai luat datele individei?

— Care individă?

— Puteai să-ţi imaginezi că nu mă interesează ce nuanţă de ruj preferă dactilografa! Care individă? Inginera, evident.

Dobrescu rupse o foaie din carnet şi o puse pe birou.

Minerva îl măsură atentă, ochii urcând treptat de la bombeul pantofilor, de-a lungul trupului până la urechile puţin depărtate, cu bulbi mărunţi.

— E ceva de capul fetei?

— Care fată? bâlbâi locotenentul şi roşi brusc.

— Aia de ieri...

— Nu-mi dau seama la cine vă referiţi.

— Dragă Dobrescu, ai crescut băiat mare, fumezi, mergi la cârciumă cu Diaconescu, reciţi *Regina Ostrogoţilor* — şi o spui prost, te ţin minte de la serbare — unei domnişoare gingaşe cu plete mătăsoase. Normal! Dar pentru că veni vorba, susţii — vorbi rar — că aseară când ţi-am telefonat erai singur acasă?

Dobrescu făcu ochii mari. Răspunsese el la telefon... Fata nu scosese nici măcar un cuvinţel în şoaptă cât timp durase convorbirea, de altfel destul de scurtă.

— Vezi! exclamă triumfătoare Minerva. Când ai ridicat receptorul, se auzea magnetofonul. O melodie de dans. Radioul transmitea buletinul de ştiri. În timp ce noi încă discutam, banda s-a terminat. După trei minute, muzica s-a auzit din nou. Cineva îţi schimbase deci banda. Tu n-o puteai face vorbind cu mine.

— De unde ştiţi că n-aveam un prieten în vizită? Diaconescu, să zicem…

— Aşa? Vrei să-mi povesteşti că înaintea unui *rendez-vous* cu amicul Diaconescu te uiţi din două în două minute la ceas? Ori că zâmbeşti dulce din senin ca un viţel în faţa unei ceşti de lapte cu ochii zgâiţi aiurea, pe fereastră? Da, da, da, băiete! Eu îţi vorbeam despre superba teoremă a lui d'Alembert, iar tu-mi surâdeai ca un arhanghel. Şi apoi, dragă Dobrescu, ar trebui să mă las de meserie dacă n-aş fi băgat până acum de seamă că în prezenţa unei femei care te interesează iei vocea de duminică, bine pozată, virilă aş zice. În fond, nu văd de ce faci un mister din treaba asta. Îl bătu pe spinare: Mai învaţă, Dobrescu! Mai învaţă...

***

Minerva scoase nota lui Dobrescu din buzunar, consultând încă o dată adresa.

Casa era înaltă, cu cerdac şi acoperiş de olane roşii suprapuse ca nişte solzi. O cabană construită în Bucureşti, cu pretenţii de *châlet* elveţian.

Parcurse aleea prunduită şi apăsă pe sonerie. Uşa masivă era întredeschisă. Repetă fără rezultat operaţia de câteva ori, apoi se strecură înăuntru.

În vestibulul lung, aerul era încins. Dincolo, se auzea un aparat de radio. La lumina slabă a plafonierei distinse vag silueta femeii întinse pe canapea.

Minerva îşi drese glasul şi ciocăni discret în vasul mare cu crizanteme galbene. Femeia nu se întoarse. Se apropie de canapea şi atinse braţul rotund, scăpat din mâneca chimonoului. Sus, aproape de cot, lucea o brăţară ciudată. Un şiret de aur de care atârna brelocul transparent, un deget opalin. Totul era redat cu minuţiozitate, falangele, încreţiturile pielii, unghia mică şi ovală.

Observându-l, Minerva încercă o senzaţie dezagreabilă. Degetul de fildeş îi repugna. Îl găsea hidos. Hidos şi sinistru, ca orice detaliu anatomic desprins de întreg.

Ocoli canapeaua, stăpânindu-şi cu greu exclamaţia de groază. Femeia era moartă. Revolverul mic căzuse alături, pe duşumea.

În spatele draperiei mâna omului alunecă spre buzunar... Scoase revolverul privind ţintă printr-o crăpătură a stofei. Minerva rămăsese nemişcată lângă cadavru. Omul îi pândea mişcările, strângând puternic patul fierbinte al armei.

Minerva se întoarse măsurând faldurile aurii, cu trandafiri negri de catifea. Făcu câţiva paşi înainte, absentă şi distrată. Omul îşi îndreptă braţul atingând draperia cu ţeava. Dar Minerva nu observă, ori poate că stofa nu se mişcase. Se apropia încet, nehotărâtă...

Degetul se încleştă pe trăgaci.

"Trebuie să-i chem pe ceilalţi", reflectă Minerva. Se întoarse brusc şi traversând încăperea cu paşi mari, părăsi locuinţa.

Ţeava revolverului alunecă în jos...

Maria Dumitrescu n-avea telefon. Găsi o cabină publică abia la vreo trei sute de metri distanţă de locuinţă, lângă o tutungerie.

Comunică cu ministerul, cerând să i-l trimită pe Vlase împreună cu ceilalţi oameni din echipă.

Femeia aştepta în aceeaşi poziţie, neglijentă, uşor relaxată. Dar primul lucru pe care-l observă Minerva fu altul. Sinistrul breloc, degetul acela transparent dispăruse.

Îşi făcu socoteala că lipsise circa 20 de minute. Suficient pentru ca cineva să se strecoare înăuntru şi să dispară. Dar mai era posibil — şi Minerva se cutremură — ca acel cineva pe care ea îl asocia cu asasinul să fi

rămas ascuns în cealaltă odaie sau — de ce nu? — în spatele draperiei. Ideea unui tâlhar de ocazie rătăcit în apartamentul Mariei Dumitrescu o respingea hotărât. După toate aparenţele, casa nu fusese scotocită, iar şiretul de aur ar fi fost sustras şi el. Or, lipsea numai brelocul, degetul acela palid.

Din ce punct de vedere oare jucăria de fildeş prezenta importanţă pentru vizitator? Frecându-şi urechea de umărul colţuros, Minerva începu să se plimbe iritată prin apartament.

Încerca senzaţia pertinentă că Marele necunoscut, intuind ori fiind informat despre pistele Minervei, se afla întotdeauna cu o lungime de braţ înaintea ei. Un sentiment neplăcut, demobilizant şi din nefericire generat de o situaţie reală. Evident, nu dispunea încă de probele necesare care să certifice situaţia falsă a Mariei Dumitrescu, dar Minerva nu avea nici un dubiu asupra rezultatului expertizei căreia îi vor fi supuse actele femeii.

Trecu în odaia cealaltă, la fel de aerisită, cu acelaşi gen de mobile joase, plane, sugerând aceeaşi simplicitate rafinată.

Individa, medită Minerva, fusese în general o exotică. Dar o exotică construită, ostentativă. Ostentativ i se părea şi "aerul japonez" cultivat cu încăpăţânare într-un imobil din mijlocul Bucureştiului. Mult roşu şi negru, obiecte de lac cu destinaţii necunoscute, vaze mari pe jos, suluri cu inscripţii estetice camuflându-şi ermetic semnificaţiile, crengi despuiate, pictând grafice negre şi noduroase pe zidul imaculat.

Senzaţia era accentuată de fotografia femeii asortând obrazului comun amănunte de gheişă: părul pieptănat în bandouri mari, prins în ace înalte cu gămălii la capăt, un chimono înflorat, rimelul încercând zadarnic să dea o orientare oblică ochilor rotunzi şi inexpresivi.

Mai ciudat era însă altceva. În tot apartamentul Minerva nu găsi nici o însemnare. Scrisoare, bilet, facturi ori chitanţe. Nimic. O casă fără amintiri, fără trecut, o casă ca o expoziţie, o casă sugerând provizoratul, ca şi cum Maria Dumitrescu ar fi avut în vedere retrageri vertiginoase cu valize încropite în câteva minute.

O locuinţă care semăna într-un fel cu cea a lui Mihăilă.

— Ce spui, doctore? întrebă procurorul Ştefănescu.

Minerva lăsă din mână *coupe-papier*-ul de fildeş. Stătea pe un colţ de masă, bălăngănindu-şi piciorul în gol.

Vlase îşi ridică ochii frumoşi.

— Sinucidere, fără discuţie. Clasică, aş zice. Moartea s-a produs instantaneu.

— Eşti sigur? se interesă cu oarecare îngrijorare Ştefănescu. Să nu ne lăsăm induşi în eroare de o abilă punere în scenă.

— Mda! făcu Minerva meditativă. Şi mie mi se pare ciudat. Femeile — în materie de sinucidere — apelează de obicei la formule mai puţin dureroase. Otravă, şi în primul rând barbiturice în doză masivă.

Medicul îşi şterse sudoarea de pe frunte.

— Aveţi dreptate! În speţă, însă, nu încap dubii. Canalul de împuşcare, distanţa de la care s-a tras — cu ţeava lipită de tâmplă — în sfârşit, toate elementele converg spre această concluzie. Dacă aveţi totuşi rezerve, putem

apela la o comisie de specialişti.

— Sunt două amănunte care mă derutează, continuă Minerva. Sinuciderea — dincolo de calificarea ei ca act disperat — comportă o anumită regie săvârşită, cu o voluptate perversă, de către viitoarea victimă.

— Vă referiţi la scrisoarea postumă? întrebă procurorul.

— Şi la asta. Ambianţa însă, în primul rând, nu e firească. Îţi pui revolverul la tâmplă în ritm de muzică de dans, aşezată pe canapea, în poziţia Doamnei Recamier? E original, cam prea original. Ai zice mai degrabă că-şi aştepta prietenul, amantul... Se întoarse spre Vlase, surprinsă parcă de o idee: Spuneţi, doctore, nu era posibil ca moartea s-o fi surprins dormind? În aceste condiţii, o simulare de sinucidere ar fi lesnicioasă pentru un expert. Ai timp să cauţi poziţia, unghiul de tragere...

— Chiar aşa, făcu Ştefănescu, n-ar fi imposibil. Poate că într-adevăr dormea.

— Ei, asta-i! râse Vlase. Dormea la 7,30 seara, cu uşile vraişte! În ceea ce mă priveşte, repet, n-am nici cea mai mică îndoială. Femeia s-a sinucis. Formula o fi poate originală, dar în fond nefericita — şi desemnă interiorul apartamentului — căuta cu orice chip ineditul. În orice caz, pentru autopsie voi solicita asistenţa celorlalţi colegi.

— Da, cred că aşa e foarte bine, conchise Minerva.

Nu găsiră cheia de la apartament. Încuiară cu zăvorul pe dinăuntru şi ieşiră pe uşa de serviciu care dădea în spatele casei pe un soi de terasă largă. Din cauza întunericului nu observară treapta înaltă, mult deasupra solului. Minerva şi procurorul se împiedicară, gata să cadă. Ştefănescu începu să râdă. Minerva îşi scutură ciorapul cu un aer absent.

Capitolul XVI
Urna din scuar

Profesorul rămase câteva clipe în pragul casei, parcă descumpănit de lumina crudă a zilei. Cu paşi mărunţi, şovăitori, se amestecă în furnicarul de lume. Desena o siluetă ciudată, demodată în paltonul negru cu guler de catifea şi umeri înguşti, ridicaţi, aşa cum aveau să revină abia după câţiva ani. Printre raglanele scurte, cu linii moi, confortabile, silueta profesorului i se părea lui Dobrescu fragilă şi vulnerabilă ca o floare presată într-un album.

Ajunse la Facultatea de Drept fără să întoarcă o singură dată capul şi traversă podul cu acelaşi mers domol, uşor târşâit. În faţa bisericii, înaltă, impunătoare, din cărămidă roşie, îşi făcu de trei ori semnul crucii şi locotenentul se întrebă pentru prima oară dacă nu cumva profesorul se simţea supravegheat ori accepta această eventualitate. Pioşenia afişată i se părea paradoxală, neaşteptată faţă de preocupările clandestine ale bătrânului, aşa cum o serie de însuşiri sau cusururi presupun ori exclud în mod obligatoriu altele.

Şi totuşi profesorul mergea mai departe, nestingherit, aparent calm,

greoi din pricina vârstei, dar cu acea hotărâre a ţelului cert. Din când în când, arunca câte o privire spre vilele splendide, ocrotite de garduri din fier forjat.

Dobrescu realiză că raza vizuală a bătrânului nu depăşea linia umărului. "Sau joacă tare, sau se crede extrem de bine camuflat." Şi nu înţelegea, poate pentru că era abia la începutul meseriei, cum se putea simţi cineva liniştit când miza nu pe simple jetoane, rotunde şi colorate, ci pe propria-i libertate.

Dobrescu se uită la ceas. Erau pe chei de aproximativ o oră şi itinerarul părea încă departe de a se fi isprăvit. Clădirea albă a Facultăţii de Medicină se profila printre crengile goale ale castanilor.

Bătrânul înainta acum şi mai încet, uitându-se atent — aşa i se păru locotenentului — la stâlpii de pe marginea trotuarului. În vecinătatea staţiei de troleibuz scoase o etichetă, o umezi şi o lipi pe stâlp sus, deasupra coşului de gunoi. O presă bine cu palma, apoi se îndepărtă, păşind surprinzător de repede.

***

— Ai reţinut textul? se interesă Minerva.

— Mi l-am notat, şi-i întinse foaia de hârtie.

"Vând schiuri *Pionier,* perfectă stare, preţ accesibil. Informaţii str. Artei nr. 2 bis."

— Ce-ai înţeles din chestia asta?

— Evident, nu-i un anunţ oarecare. Afară de faptul că profesorul nu stă pe Artei, numărul 2 bis nici nu există. Am verificat personal azi-dimineaţă. Deci ipoteza unui serviciu făcut altei persoane cade.

— Atunci?

— Eticheta reprezintă un mesaj. O modalitate de a comunica cu cineva. Probabil, conform unei înţelegeri prealabile, prezenţa anunţului cu un anumit text, pe un anumit stâlp, are o semnificaţie specială.

— Şi trebuie să recunoşti, completă Minerva, că ideea nu e rea, iar locul excelent ales. Ce-i mai firesc decât un astfel de anunţ pe stâlpul din faţa unei facultăţi? Până şi procedeul îşi găseşte justificarea. Un bătrân cu mijloace modeste, care evita o cheltuială de 30-40 de lei la "Mica Publicitate". Dar apropo, de ce crezi că textul se referă tocmai la schiuri?

Locotenentul îşi ridică umerii cu indiferenţă:

— Sau aceasta este parola conform înţelegerii...

— Posibil.

— Sau, pur şi simplu, n-are importanţă. Schiuri, balene pentru guler, ori doage de butoi, e acelaşi lucru.

Minerva îşi strâmbă nasul.

— Aşa cugetă dumnealui, locotenentul Dobrescu! Ia gândeşte-te că în loc să vândă schiuri, profesorul se apuca să închirieze o cameră. Ce se întâmpla?

— Nimic. Adresa oricum e falsă. Cel mult punea nişte amărâţi pe drumuri.

— Zău? Câte perechi de schiuri ai acasă?
— Nici una.
— Aha! Dar dintre cunoştinţele tale, câţi practică şi câţi au schiuri?
— Afară de Diaconescu... făcu nesigur locotenentul.
— De ăla nici nu mă mir. Bun! Şi acum ia spune-mi despre câţi ai auzit, ori te-au întrebat direct dacă nu cunoşti pe cineva care e dispus să închirieze o cameră? Te-ai uitat în *România Liberă!* Zilnic sunt zeci de anunţuri în sensul ăsta. Amatori de toate sexele, vârstele şi profesiile. Studenţi, pensionari, perechi tinere, proaspăt absolvenţi de facultate, ca să nu mai vorbim de căsniciile ajunse la domiciliu separat. Acum ai înţeles? Era suficient ca pe etichetă să apară cuvintele "închiriez cameră mobilată" sau "vând butelie de aragaz", pentru ca să dispară în mai puţin de zece minute. Primul amator rupea anunţul. Din comoditate, ca să nu-şi mai noteze adresa, dar mai ales ca să înlăture concurenţa. În schimb, pe schiuri nu se bate nimeni. Majoritatea tinerilor le împrumută de la şcoală ori de la facultate. Asta înseamnă că textul trebuia să enunţe o ofertă neinteresantă, pentru a avea toate şansele să rămână cât mai mult timp pe stâlp. De ce, Dobrescu?
— Ca să poată fi citit de cel căruia îi era destinat.
— În sfârşit! Ce-ai făcut după aia?
— L-am urmărit până acasă. Eticheta în sine nu mai prezenta interes. Oricine îşi putea manifesta curiozitatea, mai ales când aştepţi în staţie şi n-ai ce face.
— Satisfăcător, Dobrescu!

***

Fusese o zi foarte călduroasă şi deşi abia la început de martie, câţiva temerari arboraseră deja pardesiele, iar pe Calea Victoriei, străini, nordici înalţi, cu ochii limpezi, obişnuiţi cu frigul, apăruseră în talie. Mai târziu, deşi se răcise, strada păstra totuşi ceva nedesluşit din fiorul scurt de primăvară al amiezii.
Profesorul îşi părăsi locuinţa urmărit de locotenentul Toacşe care tocmai prelua supravegherea. Bătrânul luă tramvaiul 14 şi de astă dată locotenentul crezu că sesizează a atenţie, o încordare nouă. Profesorul privea circumspect în jur. Rămase pe platforma din spate, cu toate insistenţele taxatoarei care recomanda neobosită:
— Avansaţi mai în faţă!
Toacşe, urcat la clasa a II-a, îi pândea fiecare mişcare, camuflat după o pereche. Coborâră la staţia Ştirbei Vodă şi bătrânul o luă în sus, străbătând strada largă, paralelă cu parcul Operei. De astă dată îşi verifica grosolan spatele fără cel mai mic efort de a-şi disimula intenţia. Parcurgea 10-20 de metri, după care se întorcea brusc, scrutând atent figurile trecătorilor.
Se opri la întretăierea dintre Ştirbei Vodă şi Plevnei în faţa unui mic scuar, mai mult grădină-gang răsărită între două blocuri. Rămase aşa, cu mâinile la spate, vreo zece minute, după care intră în grădiniţa întunecoasă şi se aşeză pe o bancă.

Toacşe îl văzu aplecându-se ca şi când şi-ar fi legat şireturile. Bătrânul ridică puţin lespedea de piatră de la piciorul băncii, strecurând dedesubt un pachet mic. Apoi părăsi scuarul şi opri primul getax liber.

Locotenentul Toacşe răsuflă uşurat.

După două zile de supraveghere neîntreruptă, fără nici un rezultat, locotenentul verifică tainiţa. Pachetul dispăruse.

***

— Şi totuşi pachetul a fost ridicat! explodă Minerva.

Sub privirile ei asasine, Dobrescu, roşu şi fâstâcit, parcă îşi pierduse glasul.

"Norocul lui că sunt aici", gândi colonelul Ionaş, trecându-şi palma peste faţa bucălată.

Minerva, cu un fular roşu, cadrilat, în jurul gâtului şi două tampoane de vată în urechi — era răcită — bătea nervoasă tactul din picior, imprimând mesei o trepidaţie de cutremur.

Colonelul îi atrase delicat atenţia punând mâna pe serviciul de pe birou care zăngănea. Îşi drese vocea şi interveni:

— Uşurel! S-o luăm de la cap! Când a depus profesorul mesajul?

— Alaltăieri seara, la ora 20,30, răspunse scurt, milităros, Dobrescu.

— Buun! făcu Ionaş întinzând de vocală cu o satisfacţie care ridică sprâncenele Minervei. Ce măsuri aţi luat în continuare?

— Locotenentul Toacşe a preluat urmărirea — era cu maşina de serviciu — iar eu i-am telefonat doamnei maior Tutovan.

— Foarte bine! exclamă colonelul şi se uită spre Minerva cu dulce imputare: "Vezi ce bine ştie?!" Mai departe. De unde ai telefonat?

— De la Tribunalul Sectorului 7.

— Asta înseamnă că băieţii noştri au avut în permanenţă tainiţa sub ochi.

Minerva îşi strâmbă gura într-o linie oblică, care dispăru sub şuviţele de păr.

— Exact după o oră a venit locotenentul major Macri, reluă Dobrescu. Din clipa în care am discutat cu doamna maior şi până azi-dimineaţă la ora 4,30 supravegherea a fost neîntreruptă.

— Cei trei s-au apropiat de scuar?

— La cine te referi? se interesă Ionaş.

— Dincă, Luca şi Necula s-au aflat în împrejurimi. Raportează, Dobrescu!

— Într-adevăr, aşa cum spune doamna maior, toţi trei au avut treabă prin cartier.

— Împreună?

— Separat. Întâi Necula. A coborât din 37 chiar în faţa tribunalului şi şi-a continuat drumul pe jos în direcţia Academiei Militare. Asta la ora 21. La 22,30, Dincă şi Luca, venind de sus de pe Calea Plevnei, au trecut chiar pe lângă Toacşe aflat vizavi de scuar, la Clubul studenţesc. Au intrat la bufetul "Bihoreni", în spatele Facultăţii de Drept.

— Deci, practic, nici unul n-a pus piciorul în grădiniţă, insistă Minerva.
— Categoric.
— Cum aţi organizat supravegherea? întrebă colonelul, îngândurat.
Locotenentul îşi trecu limba peste buze. Îşi mai venise în fire.
— Am răspuns de operaţie patru oameni: locotenentul Toacşe, locotenentul major Macri, locotenentul Ileana Vasilescu şi cu mine. Ne-am schimbat din două în două ore. Cum a dispărut pachetul nu pot să înţeleg. Parcă s-a evaporat. Mai mult, poate o să vi se pară curios, dar nimeni, în tot cursul zilei, n-a intrat în părculeţ şi nu s-a aşezat pe bancă.
— Cred şi eu, declară Minerva, ridicându-se. A burat toată ziua. În fine, acum ai feştelit-o. Aşteaptă-mă la mine în birou.
După ce Dobrescu părăsi încăperea, colonelul, lăsat mult pe spătarul fotoliului, începu să râdă:
— Ce ai cu băiatul? În fond şi-a făcut ireproşabil datoria. Sugeră subtil: Dacă nu eşti mulţumită, să-l trecem lui Marin. Mi-l cerea chiar acum câteva zile. Poate că, în sfârşit, metodele dumitale...
Minerva îşi ridică umerii colţuroşi:
— Ce idee! Să-l dau pe Dobrescu? De ce să-l dau? Îşi miji brusc ochii bănuind menajamente machiavelice din partea colonelului care camuflau o eventuală plângere a locotenentului, întrebă cu indiferenţă simulată: V-a solicitat-o el?
— A, nu, nici gând. Pentru dumneata...
— Mie-mi convine. De altfel, e un băiat isteţ. Nu-i prost deloc şi-i categoric dotat pentru meserie.
— Atunci de ce-i scoţi sufletul?
— Pentru că aşa consider că e pedagogic. Izbucni apoi pe neaşteptate: Există o singură explicaţie în toată povestea asta.
— Care?
— Dacă într-adevăr băieţii au supravegheat cutia oarbă fără întrerupere...
— Nu eşti convinsă?
— Ba da. Totuşi pachetul a dispărut! Înseamnă că nu a fost preluat pe aceeaşi cale. Mai clar. A fost introdus printr-un loc şi scos prin altul.
Ionaş se juca cu stiloul mâzgălind pe cristalul mesei capete pleşuve, cu nasuri enorme.
— Cum vezi treaba asta în spaţiu, aplicată evident la împrejurările concrete?
— Voi verifica pe teren. Trebuie să fie ceva pe dedesubt.
— Logic aşa ar fi, dar mi se pare neverosimil.
— Altă explicaţie posibilă nu văd.
Minerva începu să-şi roadă unghiile.
— Eşti necăjită pentru eşecul băieţilor...
— Singura noastră şansă de a-l identifica pe Marele necunoscut s-a spulberat. Oftă: Trebuie s-o luăm de la început.
— Să-ţi mai dau nişte oameni? Individul e periculos şi miza foarte mare. Mă îngrijorează aplombul şi dezinvoltura cu care lucrează. Parcă ar şti

dinainte ce avem de gând să facem.
— Încerc exact acelaşi sentiment.
— Două crime până acum şi cine ştie câţi falşi ingineri încă nereperaţi care furnizează informaţii. Mă gândeam să te ajute şi maiorul Marin cu oamenii lui.
Minerva clătină din cap:
— Nu cred că e bine, domnule colonel. Îl speriem şi nu e bine. Se va da la fund, ştergând toate urmele înainte de a fi apucat să-i zărim umbra.
Părăsi gânditoare biroul lui Ionaş. Îl găsi pe locotenentul Dobrescu stând în picioare în faţa ferestrei deschise. Avea chipul obosit, cu nările palide.
— Ce ai măi băiete? întrebă tare şi pe neaşteptate, încât acesta tresări.
Apoi îl trase de ureche cu gestul lui Napoleon, încercând imediat scrupule de la şef la subaltern, înspăimântată să nu se fi arătat prea duioasă.

***

Coborâră treptele subsolului şi bătură la o uşă cu geam astupat de o perdeluţă înşirată pe aţă. Dinăuntru emana un miros pătrunzător de rântaş.
Bătrânul înalt, cu figura brăzdată şi ochi negri, ficşi, îi pofti în cămăruţa îngustă, fără aer. Tocmai stătea la masă şi lângă tocana cu sos gros, abundent, mămăliguţa scotea aburi.
— De când sunteţi portarul imobilului? se interesă Minerva, aruncând o privire spre fotografia gazdei bătută în mijlocul peretelui — general de roşiori în mare ţinută, pe un cal nărăvaş lângă nişte palmieri stropiţi de o cascadă care, judecând după impetuozitate, trebuia să fie Niagara. Era genul de fotografie ce făcea furori cândva, tânărul recrut neavând decât să-şi bage capul în decorul de placaj.
— De vreo cincişpe ani, şi-şi investigă discret cu un capăt de chibrit măselele de jos. Şi portar şi mecanic.
— Cum s-ar zice, cumulaţi, zâmbi Minerva.
— Nu cred, dădu omul scurt din cap, dar nu explică de ce.
— Alături aveţi un părculeţ recent amenajat.
— Cică a fost bloc înainte de război, dar a căzut la bombardament. Aşa zice nevastă-mea. Când ne-am luat, era tot portăreasă.
Minerva se uită satisfăcută la Dobrescu.
— Bomba, continuă bătrânul, a picat taman între case. P-aia a făcut-o praf, astilante au scăpat. P-ormă, ăştia de la Sfat ce şi-a zis: "Decât maidan, mai bine o grădiniţă."
— Imobilul n-are cumva curte interioară?
— Care imobil?
— Ăsta.
— Cum să n-aibă! Îşi bate locatarii covoarele.
Le indică o curticică îngustă, un gang vertical de ciment şi cărămidă. Una din laturi dădea spre parc.
Dobrescu începu s-o cerceteze atent şi după câteva minute îi făcu semn Minervei. Acoperite cu muşchi, câteva cărămizi erau dislocate, păstrând un

echilibru superficial. Dădu vreo şase sau şapte la o parte, apoi se strecură prin gaura adâncă cu o uşurinţă surprinzătoare.

Minerva îl opri cu un strigăt:

— Stai! Ai chibrituri la tine?

— Am! se auzi glasul înăbuşit al locotenentului, venit parcă din mormânt.

— Uitasem că fumezi.

Întunericul era compact şi înainte de a reuşi să aprindă un băţ simţi ceva cald trecându-i pe lângă picior. Avu o exclamaţie reflexă, de silă, şi se cutremură din cap până-n picioare.

În faţa găurii, Minerva, tremurând la gândul că vreun şoricel ar putea s-o zbughească afară, se interesă:

— Ţi-e frică de şobolani, Dobrescu?

Locotenentul nu-i răspunse. Se afla într-o pivniţă. Pivniţa imobilului bombardat, povârnită şi în cea mai mare parte astupată de pământ. Reperă cu uşurinţă şi locul de unde necunoscutul îşi prelua nestingherit mesajele. N-avu decât să scoată o cărămidă din boltă şi dădu de dala albă, de piatră zgrunţuroasă, sub care profesorul introdusese pachetul.

Deci ăsta era misterul. Ce simplu! Încă o dată Minerva avusese dreptate.

— Îţi dai seama? începu Minerva pe drum. Puteaţi să aşteptaţi mult şi bine.

"Şi să ne bruftuieşti mult şi bine!" completă în gând locotenentul.

— Ei, bravo! Doar n-ai fi vrut să te felicit!

Dobrescu se hotărî subit să-şi reprime în prezenţa Minervei orice meditaţie.

— Problema se pune, reluă ea, câte astfel de ascunzători are în Bucureşti. Am certitudinea că dispune de mai multe, iar alegerea lor este probabil dictată de circumstanţe. Profesorul a depus pachetul joi, iar sâmbătă dimineaţa dispăruse. Îţi pot spune cu precizie când a fost ridicat.

Locotenentul o privi întrebător.

— Vineri, între orele 18 şi 21. Tipul, vreau să spun portarul, e adventist, ca şi nevastă-sa de altfel. În fiecare vineri au şedinţă între 18,30 şi 20,30 la casa de cult. Ai înţeles? Ca să ajungi în curtea interioară trebuie să treci neapărat prin faţa camerei lor. Este singurul hop. Încolo, nu risca să fie văzut de nimeni. Zidurile care împrejmuiesc curticica n-au ferestre. Firesc, altfel nu s-ar bate covoarele acolo.

— Nu ne rămâne, conchise locotenentul, decât să-l supraveghem pe profesor în continuare cu cea mai mare atenţie.

— Da, da... Ascultă, Dobrescu! exclamă pe neaşteptate Minerva. Ce-ar fi să mă mărit?

Locotenentul se opri în mijlocul străzii. Câţiva trecători întoarseră capul surprinşi. Avea o expresie de gestionar căruia îi bate la uşă controlul financiar.

— D... de ce?

Minerva luă un aer modest:

— S-au auzit anumite glasuri... În sfârşit, mi s-a sugerat la modul cel mai

fin, fireşte, că un astfel de pas ar fi recomandabil...

Sufocat de râs, Dobrescu făcea eforturi disperate să-şi păstreze seriozitatea.

"Aş da bucuros o mie de lei să văd individul după o săptămână. Tratament intens cu duşuri scoţiene, gimnastică suedeză, extensoare, trigonometrie, exerciţii stimulatoare de algebră, ore subtile de limbă persană..." Oftă:

— Săracul!

Minerva recunoscu:

— Ai dreptate! în fond, omul nu mi-a făcut nici un rău...

***

Dincă mergea grăbit, legănându-şi umerii cu mişcarea caracteristică oamenilor voinici. Braţele depărtate de trup, săltate uşor din coate, păreau inerte, de o rigiditate lemnoasă. Se opri în faţa locuinţei profesorului şi împinse cu umărul poarta înaltă de fier. Măsură surprins ferestrele întunecate ale imobilului. Scoase cheia, potrivind-o uşor în yală. Uşa de stejar masiv se deschise fără zgomot. Dincă ezită o clipă, apoi se strecură înăuntru alunecând ca o umbră.

Din bezna holului ţâşni un ţipăt ciudat, neomenesc.

Capitolul XVII
Maiorul de securitate Minerva Tutovan raportează

— Ne-am întors acasă? întrebă colonelul.

— Încă nu. Deşi în mare, problema e rezolvată.

— Apropo, cum au savurat... ăăă... băieţii de la poliţie maniera ta cu totul personală de a te prezenta? Nu li s-a părut că eşti prea sentimentală cu Dobrescu?

Minerva îşi ridică sprâncenele sincer surprinsă.

— Realmente nu văd ce ar fi putut găsi ieşit din comun.

Ionaş râse:

— Te ascult! şi scoase capacul stiloului. Începu să mâzgălească pe cristalul mesei de lucru. Aceleaşi semnături, cu parafe superbe, complicate, pe care Minerva le cunoştea de mult.

— După cum v-am raportat, studiul de laborator al documentelor măsluite n-a dus la nici un rezultat. Diplomele fiind strict autentice ne-au scutit cel puţin de a investiga printre eventualii furnizori de coli-tip, sigilii, cerneluri şi aşa mai departe. Datele iniţiale ale unui Popescu, de pildă, au fost înlăturate completându-se cu cele ale lui Pascu. Fals parţial.

— De unde au fost procurate totuşi?

— Bănuiesc că unele au fost sustrase direct de la deţinători.

— Hm, mai greu! observă colonelul. Dispariţia unui astfel de document

este de obicei imediat semnalată.

— Cu o condiţie: să ştii că ţi s-a furat. În principiu, toţi ne păstrăm actele, hârtiile mai importante într-un sertar, casetă dulap în care nu umblăm cu anii. Încerc acum să-mi amintesc de câte ori, din momentul isprăvirii studiilor, am avut nevoie de diplomă în original. Şi apoi s-a falsificat şi numărul de serie. Comunicarea rectoratului Universităţii din M., ca răspuns la adresa noastră, ne-a ajutat să sesizăm itinerarul parcurs în continuare de necunoscut. Spargerii de acum doi ani de la arhivele Universităţii nu i s-a acordat importanţa cuvenită. Neconstatându-se vreo lipsă, incidentul a fost pus pe seama unor studenţi teribilişti şi în consecinţă muşamalizat. Ce-i drept, nu se sustrăsese nimic din arhivă. Se adăugase doar în registrele diferitelor facultăţi numele falşilor absolvenţi. Astfel, reperarea lor pe calea unei eventuale verificări în masă prin serviciile de personal devenea imposibilă. De exemplu, am cerut relaţii Institutului Politehnic din Bucureşti privind confirmarea studiilor lui Pascu. Oamenii caută în registre şi îmi comunică plictisiţi că individul figurează până şi în cataloage.

— Extrem de abil...

— De la început m-a izbit o neconcordanţă în "stilul" de lucru al necunoscutului. Ce sens are să-i omori pe Mihăilă şi Pascu, să te pregăteşti să faci acelaşi lucru şi cu Maria Dumitrescu — reamintesc, toţi trei ingineri — şi s-o menajezi pe Dora Ioachim sugerându-i doar să dispară? Logic, am dedus că distincţia ţine de calitatea specială a celor trei, mai precis că Dora Ioachim, eventual detectată şi pusă să vorbească, nu poate trăda decât foarte puţin, în orice caz nimic compromiţător cu privire la combinaţie şi autorul ei.

— Probabil şi-a menajat complicea.

— Exclus. De altfel, marea performanţă a individului constă în a rămâne singur, deşi este înconjurat de complici. Toate mesajele le primeşte în locuri dinainte stabilite. Profesorul, de exemplu, depune materiale în diverse puncte ale Bucureştiului fără să ştie însă cine le ridică. Manifestă chiar o curiozitate încăpăţânată, bătrânească în acest sens. A fost văzut dând târcoale cutiilor oarbe în care a lăsat mesaje, aşteptând destinatarul să vină să le ridice.

— Deci, ignoră şi el cine e marele maestru.

— Absolut! Menajând-o pe Dora Ioachim, am înţeles *per a contrario* că motivul pentru care inginerii recalcitranţi trebuiau să moară reprezenta ceva mai mult decât divulgarea la poliţie a unui şantaj ordinar privind nişte sume de bani. Omul era prea bine camuflat ca să-i pese. În schimb, la mijloc fiind miza majoră a unor secrete cu caracter economic, indiscreţiile periclitau grav un angrenaj deosebit de bine pus la punct. Aceasta a fost, ca să zic aşa, premisa de principiu de la care am plecat. Relaţiile de la întreprinderile celor trei ingineri mi-au confirmat în parte presupunerile. Toţi lucrau în sectoare secrete, adevărate mine de informaţii. Mai mult, la secţia Mariei Dumitrescu dispare un eşantion infinitesimal dintr-un nou produs chimic cu proprietăţi, după cât se pare, excepţionale.

— Câţi oameni lucrează în secţie?

— Şase ingineri.

— Autorul poate fi oricare dintre ei.

Minerva zâmbi:

— M-am deplasat la faţa locului ieri dimineaţă, deci, practic, la mai puţin de 24 de ore de la moartea Mariei Dumitrescu. Cei de acolo abia constataseră dispariţia eşantionului şi se pregăteau să ne alerteze. Coroborat cu "sinuciderea" femeii şi plimbările profesorului în preajma locuinţei ei, mi-ar fi fost suficient pentru a trage o concluzie. Întâmplarea însă ne-a ajutat. Eprubetele cu produsele respective sunt încuiate în caseta superioară a unui dulap supraetajat la care au acces cei şase ingineri. Un amănunt: toţi au peste 1,70 metri. Dar, deşi relativ înalţi, nu pot ajunge la casetă decât urcându-se pe ceva. Maria Dumitrescu, singura femeie din secţie, avea 1,55 metri. O precizare: în laborator oamenii lucrează aşezaţi pe scaune medicale. Cunoaşteţi taburetele de fier mobile. Când am intrat în sală — asigurată fiind că nimeni n-a schimbat amplasarea obiectelor — unul din acest scaune se afla în faţa dulapului cu pricina.

— Ei şi? Singură spuneai că oricare din ingineri ar fi avut nevoie să se urce pe ceva pentru a ajunge la caseta cu eprubete.

— Da! făcu triumfătoare Minerva. Dar n-ar fi avut nevoie să ridice scaunul la maximum. Nimeni, în afară de Maria Dumitrescu.

Colonelul Ionaş râse. Îl amuzau deducţiile Minervei, generate aproape totdeauna de fenomene prozaice, imediate, apelând rar şi doar cu titlu de confirmare la arsenalul ştiinţific al criminalisticii. "Hm, amprente, mucuri de ţigări", obişnuia să spună ridicând dispreţuitoare din umeri. "Astea-s nade pentru borfaşi analfabeţi... Nici un văcărăştean care se respectă nu comite astfel de erori..."

Colonelul se ridică, făcând câţiva paşi prin încăpere.

— Maria Dumitrescu... Ştii... Actul ei, desigur, departe de a-l recomanda, mă impresionează. În general, dosarul ne-a oferit prilejul unui test interesant. Oameni de o condiţie etică discutabilă împiedicându-se până la urmă într-un rest, o fărâmă, un ciob de conştiinţă. E puţin, dar tot e ceva. Fenomenul mi se pare îmbucurător dacă te gândeşti că avem de-a face cu rebuturi. Pascu, Mihăilă, Maria Dumitrescu au acelaşi "destin" moral. În adâncul sufletului, nişte escroci cuibăriţi sub poalele minciunii. O minciună prosperă, izvor bogat de satisfacţii aparente. Inevitabil, vine scadenţa. Pascu, extrem de prompt, fără să ignore consecinţele faptului penal — şi nici unul dintre ei nu le ignoră — vrea să avertizeze securitatea. Acelaşi lucru îl intenţionează şi Mihăilă. Maria Dumitrescu merge ceva mai departe. Trădează, înstrăinând eşantionul, apoi, ca şi cum abia atunci s-ar fi trezit, înţelegând catastrofa, reacţionează violent, sinucigându-se. Nu de teamă, sunt convins. Căci dacă nu ţi-e frică de moarte, ai făcut un pas înaintea tuturor, nu-ţi mai e teamă de nimic. Într-un fel, ai devenit invulnerabil. Remuşcările sunt însă cumplite. Rămân poate povara cea mai grea. Adversarul nostru a intuit că există indivizi capabili să se preteze la josnicii. Dar că nu toţi vor merge până la trădarea de ţară, asta probabil n-a intrat în socotelile Marelui necunoscut... Marele necunoscut... Ai vreo idee cine ar putea fi?

Minerva făcu o pauză înainte de a răspunde răspicat:
— Da. În cursul anchetei, am discutat de multe ori împreună.
Ionaş întoarse capul repede.
— Atunci?!?
— Din nefericire, nu posed suficiente probe împotriva lui. S-ar putea însă să mi le ofere. Dacă profesorul va încerca să dispară, înseamnă că a fost avertizat de "cineva" asupra "firmei" mele: ofiţer de poliţie, fals pretendent la o diplomă falsă.
Telefonul începu să sune. Colonelul ridică receptorul:
— Da, bine, mulţumesc!
Închise.
— Ai avut dreptate, Minerva. Oftă, cu un zâmbet: Şi de astă dată. Locotenentul Dobrescu raportează că profesorul îşi face bagajele.

***

Omul ajunsese în colţul străzii. Purta aceeaşi haină veche, demodată, cu guler de catifea. Într-o mână ţinea valiza mică din piele galbenă şi un sac de voiaj.
— La timp! şopti Minerva, înfigându-şi mâinile în braţul locotenentului.
Se opri în faţa bătrânului, adresându-i-se cu naturaleţe:
— Bună dimineaţa, domnule profesor.
Omul zâmbi nesigur şi Minerva admiră stăpânirea cu care-şi camuflase surpriza, poate groaza.
— A, dumneata...
— Azi urma să ne întâlnim.
— Ştiu, duduie, hm, dar diseară, diseară...
Îl măsură pe Dobrescu cu un clipit şiret:
— Ia te uită, erai şi dumneata, tinere! Nici nu ştiam, hm, că vă, hm, cunoaşteţi. Râse încetişor: Vă aştept diseară pe amândoi. Hm, negreşit amândoi...
— Domnule profesor, vorbi Minerva printre dinţi, scoţându-şi discret legitimaţia, aş vrea să stăm de vorbă. Acum.
— Hm... desigur, desigur... Unde?
— La dumneavoastră acasă. E mai intim.
Minerva intră ultima şi, după ce aruncă o privire de-a lungul străzii, închise uşa cu yala şi trase zăvorul.
Încăperea părea să nu fi cunoscut mătura de ani de zile, şi tot de ani părea preconizată această eventualitate. Absolut toate mobilele erau acoperite cu huse pe care praful zăcea în straturi comensurabile în centimetri, iar tavanul ajunsese o plasă joasă, incertă, ţesută de păianjeni.
— Unde intenţionaţi să dispăreţi? întrebă Minerva, arătând spre valize.
— Hm, să dispar? De ce să dispar?! Aveam de gând să mă duc la Ploieşti, la soră-mea.
— Şi pentru câteva ore vă trebuia atâta bagaj?
— De ce numai câteva ore? Poate, hm, pentru câteva zile...

— A! Înseamnă că diseară trebuia să iau plasă. Nu-i aşa, Dobrescu? Parcă aşa se zice.

Omul ridică din umeri, scuzându-se:

— N-aveam cum să vă anunţ. Iar de dimineaţă mi-a telefonat vecina soră-mii că e grav bolnavă. La vârsta noastră, hm, te sperii repede.

Minerva îşi băgă mâinile în buzunare.

— Domnule profesor, în alte condiţii aş fi flirtat cu dumneavoastră pe tema Ploieştiului, iar improvizaţiile vi le-aş fi urmărit cu mult interes. Un interes tehnic, dacă mă înţelegeţi, căci este captivant şi instructiv să vezi cum minte un om inteligent. Ce-i drept, aţi primit de dimineaţă un telefon care v-a iertat. Vi s-a comunicat că sunt de la poliţie şi, în consecinţă aţi luat hotărârea să vă daţi la fund, riscă Minerva, scontând pe intuiţie.

— Hm! De ce să mă dau la fund? Adăugă cu tonul "vino-ţi în fire, cucoană!": Mergeam la Ploieşti, vezi bine. Dacă vreţi, hm, vă dau adresa...

— Vă încăpăţânaţi inutil, domnule profesor. Unde anume v-aţi ales refugiul nu ştiu, dar pot paria pe ce vreţi că valiza e plină cu bani, bancnote camuflate în cele câteva schimburi de uz imediat. Şi-apoi sustragerea dumneavoastră de la cercetări rămâne o problemă secundară în contextul faptelor de care vă faceţi vinovat. Nu insistaţi!

— N-am idee la ce, hm, la ce vă referiţi.

Minerva îl privi în ochi.

— Cui vreţi să-i lăsaţi timp? Şi de ce? Persoana care vă dă dispoziţii v-a abandonat. Avertizându-vă totuşi că sunteţi filat, a făcut-o nu pentru că ţine la pielea dumneavoastră, ci la a lui.

Bătrânul tăcea, privind în gol. Minerva reluă, cu oarecare blândeţe în glas:

— De dragul cui vă sacrificaţi ultima şansă?

— Ultima şansă? Hm! Şi care ar fi, mă rog, aia? Zâmbi amar: Doar n-oţi vrea să mă ameţiţi cu istorioara clemenţei, hm, acordată infractorului drept recompensă pentru o atitudine sinceră. Adineauri mă taxaţi drept un om inteligent.

— Şi ce câştigaţi altfel? Că aţi intermediat procurarea de diplome false şi, indirect, de informaţii cu caracter economic e un fapt incontestabil. Mie însămi mi-aţi făcut propunerea.

— Aş putea afla cum probaţi, hm, trebuşoara asta? Din câte sunt informat, anchetatorul nu poate depune mărturie.

— Sunteţi bine informat. Dar omiteţi că timp de câteva săptămâni aţi fost urmărit îndeaproape. S-a înregistrat pe peliculă depunerea pachetului cu acte în cutia oarbă din Ştirbei Vodă. Celor trei falşi ingineri asasinaţi, Pascu, Mihăilă şi Maria Dumitrescu, dumneavoastră le-aţi procurat diplomele. Dispunem în această privinţă de probe ce nu pot fi tăgăduite.

— Asasinaţi?!?

— Exact. Ce-i drept, Maria Dumitrescu s-a sinucis. A fost împinsă la asta. Deci, pe undeva, tot o crimă. De aceea nu vă înţeleg. Nu susţin că activitatea dumneavoastră infracţională reprezintă o joacă de copii. Totuşi n-aţi ucis. Altcineva a fost îndatorat cu acest oficiu.

— Şi atunci ce vreţi să aflaţi? Poate, hm, numele persoanei...
Minerva clătină din cap:
— Nu, căci nu-l ştiţi nici dumneavoastră. Asta am înţeles-o de mult. Nu-l cunoaşteţi pe individ, deşi curiozitatea v-a determinat să daţi târcoale cutiilor oarbe în iluzia că-l veţi surprinde ridicându-şi materialul. A fost însă inutil.
Bătrânul îşi scoase ochelarii. Scrută chipul Minervei cu o curiozitate abstractă.
— Aşa... hm... vasăzică aşa... hm, cred că aţi câştigat. Se ridică în picioare: Nu vreţi o cafea?
— Ba da. O va prepara însă colaboratorul meu. Eşti drăguţ, Dobrescu?
— Hm, tinere, a doua uşă la stânga pe coridor. Cafeaua o găseşti în cutia roşie de tablă din bufet. Cutia mică.
— Mda, făcu Minerva pe gânduri. Du-te, Dobrescu. Să-mi spui şi mie câte cutii roşii sunt în bucătărie.
Bătrânul râse silit:
— Vă e teamă, hm, să nu vă otrăvesc?
— Evident! răspunse sincer Minerva. Ar fi formula cea mai lesnicioasă de a scăpa de noi.
— Adineauri spuneaţi că nu mă vedeţi capabil de crimă.
— Am afirmat că nu le-aţi comis, plecând de la modalitatea lor de înfăptuire şi ştiind cu precizie ce aţi făcut în ultimele săptămâni. Dar că n-aţi fi în stare să ucideţi, din punctul de vedere al complexului dumneavoastră moral, e cu totul altceva.
Locotenentul îşi băgă capul pe uşă, clipind nedumirit.
— Ei?
— O singură cutie, doamnă maior. Toate celelalte sunt albastre, cu floricele galbene.
— Cred că n-o să bem cafea, Dobrescu, râse Minerva. E măsluită...
— Absurd! exclamă profesorul. De unde era să ştiu că, hm, că veniţi la mine?
— Făcând abstracţie de avertismentul primit, era firesc să ne aşteptaţi. Când învârtiţi afaceri dubioase, eventualitatea că ai putea fi prins într-o zi devine o obsesie.
Bătrânul îşi încleştă degetele în husa plină de praf.
— Absurd, repetă el, absurd.
— Nu vă impacientaţi. N-am de gând să adaug la palmaresul dumneavoastră o tentativă de crimă. Zâmbi larg: Vă ascult!
Profesorul îşi lăsase bărbia în piept. Nu era tulburat, ci părea mai degrabă obosit. O oboseală lină, resemnată. Surâse incert:
— Acum aţi câştigat cu adevărat. Nu mai e, hm, o supoziţie.
— Deci am avut dreptate în chestia cu otrava, observă amuzată, fără supărare, Minerva, iar locotenentul conchise că nimeni nu e invulnerabil micilor vanităţi.
— Aş prefera să-mi puneţi întrebări! şopti profesorul. Mi-e greu, hm, să mă concentrez...
— Perfect. De când participaţi la această combinaţie?

— Sunt cinci ani de atunci. Hm, într-o seară am primit un telefon. Un interlocutor ciudat. A început să-mi povestească propria mea viaţă. Era bine informat, hm, al naibii de bine informat.

— A făcut aluzie la fapte ori situaţii pe care dumneavoastră le treceţi de obicei sub tăcere?

Bătrânul râse:

— Aveţi o manieră, hm, interesantă de a împleti brutalul cu amabilitatea plină de menajamente. "Situaţii pe care să le trec sub tăcere!" Hm, acesta este un eufemism. Dar vă înşelaţi. Individul nu m-a şantajat. N-avea cu ce. Am un fiu care a fugit din ţară. Sunt ani de-atunci. Ei şi? Nu, nu m-a şantajat deloc. Mi-a făcut propunerea în termeni cât se poate de limpezi, negustoreşti. Ştia că am elevi mulţi. Trebuia să-i reperez pe cei care, nefiind prea dobitoci, s-ar fi pretat la situaţii trucate. Am crezut că e o farsă. Dar a doua zi dimineaţa am găsit sub uşă un plic cu 3 000 de lei. În acelaşi moment a început să sune telefonul. Necunoscutul îmi preciza că banii constituie un aconto nerestituibil, chiar dacă nu încheiam târgul. A întrerupt convorbirea, înainte să fi scos un cuvânt. Seara a sunat din nou.

— Şi? întrebă Minerva.

— Hm. E clar. Am acceptat.

— Ce v-a determinat s-o faceţi?

Individul aştepta în cabină, privind îngrijorat prin peretele de sticlă. Mai erau 30 de secunde. Dacă cineva ar fi dorit să folosească în acest interval telefonul public, ar fi simulat o convorbire ridicând receptorul şi apăsând în acelaşi timp pe furcă pentru a nu bloca aparatul.

Individul îşi consultă încă o dată ceasul. În aceeaşi clipă, telefonul emise câteva semnale scurte, bile sonore captate în cuşca de sticlă.

— Cum stăm?

— Au pus mâna pe el. Femeia cu puştiul.

Individul îşi lipise gura de microfon. Buzele se mişcau moi, informe pe grătarul de metal.

— Unde sunt?

— La moşu'!

— Aha...

— Ce să fac?

— Dă-i o mână de ajutor. Ştii cum...

— Bănuiesc, hm, raţionamentul dumneavoastră. Sunt bătrân, singur, aparent fără vicii. Duc o existenţă mizerabilă, de cârtiţă. Vă întrebaţi de ce m-am ambalat în treaba asta.

— Da! şopti Minerva. E de neînţeles.

— În timpul războiului am căzut prizonier. Chipul i se chirci. De-atunci cred în infern. Crăpam de foame eu şi ceilalţi. Doar împrejurările ne-au împiedicat să nu devenim antropofagi. Împrejurările şi poate, hm... Încă

ceva... Un soi de demnitate. Era oare demnitate sentimentul acela tulbure, inconştient, care năştea în noi o rezistenţă surdă? Căci asta voiau. Să ne aducă la starea primară, animalică a firii, la startul de acum multe milenii al omului abia ridicat în picioare, să ne trezească toate instinctele înjositoare, mai bine zis să le reanime. Şi zău nu e greu. Râse: Hm, nu e greu deloc. Foamea te transformă într-o bestie. Foamea stimulată inteligent de câteva înghiţituri zilnice. Căci trebuia evitată narcoza inaniţiei totale. Mă întrebam atunci... Hm, mă întreb şi astăzi: ce urmăreau de fapt? Asigurarea unei depline securităţi din partea noastră? Absurd. Cu o singură mitralieră ţii la respect sute de oameni. Atunci ce? Studiu cinic al reacţiilor umane în circumstanţele date? Moarte lentă, sadică, de dragul sadismului? Mi-aduc aminte că după împrejmuirea de sârmă ghimpată creştea un măr. Ne despărţeau de el câţiva metri. De fapt, absolutul. Hm... Libertatea, ca şi moartea, erau pentru noi noţiuni absolute. Oftă: Da, da... Văd încă limpede fructele acelea mici cu coaja groasă, gălbuie. Poate că Adam când a muşcat din măr era înfometat... Mă întreb câţi ar fi pregetat atunci să ucidă, hm... să ucidă în schimbul unei poame chircite? Oameni... omenie... hm, vacs! Toată biblioteca din Alexandria după care de secole bocesc generaţii întregi nu făcea cât o bucată de mămăligă. Atunci am înţeles prima oară că aşa-zisul criteriu valoric e fatal dependent împrejurărilor. Dar asta e altă poveste. Am ieşit de-acolo traumatizat psihic. O lăcomie dementă, iraţională, generată de spaimă. Să am, să adun, să nu mi se mai întâmple... Şi niciodată nu era de ajuns. De fapt, de ce vă spun toate lucrurile astea? Da, hm, despre ce vorbeam?

— Aţi acceptat propunerea...

— Da. Mi-a dat apoi dispoziţii de ordin tehnic. Cum luăm legătura, unde predau marfa etc. Am înţeles repede că dacă, hm, dacă va fi să cad, voi cădea singur. Era clar că voia să rămână în umbră, iar combinaţia fusese preconizată de aşa manieră, încât lucrul s-a dovedit posibil. Omul acesta a intrat de cinci ani în viaţa mea, uneori îl visez, hm, coşmaruri stupide, straie fără chip ca în Wells, dar habar n-am cine e şi cum arată. Îi ştiu doar glasul.

— Situaţia nu v-a îngrijorat?

— De ce? Un astfel de partener îţi inspiră încredere. Şi apoi, cu ce m-aş fi ales, hm, dacă în loc de unul în boxă am fi luat loc doi?

— Totuşi aţi încercat să-i descoperiţi identitatea.

— Hm, duduie, asta se numeşte curiozitate. Nu mă interesa identitatea lui — nume, prenume, profesiune, hm, stare civilă. Voiam să-i văd doar chipul. Devenise o obsesie, o necesitate vitală căreia nu mă mai puteam opune. E absurd, dar dacă stai şi te gândeşti bine, omul ăsta, hm, îmi devenise fiinţa cea mai apropiată.

— De câte cutii oarbe dispuneaţi?

— Patru. Cea din Ştirbei Vodă, Cimitirul Ghencea aleea 9 — Monumentul Costăchescu, o alta la lacul Herăstrău şi în sfârşit grădiniţa bisericii din strada Olari. Când aveam să-i comunic ceva, lipeam o etichetă pe un stâlp dinainte fixat în preajma Facultăţilor de Drept, Medicină ori Politehnică. În aceeaşi zi primeam un telefon. Dacă depuneam banii şi actele într-un anumit

loc, instrucţiunile şi diploma confecţionată le ridicam obligatoriu din altă parte.

— Cum eraţi remunerat?

— Necunoscutul, hm, e un tip corect. Înţeleg prin aceasta că împărţea banii în mod echitabil. Opream jumătate din sumele predate de, hm, viitorii ingineri. Râse: În privinţa asta avea încredere în mine.

— Cine vă supraveghea?

Ocoli casa în fugă, stropind pereţii din belşug cu un lichid incolor, fără miros, scurs dintr-o butelie plată de metal.

Se opri sub fereastră. Silueta locotenentului Dobrescu, întors cu faţa spre interior, sprijinindu-se de pervaz, tăia priveliştea. Individul ridică piedica armei.

— Hm, un fel de uriaş, răspunse după câteva clipe de gândire profesorul. Înalt, extrem de voinic. Acum, iarna, poartă un soi de canadiană îmblănită. Ştiţi, hm, cum aveau soldaţii americani în '45. Se află tot timpul în preajma mea. Din când în când, primesc câte un telefon, dar nu răspunde nimeni. Ca şi cum mi-ar lua temperatura...

— Numărul de telefon 17 19... vă spune ceva?

Bătrânul se gândi câteva clipe:

— Nu-mi dau seama. O fi al unuia dintre, hm, "inginerii" mei. Râse. Lista e lungă. Dumneavoastră eraţi a paisprezecea. V-aţi fi închipuit?

Se ridică, îndreptându-se spre cealaltă extremitate a odăii.

"Doamne sfinte!" se sperie Minerva. "Paisprezece pseudo-specialişti care-şi plătesc tributul dând informaţii..." Dar n-avu timp să-şi isprăvească gândul...

Individul văzu groaza aşternându-se pe chipul profesorului. Ochii ca cenuşa, fără strălucire, nu se puteau desprinde de orificiul mic, rotund, al revolverului. Un spasm ca o tresărire şi, înainte de a apăsa pe trăgaci, bătrânul, căutându-şi echilibrul cu braţele, se rostogoli fulgerat pe parchet.

Individul scoase bricheta din buzunar şi o aruncă aprinsă. O vâlvătaie lungă, roşie, izbucni în sus ca un şarpe. Începu să alerge din răsputeri.

Minerva sări în picioare. "Ce-a fost asta? Un atac de cord? De ce? Profesorul privise pe fereastră..."

Cu o lovitură scurtă sparse geamul. Văzu silueta înaltă dispărând spre capătul străzii. Scrâşni printre dinţi:

— Dobrescu, ia-te după el! Adăugă cu căldură: Să fii atent.

Locotenentul escaladă geamul, îndepărtându-se în goană.

Minerva se întoarse spre bătrânul prăbuşit. Un miros iute, înecăcios, o

ţintui locului. Casa profesorului ardea ca o torţă.

Capitolul XVIII
Meci cu moartea

Locotenentul se opri derutat. Aleea, blocată de o clădire înaltă, se bifurca pe cealaltă latură în două străzi lungi şi înguste. Îşi simţi palmele transpirate. Încotro s-o ia? Asasinul reuşise să dispară. Nu putea fi prea departe, dar orice clipă era în avantajul lui, îl ajuta să se îndepărteze. Stătea gâfâind în mijlocul străzii, privind de jur-împrejur.

O fetiţă de vreo zece ani în palton albastru, cu o coardă în mână, îi zâmbi, arătând cu degetul undeva după colţ. Începu să alerge...

***

Aerul devenise irespirabil. Pe fereastră se zăreau flăcările, nişte limbi uriaşe din ce în ce mai înalte, prinzând zidurile casei într-o cuşcă de foc.

"Se îndrepta spre bibliotecă, nu spre uşă", îşi repeta Minerva recapitulând ultimele clipe ale bătrânului.

Trebuia să găsească lista celor 14 ingineri falşi. Gândul că flăcările vor mistui în câteva minute hârtia, carnetul ori agenda în care erau trecuţi o înnebunea. Câteva minute şi cei 14 se vor scufunda în necunoscut, în neantul plin de spaime al unei întinse reţele de spionaj. Şi şi-o reproşa amarnic, căci era primul lucru pe care trebuia să-l obţină de la profesor.

Focul intră în odaie, prinzând hulpav perdelele, husele pline de praf. Cu ochii roşii, înecându-se, Minerva nu băga de seamă. Trăgea disperată de sertare, răsturnând vesela şi rufăria, cotrobăind printre scrisori şi chitanţe vechi, căutând în spatele tablourilor, sub cartoanele prinse în pioneze.

Brusc, uşa de pe coridor se deschise şi apăru femeia.

Locotenentul îl ajunse din urmă câteva străzi mai departe. Omul se întoarse brusc, încovoiat, cu mâinile îndepărtate de trup. Avea o siluetă uriaşă, cu umeri masivi, astupând cerul. Pumnul greu, ca un baros, ţinti obrazul lui Dobrescu. Acesta eschivă la timp şi îi prinse braţul într-o figură de judo. Se auzi osul scrâşnind, dar individul scăpă din încleştare. Braţul atârna inert lângă trup. Locotenentul privi în lungul străzii. O fracţiune de secundă. Primi o lovitură la rădăcina capului şi căzu în genunchi. N-avea aer...

***

Chipul palid al femeii era calm. Îşi strângea la gât o haină lungă, neagră, privind-o pe Minerva cu o curiozitate stranie. Părea să nu observe focul.

Încercând să astâmpere flăcările care i se agăţau de umeri, de pulpanele hainei, ameţită de fum, Minerva strigă gâtuit:

— Fugi. Pleacă. Fugi. Ai să arzi!

Un surâs palid flutură pe chipul straniu. Femeia îşi clătină capul şi întinse mâinile înainte, ca şi cum ar fi vrut să prindă vâlvătaia.

De departe se auzea alarma pompierilor.

Minerva continua să caute.

**

Dobrescu se ridică. Îşi simţea picioarele moi. Îl văzu pe asasin dispărând la capătul străzii. O stradă pustie... "Cum pot fi străzile atât de pustii?" Ameţit, locotenentul încercă să alerge...

***

O dădu la o parte strigând, aşa i se păru, căci nu-şi auzi glasul:

— N-auzi? Pleacă! Pleacă odată!

Se sprijinea de pereţi, căci din cauza fumului dens şi opac nu mai vedea nimic. Ajunse greu în biroul profesorului. În prag se împiedică şi căzu. Se târî până la masă gâfâind. Îi era teamă să nu-şi piardă cunoştinţa. Gura îi era uscată, arsă, parcă umplută cu jăratic.

Deşertă sertarul mesei. Hârtiile se aprinseră. Cu ultime speranţe, doborî de pe piedestal bustul lui Voltaire. Gol.

***

Doi tineri mergeau agale, cu mâinile în buzunare. Loveau pietricelele din mers, proiectându-le spre bordura trotuarului. Priviră curioşi omul cu braţul ţeapăn care fugea, apoi pe celălalt, venind din urmă cu paşi dezordonaţi, scăpaţi de sub control. Ridicase mâinile făcând semne disperate. Striga ceva nedesluşit. Tinerii se întoarseră:

— Ce-i cu ăştia, dom'le?

— Habar n-am! şi întinse piciorul de-a curmezişul.

Împiedicat, asasinul căzu cu un geamăt peste braţul luxat.

Făcu câteva încercări să se ridice, apoi renunţă.

Dobrescu se apropie, gâfâind:

— Mulţam, fraţilor!

***

Căuta printre cărţile din bibliotecă. Le azvârlea jos, vrând parcă să alimenteze focul. Auzi ceva, un urlet în spate, dar nu se întoarse. Cineva îi puse mâna pe umăr.

— Pleacă, femeie, pleacă! Ţi-am spus să pleci!

Dar un braţ puternic o răsuci. Desluşi prin fumul gros un bărbat solid în uniformă de pompier. Mustaţa neagră îi dădea un aer teribil, de Poilu.

Omul răcni din toate puterile:

— Hai, cucoană! Cade casa pe dumneata!

— Salvaţi femeia şi bătrânul!
— N-avea grijă...
Minerva nu-l mai auzi. Scoase o exclamaţie, un chiot de bucurie. Sus, pe ultimul raft, se afla un sul de hârtie. Văzu primul nume: Maria Dumitrescu. Îl apucă crispată şi se prăbuşi.
Omul îşi făcu drum printre flăcări ţinând-o în braţe. Obrazul Minervei, fierbinte, se lipi de nasturii de metal cu un suspin nedesluşit.
— Aprigă femeie! îngână pompierul uluit.

Capitolul XIX
Capcana

Aproape alergând, Necula ajunse femeia din urmă. Era încă tânără, cu picioare lungi, nervoase. De umăr îi atârna poşeta deschisă. Se vedeau nişte bani, o batistă, rujul. La o jumătate de metru în spate, Necula, cu degetele transpirate, lăsă să alunece înăuntru biletul. Femeia întoarse capul. Necula zâmbi echivoc şi traversă strada.
Se înfundă într-o alee îngustă cu imobile elegante. De un gard atârna cutia de scrisori din tablă albastră. Privind circumspect în jur, aruncă al doilea bilet şi se îndepărtă.

***

Traducătorul se întrerupse din bătut la jumătatea paginii. Luă o ţigară şi întinse mâna după cutia de chibrituri. O scutură din obişnuinţă. Găsi un singur băţ care nu se aprinse.
Traversă holul şi intră în odaia lui Necula. Îl izbi mirosul închis, dulceag. Aprinse lumina şi zări pe toaletă cutia de chibrituri pentru menaj. Luă un pumn de beţe. Sub o balerină din porţelan ieftin îi atraseră atenţia nişte pătrate de hârtie tăiate atent şi economic de meticulosul Necula. Printre ele, foi de indigo de aceleaşi dimensiuni. Răsfoindu-le, observă urme lăsate de apăsarea creionului pe una din foiţe. Ridică hârtia violet, apropiind-o de oglindă. Descifră primele cuvinte, zâmbind dispreţuitor.

***

Necula se trezi pe neaşteptate cu sentimentul acut că se află în primejdie. Îşi şterse cu mâneca pijamalei sudoarea rece de pe frunte, încercând să audă altceva decât bătăile inimii. Descifră greu ora pe cadranul fosforescent. 3 fără 20. Plină noapte.
Avea certitudinea că un zgomot, un zgomot deosebit, special, altceva decât o frână, o ţeavă de eşapament ori un papuc trântit la etajul superior îi întrerupsese somnul. Crezu că aude mişcare pe hol şi se apropie în picioarele goale de uşă. Nu, de astă dată nu erau nervii. Se auzeau paşi. Paşii furişaţi ai

cuiva care se ascunde, care bâjbâie în întuneric. Altceva decât menajamentele fireşti ale lui Luca, Dincă ori ale lui când se întorceau târziu, în noapte.

Crăpă uşor uşa. Ochii deprinşi cu întunericul scotociră ungherele holului. Dinspre bucătărie tremura o geană de lumină. Se apropie tiptil, hoţeşte, cu degetele încleştate pe piepţii pijamalei.

Uşa era deschisă de un lat de mână. Recunoscu din spate silueta lui Dincă şi vru să râdă, mai mult uşurat decât bine dispus. Dar hohotul se înecă în gâtlej.

Dincă îşi întoarse faţa. Mâinile îi erau murdare de ceva roşu, vâscos. "Sânge", se înfioră Necula. Chipul descompus şi cenuşiu era oribil...

***

Minerva se aşeză în fotoliul din spatele biroului, încercând să-şi ascundă tremurul genunchilor.

Simţea o ameţeală uşoară, ochii erau fierbinţi, uscaţi din cauza febrei. Negri şi lucioşi de obicei, acum străluceau ca două faruri. Privi în lungul încăperii, peste capul lui Dobrescu.

— Aş bea o cafea. Foarte amară. Şi să fie adus individul.

Închise ochii, apăsându-i puternic cu degetele reci.

***

O bău ţinând ceaşca cu amândouă mâinile, căci îi tremurau prea tare. Bănuia că are temperatură, dar faptul în sine, cel puţin pentru moment, n-o tulbura, căci febra o stimulase totdeauna, acţionând ca un excitant.

Individul stătea în faţa ei, cu podul palmelor proptite pe genunchi. Trupul uriaş, zămislit parcă după alte şabloane decât cele obişnuite, avea tresăriri scurte şi ciudate, fără nici un corespondent pe chipul inexpresiv.

Minerva îi cântări nepăsarea, un soi de resemnare fatalistă faţă de consecinţele preconizate şi acceptate de mult.

Anchetarea lui, după consemnarea convenţională a datelor de stare civilă — Gheorghe Anton, 41 de ani, fără ocupaţie, antecedente penale, domiciliat în Bucureşti, Calea Rahovei 145 — se anunţa uşoară. Un individ obtuz, un ghem de instincte fără raţiune.

Bruta din faţa ei, reflecta Minerva, avusese un singur merit. Acela de a nu fi gândit singur, de a fi respectat neabătut regulile impuse de celălalt.

— Cum te-a racolat?

— Mi-a telefonat la un vecin din curte. Acum patru luni. Ştia multe. Zicea că m-a cunoscut..

Se întrerupse, privind-o pieziş pe sub fruntea încreţită.

— Unde? La penitenciar?

Râse parcă uşurat de intervenţia Minervei:

— La penitenciar. Oamenii îşi spun multe pe acolo. Povestesc şi ei, ce să facă? Dar şefu' nu e dintr-ăia.

— De unde ştii?
— E prea şmecher ca să fi stat la pripon.
— L-ai văzut vreodată?
— Niciodată.
Minerva oftă imperceptibil. Pusese întrebarea într-o doară. Ştia că necunoscutul, omul care imaginase povestea asta halucinantă, e prea deştept pentru a se da pe mâna lui Gheorghe Anton. Nu riscase nici măcar cu profesorul, a cărui colaborare pe planul inteligenţelor ar fi fost desigur fructuoasă. Şi totuşi, pe undeva inconştient, sclipise scurt un licăr de speranţă.
Încercă să-şi îndrepte spatele. Se simţea slăbită, din ce în ce mai slăbită.
— Pe scurt, ţi-a oferit o anumită sumă de bani pentru fiecare victimă. Cât?
— Nu ca să-i ucid, mormăi Anton.
— Dar pentru ce?
— Aşa, să-i urmăresc... Două mii.
Minerva se înfioră. "Doamne sfinte! Două mii de lei viaţa unui om. Două mii! Cât o jumătate de televizor, cât un costum de stofă oarecare..."
— Uite, Anton Gheorghe, eu zic că e mai bine să laşi balivernele.
— Vă spui că nu i-am omorât...
Şi luă atitudinea clasică a infractorilor "fără stil", însă trecuţi prin şcoala Văcăreştiului.
— Doar dacă o să mă obligaţi să recunosc...
— E simplu. Nu-i aşa? Ce-i în capul tău? Mă duc pe urmă în instanţă şi-i dau cu gura. Să vedeţi, domnule preşedinte, m-au bătut ăia de la poliţie, ori de la securitate şi a trebuit să recunosc. Mi-au sfărâmat oasele...
— Păi dacă nu i-am omorât eu.
— Zău? Pe profesor ai încercat să-l ucizi azi, în faţa mea. Numai că inima lui bolnavă ţi-a jucat un renghi.
— Hai să zic pe ăsta, admise, dar pe ăilalţi...
— Care ăilalţi?
— De mi-i puneţi în cârcă. Inginerii sau ce-or fi fost şi fufele alea două, inginereasa şi ailaltă, tânără...
Ce dobitoc! Iar omul din umbră ştia asta. Şi nu risca nimic. Căci Anton reprezenta doar o unealtă. O unealtă oarbă, ignorând mâna care operează. Iar realitatea, faptele demonstrau că celălalt raţionase bine. Hm! Celălalt. "Duşmanul meu intim!" Cine spunea aşa? Parcă Rommel despre Montgomery. Ori poate altcineva... Bat câmpii...
— De unde ştii câte au fost şi cine sunt victimele?
— Păi dacă le-am urmărit. Asta era... căută un termen adecvat... misiunea mea.
— Şi cine i-a omorât?
— Nu pot să ştiu.
— Ştiu în schimb cei care te-au văzut. Urmează şi confruntarea, n-avea grijă! Prima victimă a fost inginerul Pascu. L-ai urmărit de-acasă. După ce l-ai împuşcat, ai intrat în restaurantul "Cluj" şi ai dispărut prin curtea din spate,

escaladând fereastra de la toaletă. Te-au văzut chelnerii şi ţi-au reţinut statura. Peste câteva minute or să fie aici.

Anton se foi pe scaun. Lemnul pârâi sub greutate.

— Nu-s eu ăla...

— A urmat Mihăilă. Şi pe el l-ai urmărit din momentul în care şi-a părăsit locuinţa. Ai văzut că aruncă o scrisoare la cutia poştală de pe Vâlcei. Peste două minute îl lichidai, dispărând în întuneric. Nu prea departe. De la un telefon public i-ai comunicat şefului rezultatul şi ai primit dispoziţie să dai foc cutiei poştale. La ce număr ai sunat?

Minerva, desigur, improvizase. Dar cântărind posibilităţile intelectuale ale ucigaşului, era convinsă că ideea incendierii cutiei de scrisori nu-i aparţinea. Cum între momentul asasinatului şi al incendiului se scursese foarte puţin timp, se putea deduce că legătura dintre criminal şi autorul moral fusese luată telefonic. Necunoscutul nu avusese cum să prevadă incidentul cu scrisoarea. Dar era limpede că-i fusese teamă de conţinutul ei...

— Nu ştiu despre ce vorbiţi...

Atitudinea era nesigură, stânjenită. În mod evident Anton continua să nege în virtutea inerţiei, fără să-şi facă totuşi iluzii. Preceptele bătrânilor puşcăriaşi sunt clare: "La anchetă, nu ştiu şi pace! P-ormă, vezi ce poate avocatul..."

Asta făcea parte din abecedarul penitenciarelor.

Minerva îşi umplu un pahar cu apă. Ar fi băut la nesfârşit, sau, mai bine, s-ar fi aruncat într-o cadă cu apă limpede şi rece ca gheaţa.

— Când te-ai dus la Maria Dumitrescu era deja moartă. Se sinucisese. Frică... Poate un ultim licăr de conştiinţă. După aceea am sosit eu. Te-ai ascuns — raţionă o clipă — da, te-ai ascuns după draperie. Ai părăsit apartamentul ulterior, profitând de scurta mea absenţă. Degetul l-ai furat pentru că-ţi plăcuse jucăria...

De astă dată, uimirea sticli în ochii lui Anton. Căscase gura, uitându-se la Minerva cu o stupefacţie tâmpă, ţinând de supranatural.

Aceasta reluă cu blândeţe:

— Hai, omule, nu mă fă să pierd timpul! Dă-i drumul, sau cum se spune pe la voi, ciripeşte!

— Păi ce să vă mai spun? Aşa-i cum ziceţi dumneavoastră. De fiecare căciulă, umflam două bătrâne. Eram pe drojdie, fără un sfanţ. Nimeni nu mă primea la lucru, când se afla cine sunt şi pe unde fui.

Se simţea prea rău ca să-i mai demonstreze că minte. Din contră, conducătorii de întreprindere au obligaţia legală să angajeze foştii infractori tocmai pentru a nu-i împinge din nou, prin constrângere economică, la furt, crimă, tâlhării...

— Cum primeai dispoziţiile?

— La telefon. Zicea: "Iei urma lui cutare, stă în strada cutare". O zi, două mă lăsa aşa să-i pipăi. După aia abia... Banii mi-i trimitea prin poştă.

— Cu profesorul cum aţi procedat?

— Păi ca şi cu ăilalţi.

— Oare? Dacă reuşea să se strecoare nestingherit trebuia să-l laşi să

dispară.
— Dar nu reuşise. V-am văzut când l-aţi priponit. La 10 trebuia să-i aştept telefonul. Că aşa ne înţelesesem când ieşeam pe teren. La oră fixă mă suna la o cabină publică hotărâtă dinainte. Zic: "L-au prins!" Zice: "Ştii ce-ai de făcut." Numai că a mierlit-o singur...
— N-a "mierlit-o..."
Minerva apăsă pe sonerie. Anton fu scos din birou. Uşa se deschise încet. Rămase nemişcată şi întrebă, fără să-şi ridice privirea:
— Ce-i, Dobrescu?
— Vă simţiţi rău?
— De, băiete, am puţin guturai... Fă-mi rost de un calmant. Orice...
— E Vlase, doctorul, alături. Stă de vorbă cu procurorul Ştefănescu. Poate vă dă el ceva.
— Vlase?! se miră Minerva.
— Da, a venit cu un raport... Adăugă nesigur: I-am convocat şi pe ceilalţi trei: Dincă, Luca şi Necula. Credeam că aveţi nevoie de ei.
— De ce, băiete?
— Pentru confruntare. De altfel, dumneavoastră mi-aţi atras atenţia că azi încheiem bilanţul.
— Aşa ţi-am spus? Atunci să intre!

***

Luară loc împreună, pe trei scaune alăturate. Necula, vădit îngrijorat, clipind mai des, mai mărunt, din ochii bolnavi de conjunctivită, Luca încercând eroic să-şi ascundă neliniştea sub o poză de detaşare filozofică, Dincă, mereu tern, zâmbind resemnat, cu o nuanţă imperceptibilă de ironie.
Figurantul, socotind strategic şi oportun să se indigneze, izbucni piţigăiat:
— E ora unu noaptea! Sunt un cetăţean paşnic. Consider un abuz...
Minerva îl măsură scurt.
— Stai jos, Necula!
Dezumflat, tăcu rotindu-şi iscoditor ochii în jur. Obrajii îi tresăreau ritmic, ca acţionaţi de o pompă.
Vlase, cu eterna trusă neagră în mână, se apropie de biroul Minervei. Şopti îngrijorat:
— Să vă dau un calmant?
Minerva îl privi lung, înceţoşat:
— Da, cred că-mi puteţi da...
În fundul biroului, Dobrescu şi procurorul discutau încet. Ştefănescu gesticula cu aerul cuiva căruia i se relatează lucruri imposibile. Pe chipul locotenentului aluneca un zâmbet fugar.
— Colaboratorul meu s-a cam grăbit convocându-vă astă-seară, spuse Minerva. De fapt... astă-noapte.
— Să lăsăm pe mâine, interveni procurorul susţinut de Vlase cu argumente profesionale.

Minerva îşi scutură capul cu mişcarea aceea a ei, caracteristică.

— Tot suntem aici. Nu va dura mult. Coordonatele mari ale problemei le cunoaşteţi. N-are sens să recapitulez... Poate sumar. Îşi plimbă privirea cuprinzându-i pe toţi cei de faţă: O idee genială exploatată extrem de abil. Un om cu multă răbdare, căci piesa se joacă în două acte. *Primo tempo:* Racolarea candidaţilor la fals prin intermediul unui psihopat atins de fobia foamei. Oamenii trebuie să fie capabili, în stare să facă faţă problemelor de producţie ori cercetare, apţi de avansare şi, mai ales, lipsiţi de scrupule. *Secundo tempo:* La un interval de câţiva ani, şantajarea posesorilor de diplome măsluite. Mda... Calificarea certificată de documentele false vizează sectoare-cheie din industrie, ceea ce asigură pseudo-inginerilor angajarea în posturi corespunzătoare. Activitatea ocultă desfăşurată pe câţiva ani are un rezultat mănos. Un număr de falşi specialişti împânzeşte ţara. Informaţiile încep să curgă. Dar sunt oameni şi oameni. Unii se răzvrătesc. Dacă au acceptat să beneficieze de o situaţie falsă, nu sunt însă de acord să şi trădeze. Teamă de consecinţe — grave în materie de spionaj — poate glasul întunecat al conştiinţei. Mă refer la Pascu, la Mihăilă... la Maria Dumitrescu.

Se opri. Liniştea era atât de deasă, de nefirească, încât cei de faţă îşi auzeau vâjâitul urechilor. Minerva oftă:

— În concluzie, oamenii mor înainte de-a apuca să vorbească... Maria Dumitrescu se sinucide cu o oră înainte de vizita mea. În aceeaşi dimineaţă auzisem pentru prima oară de existenţa ei. Era ciudat... Al naibii de ciudat. Ca şi faptul că profesorul este avertizat oportun — mi-a confirmat-o — despre adevărata mea calitate. Ciudat, ca şi toate handicapurile care-i permit adversarului meu din umbră să mi-o ia înainte, să-mi dejoace planurile, să-mi dea peste cap ancheta. Se comit două crime. Pascu şi Mihăilă sunt lichidaţi pentru că se răzvrătesc. Dora Ioachim, avertizată, dispare. Dispare pentru că poate va fi determinată să vorbească. Nu ştie mare lucru, ignoră total combinaţia diplomelor false şi asta îi salvează viaţa. Maria Dumitrescu nu rezistă şantajului. De fapt, aşa cum am mai arătat, îşi ia singură zilele. O face probabil doar cu câteva minute înainte de sosirea lui Gheorghe Anton. Scopul vizitei lui nu lasă loc îndoielii. Întâmplarea îl scuteşte de o nouă crimă. Ca şi în cazul profesorului care cade fulgerat de un atac de cord doar recunoscându-i silueta. Din fericire, a putut fi salvat. Principalul complice a rămas în viaţă. Serviciile lui Anton — ucigaş, fără scrupule — sunt remunerate. În rest, nu-l interesează altceva decât să respecte cu stricteţe dispoziţiile primite telefonic de la şef. Acelaşi şef care comunică în acelaşi mod cu profesorul. După ideea remarcabilă ce a generat toată povestea, "găselniţa", în virtutea căreia necunoscutul reuşeşte să rămână camuflat în mijlocul docililor săi complici, mi se pare performanţa cea mai prodigioasă. Este pentru prima oară când se dă o soluţie, un antidot justificatei temeri privind cooperarea în materie de infracţiune. Scadenţa e rapidă sau întârzie, dar totdeauna implacabilă. Mai devreme ori mai târziu complicii vor vorbi. Este o axiomă pe care necunoscutul o ştie şi o apreciază în limitele sale juste. Şi atunci? Întoarce lucrurile cu 180 de grade. Oricum ar fi căutat un atu — de ordin fizic sau moral — care să pecetluiască buzele complicilor cât mai

sigur. Dar omul nostru nu-şi face iluzii. Profesorul e un bătrân care la urma urmelor n-are prea mult de pierdut. Iar Anton, brută primitivă, instincte şi pumni, îl poate vinde la o beţie oarecare într-o cârciumă sordidă de periferie.

Bău lung, golind paharul. Îi făcu semn lui Dobrescu să i-l umple. Acesta se execută cu gesturi precipitate, emoţionat, vărsând apă pe birou. Vru s-o şteargă cu batista, dar Minerva nu-l lăsă. Vedea tulbure. Vlase şi procurorul acolo, în fundul încăperii, răsăreau ca două umbre învăluite în ceaţă. Ceilalţi trei stăteau încremeniţi în poziţii rigide. Necula, cu mâinile agăţate de scaun, îşi repezise capul înainte, puţin oblic, ca şi cum ar fi auzit bine doar cu o singură ureche. Luca rămăsese cu ţigara neaprinsă între degete. Doar Dincă se uita în jur cu o curiozitate domoală, dar nedisimulată.

— Există o singură soluţie, aparent fantezistă. Complicii să nu-l cunoască. Destul de dificil să convingi pe cineva să lucreze pentru tine, să-ţi respecte neabătut dispoziţiile, dar mai ales să-l determini să ţi se supună necondiţionat într-o întreprindere plină de riscuri. Şi totuşi a izbutit. Argumentul material, servit concret şi cu promptitudine, i-a convins atât pe profesor, cât şi pe Anton. Comunicările se făceau telefonic — necunoscutul sunând totdeauna din oraş, niciodată de acasă. Schimbul de materiale — bani, acte, informaţiile inginerilor, care ridicau în fond cele mai mari dificultăţi, insurmontabile la prima vedere — totul se realiza prin intermediul unor cutii oarbe. Erau patru, răspândite în diverse puncte ale Bucureştiului, toate oferind posibilitatea ca un obiect depus într-un anumit loc să fie ridicat de necunoscut din acelaşi loc, folosind însă altă cale de acces. Clătină capul pe gânduri, lipindu-şi paharul, rece, de obraz. Lucrurile puteau merge astfel la infinit. O maşinărie extrem de bine pusă la punct. Dar, ca totdeauna, erori infinitezimale năruie eşafodaje considerate până atunci invulnerabile. Printre altele s-a comis una capitală: documentele false erau întocmite la o maşină de scris Remington. Realizând primejdia, s-a grăbit să se descotorosească de ea. Am găsit-o. Experţii noştri au căutat în zadar urme. Dar au avut o idee. Derulând cu atenţie panglica de tuş, au descoperit o amprentă. A fost o mică neglijenţă din partea necunoscutului care a atins-o cândva, inconştient. Băieţii o studiază acum...

— Înseamnă că..., începu procurorul.

— Înseamnă că peste puţin timp îi voi cunoaşte, în sfârşit, identitatea. Şi cu asta, suspendăm şedinţa.

Încercă să se ridice, ajutată de Dobrescu. Vlase, năucit parcă de cele relatate, o luă îndatoritor de celălalt braţ.

— Vă însoţesc până acasă. E maşina jos. N-am linişte până nu vă văd în pat.

— Nu! făcu încăpăţânată Minerva. Mă conduce Dobrescu. Luca, Dincă şi Necula aşteptau nedecişi lângă uşă. Traducătorul se interesă cu aplomb:

— Putem pleca?

— Puteţi. La o adică, ştiu eu unde să vă găsesc.

Dobrescu îi deschise uşa. Ochii îi scăpărau. Întrebă în şoaptă groasă, făcându-i pe toţi ceilalţi să se întoarcă:

— Şi totuşi pe cine bănuiţi? Pentru că bănuiţi pe cineva. Am convingerea

chiar că-l ştiţi.
Minerva aşteptă ca Luca, Dincă şi Necula să se îndepărteze. Spuse:
— "Necunoscutul" s-a aflat în biroul meu. Adăugă sarcastic: Mănăstire într-un picior...

Capitolul XX
Erori

Maşina aluneca în noapte, ca o nălucă, pe străzile pustii.
— Uită-te pe geamul din spate! spuse Minerva cu nasul şi bărbia înfundate în gulerul ridicat al hainei.
Acum îi era frig, din ce în ce mai frig. Ţinea maxilarele încleştate, încercând să-şi stăpânească clănţănitul dinţilor.
— Se vede ceva?
— Nu.
— Spune-i şoferului să întoarcă pe linia lui 31. Trebuie să ajungem în Piaţa Confederaţiei.
— Nu mergeţi acasă?
— Ţţ! Facem o vizită.
Locotenentul avu impresia că n-a auzit bine. Ori poate Minerva delira...
— O vizită? La 2 noaptea?!
Opriră pe Aleea Alexandru.
— Aici! spuse scurt Minerva în faţa unui restaurant de cartier.
Rămase cu privirea aţintită înainte spre o vilă elegantă, în stil florentin.
— Ce facem? întrebă Dobrescu.
— Nimic. Aşteptăm!
La ferestrele parterului, lumina străbătea subţire de după draperiile grele. Într-un târziu se stinse.
— Acum putem merge! şopti Minerva.
Ieşiră din maşină şi urcară cele câteva trepte de la intrare.
— Ai arma la tine?
— Bineînţeles.
— Rămâi lipit de zid, să nu te vadă.
— Cine?
— Baba Cloanţa! Scrie sub sonerie. Şi chicoti.
Total deconcertat, locotenentul încercă să descifreze cartea de vizită. Nu mai avu timp.
Uşa se deschise brusc. În prag apăru o siluetă subţire, purtând o valiză mică din scai negru.
Dobrescu îşi stăpâni reflex exclamaţia: "El era?!!"
Minerva făcu un pas înainte, sprijinindu-se cu cotul de zid.
— Bună seara, doctore!

***

Dobrescu rămăsese încremenit în picioare, stană de piatră, pendulându-şi privirile de la unul la celălalt.
— Stai jos, tinere, ai să oboseşti!
Vlase îi indică un fotoliu de piele. Completă, zâmbind amabil:
— N-am de gând să fug. De altfel, mi-ar fi şi imposibil. Bănuiesc că un regiment întreg mişună acum în jurul casei.
— Dar aveai de gând s-o faci, observă Minerva.
— Fireşte! Instinctul de conservare e ultimul care-l abandonează pe individ. Piere o dată cu noi.
— S-ar părea că dumneata nu l-ai avut în suficientă măsură. Medicul râse:
— Vă gândiţi la toată povestea asta? Singură aţi demonstrat aseară eficacitatea măsurilor mele de precauţie... Morala: Nu eşti niciodată îndeajuns de prevăzător.
Locotenentul nu-l slăbea din ochi. Îl uimea dezinvoltura personajului, nonşalanţa conversaţiei amabile, ca şi cum ar fi discutat lucruri indiferente, drăguţe şi banale cu amici veniţi în vizită, modul impecabil, desăvârşit cu care îşi turna whisky. Gesticula discret, ca un om bine crescut, zâmbea fermecător.
— De ce-ai făcut-o, Vlase?
— Sunteţi un om inteligent! Ce înseamnă "de ce ai făcut-o?" V-aş putea întreba, la rândul meu, de ce n-aţi făcut-o dumneavoastră. Ori de ce procentul cutare de indivizi comit fapte reprobabile în timp ce ceilalţi îşi văd de treabă.
— Ştii foarte bine că sunt anumite cauze care generează fenomenul infracţional. Restul rămân speculaţii.
— Vă înşelaţi! Îmi expuneţi punctul de vedere oficial, pe care-l recităm din şcoală. După mine, eronat. Răul există în noi. Ca dovadă, dintr-o mie de inşi care vor maşină, fură numai unul. Condiţiile materiale sunt aceleaşi, dar reacţia variază de la un individ la altul, în funcţie de acel germene despre care vă povesteam. Amintiţi-vă câţi din oamenii trecuţi prin mâinile dumneavoastră au sfidat legea, mânaţi efectiv de nevoie.
— Îmi faci teoria răului prin predestinare?
— De ce nu? Este punctul meu de vedere...
— Adică ai simţit aşa, o necesitate în organism, să ucizi, să şantajezi, să devii trădător?
— Pardon, deşi amănuntul nu mai prezintă, din punctul meu de vedere, importanţă, trădare de patrie n-am făcut. Vreau să spun că n-am transmis informaţiile obţinute. Sunt toate aici, în valiză.
— N-ai făcut-o încă! Dar acesta era scopul. Deci tot acolo ajungeai. Cui trebuia să-i predai materialele?
— Nu ştiu. Puteţi să mă credeţi sau nu. Cum vreţi. Toată întreprinderea a fost concepută pe principiul camuflării absolute a participanţilor. Nu includ aici simplii executanţi ca Anton sau chiar profesorul. Banii mi se expediau prin poştă la diferite oficii din Bucureşti sau provincie. "Marfa" — informaţiile

obţinute — trebuia depusă în intervalul de la 15 la 20 mai, orice zi mi-ar fi convenit, în spatele oglinzii din ascensorul principal al magazinului "Universal". N-ar fi fost dificil. O simplă alunecare a degetelor. Fotogramele au intrat într-un etui mai mic decât un baton de ruj. Adăugă cu ironie amabilă: Cum eu mă voi afla în imposibilitate fizică, desigur, oficiul îl veţi face dumneavoastră.

"Mda!" medită Minerva. "Sute de persoane circulă zilnic cu liftul. Pentru un funcţionar al magazinului ridicarea materialului ar fi reprezentat o jucărie. Deşi cu o celulă fotoelectrică... Dar asta presupune multe... Arestarea lui Vlase, securitatea avertizată, iar cei care lansaseră formula ascensorului considerau probabil că au posibilitatea să repereze instalarea unui aparataj special."

— Găselniţa mi se pare mai puţin ingenioasă, mai vulnerabilă decât cele pe care le născociseşi dumneata.

Vlase râse:

— Odată prins şi secretul ascunzătorilor descoperit, n-avea sens să mă mai complic. Aţi fi ştiut deja lecţia. S-a introdus pe deasupra, se scoate pe dedesubt...

— Cum ai fost racolat?

— Simplu şi elegant. Acum cinci ani îmi petreceam concediul pe litoral. La Eforie Nord. Pe plajă — cunoaşteţi plaja de la Belona în plin sezon — m-am împrietenit cu nişte străini.

— Ce naţionalitatea aveau?

— N-aş putea să vă spun. Vorbeau curent mai multe limbi, iar numele în astfel de ocazii nu înseamnă nimic. În orice caz, lucrurile s-au desfăşurat fără ostentaţie. Un foc, o ţigară străină, câteva glume, jocuri amuzante pe nisip cu discul de cauciuc ori bile colorate... Aveau tot felul de drăcii la ei... A doua zi ne-am reîntâlnit, de astă dată seara pe faleză. Cineva a propus o partidă de pocher. Din nou, totul părea firesc, întâmplător. O manieră agreabilă de a-ţi pierde timpul. S-au cumpărat trei sticle de whisky. Zâmbi: Johnnie Walker. Partida a avut loc în camera lor. Hotel Jupiter... lângă gară. Am băut mult. Sec, ca şi ei. Pe la 11 seara pierdeam 15 mii de lei. Am cerut un răgaz de 48 de ore pentru a-mi achita datoria... Mă gândeam să vând ceva... În sfârşit. Au început să râdă. Nu le venea să creadă. "E o sumă atât de mare?" N-aveau de gând să primească nici un ban. A fost o joacă, un divertisment... Mi-au băgat cu sila în buzunar banii lichizi pe care-i pierdusem. Vreo patru mii. Mă simţeam îngrozitor de prost. Jucau mai mult decât fair-play. Au acceptat în cele din urmă, după insistenţe penibile din partea mea, să plătesc o consumaţie la Cabaretul "Potcoava de aur". Atunci, după două sticle de Bourbon, mi-au făcut propunerea. Cu totul amical. Bani contra unor secrete cu caracter economic. Mi se lăsa timp la dispoziţie ca să pot pune pe roate "întreprinderea". Doi, trei, patru ani. Chiar în seara aceea mi-au înmuiat în toaleta cabaretului 70 de mii de lei. Credeam că visez... Ei mi-au sugerat ideea diplomelor false. În momentul în care aş fi început să "recoltez", urma să le dau de ştire.

— Cum?

— Trebuia să iau într-o seară masă la "Lido", însoţit de două femei blonde. Atât. Dacă n-aş fi primit un telefon în dimineaţa imediat următoare, aş fi repetat mişcarea după o săptămână. Am fost însă sunat chiar la prima tentativă.

— O femeie sau un bărbat?

— O femeie. Foarte laconică. Mi-a transmis chestia cu ascensorul de la "Universal" şi a închis.

— Ai mai primit şi alţi bani?

— De trei ori. În total cam 200 de mii. Să vă torn puţin whisky? Arătaţi rău, o să vă întremeze...

— Vlase, Vlase, îţi imaginezi că dacă mor eu, totul se rezolvă? Adică pleci cu Orient-expresul condus la gară de neamuri şi colegi în gingaş fluturat de batiste?

— Nicidecum. De altfel, v-am simpatizat întotdeauna... Chiar şi atunci când mi-am dat seama că am de-a face cu un ofiţer de securitate. Surâse: Nu, n-aţi comis nici o gafă care să vă deconspire...

— Atunci?

— Indiferent de abilitatea manevrelor mele nu-mi era îngăduit să sper că o acţiune de asemenea anvergură, durând de atâta vreme, este ignorată de securitate. Logic şi intuitiv, dumneavoastră nu puteaţi reprezenta poliţia, un anchetator care cercetează nişte crime oarecare. În cel mai bun caz îmi închipuiam că, probabil, camuflaţi pe altcineva la curent cu dedesubturile afacerii.

— Atunci ce-a fost chestia cu pilulele pe care mi le-ai oferit astă-seară? Sau ţi s-a părut că n-am probe suficiente contra dumitale? Trebuia să mai adaugi şi o tentativă de crimă?

— Acum două ore, ori două săptămâni era altceva. Dar amprenta odată detectată pe panglica maşinii de scris îmi răpeşte orice şansă. Vuieşte ministerul probabil. Pariez că numai despre asta se discută acum. Aşadar, puteţi să vă serviţi fără grijă.

Rămase un timp pe gânduri, apoi reluă cu un zâmbet amar:

— Şi totuşi, ce ghinion stupid! O combinaţie superbă care cade din cauza unui amănunt idiot.

— Dacă treaba te consolează, am să-ţi comunic că n-a fost unica eroare.

În ochii lui Vlase se aprinse un licăr de surpriză.

— Interesant!

— Ai greşit în primul rând nedisimulându-ţi adresa, vreau să spun, siguranţa şi eficacitatea cu care îmi puneai beţe-n roate. Parcă cineva ţi-ar fi şoptit mereu ce intenţionam să fac. Inerent, am început să mă gândesc la cei din anturajul meu, din imediata mea apropiere, la cei cu care lucrez... Dintr-o dată, cercul de investigaţii s-a redus simţitor. Ai greşit sugerându-mi personal piste false. Prea semăna cu Dincă portretul făcut necunoscutului care te-a acostat la poarta Institutului medico-legal.

— Dincă... Dincă, Luca şi Necula... Nu v-au derutat?

— Bineînţeles. Calculul a fost exact. Ştiai că în momentul scadenţei, când intervenea şantajul, vei întâmpina unele refuzuri, aşa cum de altfel s-a

şi întâmplat. Oamenii aceştia urmau să ducă cu ei în mormânt secretul. Pentru a-i deruta pe anchetatori, ţi-ai pregătit din timp trei piste false, adaptabile. Dincă, Luca şi Necula confereau prin însăşi existenţa lor dezordonată, alimentată pe undeva şi de năstruşnicul testament al lui Tase, un teren propice. Le-ai scos-o în cale pe Dora Ioachim şi după câteva zile, candizi sau numai îndrăgostiţi, toţi trei purtau, fericiţi, cea mai infamă zgardă. Femeia aceea superbă accepta toate compromisurile pentru câteva mii de lei, strecurate după fiecare ispravă. Evident, habar n-avea ce urmăreşti îndemnând-o să intre în viaţa celor doi ingineri şi a trioletului de beţivani. I-ai cerut să dispară. Lui Necula îi era teamă să facă confesiuni de groază să nu-l înhaţ plecând de la ideea răzbunării. Mai ales că Pascu murise la câţiva metri doar. Cu ceilalţi a fost simplu. Certificatul strecurat în rama tabloului din odaia lui Luca — oficiul l-a făcut Dora Ioachim — o carte cu dedicaţie fără dubiu lăsată tot de ea la Dincă, având grijă, prin lipsa hârtiei albastre, s-o detectez repede, cam prea repede. Pascu locuia în apropierea instituţiei noastre din Rahova. La ore imposibile, Dora Ioachim le dă întâlnire amicilor în trei puncte diferite, dar masate toate în apropierea restaurantului "Cluj". De fapt, Dora a acţionat ca un element de sudură. Tot ea a fixat întâlniri lui Dincă, Luca şi Necula pe Vâlcei unde urma să fie asasinat Mihăilă. Din păcate, am înţeles ceva mai târziu trucul. Când am vrut s-o iau la întrebări comiţând greşeala s-o convoc pentru a doua zi dimineaţa, chiar în faţa dumitale la Morgă, a dispărut confirmându-mi temerile. Da, ideea camuflajului în spatele celor trei n-a fost rea. Dubioşi până în vârful unghiilor, prinşi în cleşte de un concurs nefast de împrejurări al cărui autor erai dumneata, se zbăteau ca nişte insecte ţinând anevoie piept anchetei în care începusem să mă încurc şi eu. Dincă, instruit, fin, voit enigmatic, face o pasiune idioată pentru Dora. Intuiesc că a fost formula sub care l-ai ademenit la locuinţa profesorului, odată descoperit. I-ai făgăduit probabil divulgarea unor amănunte privitoare la arestarea ei. Nu?

— Cam aşa ceva. Ştiam că-l supravegheaţi. În plic îi strecurasem şi cheia sub pretextul că acela care-i va dezvălui taina este ţintuit la pat. Profesorul, instruit de mine, i-a înşirat nişte baliverne de circumstanţă...

— L-ai ales bine şi pe Necula. Superficial, laş, fără caracter, dispune în plus de o colecţie de superstiţii stupide care ne mână pe piste ridicole. Nu-mi puteam imagina totuşi că un om de vârsta lui e în stare să-şi piardă vremea cu "Lanţul Sfântului Anton". Şi iată-ne urmărind aiurea o cucoană în sacoşa căreia nimereşte unul din bileţele, luând fin la întrebări pe un tip căzut din cer, destinatarul altui bilet, şi aşa mai departe. Recunoaşte că treaba asta a depăşit până şi aşteptările tale.

Vlase râse:

— Bietul Necula!

— De Luca ce să mai vorbim...

Dobrescu o privea stupefiat. Minerva îşi regăsise vioiciunea, vechiul tempo. Poate vorbea mai repede, mai sacadat, cu suflu greoi, dar forţe proaspete păreau s-o anime.

— Pomeneaţi înainte de alte erori. Vă mărturisesc că sunt curios. Nu-mi

pot da seama unde anume am ratat.

— La moartea Mariei Dumitrescu am dobândit certitudinea că dumneata eşti omul din umbră. Ai făcut două greşeli. Prima: La sugestia mea şi a lui Ştefănescu că femeia o fi adormit pe canapea şi că deci moartea o surprinsese dormind, ai râs. Îţi reproduc textual vorbele: "Ei, bravo! A adormit la 7,30 seara şi cu uşile vraişte..." N-aveai de unde să ştii cum intrasem eu. Mai exact, că găsisem uşa deschisă. Ţi-o spusese probabil Anton care m-a văzut. Dar să zicem că ai fi putut-o bănui, nu ştiu de unde. Aş fi rămas pe gânduri, însă o concluzie fermă nu puteam trage. Gafa mare ai făcut-o la plecare.

— La plecare?!

— Da. Dacă-ţi aminteşti, am încuiat în faţă cu zăvorul pe dinăuntru, părăsind locuinţa pe uşa de serviciu care dă pe o terasă. Afară era beznă. N-am văzut treapta înaltă şi am călcat în gol, gata să cad. De fapt, am căzut aproape. La fel a păţit şi Ştefănescu. Incidentul nu s-a petrecut şi cu dumneata! Vreau să spun că ai păşit avertizat, ca unul care ştia că trebuie să coboare o treaptă, ca unul care cunoştea imobilul. Studiai totdeauna cu atenţie locurile unde urma să acţioneze Anton, pentru a-i putea pune la dispoziţie date cât mai complete. Nu te-ai îndoit nici o clipă de cretinismul lui. Dar apropo, pentru că tot încheiem conturile. Ce era cu individa ascunsă în locuinţa profesorului?

— Nefericita aia? O divinizează. O iubeşte cu mila aceea care-ţi sfârtecă inima, cu dragostea dureroasă pe care ţi-o inspiră infirmitatea, neputinţa celui îndrăgit. E fiică-sa...

— Debilă mintal?

— Nu dintotdeauna. Probabil că acuma nu mai puteţi scoate chiar nimic de la ea. Într-o noapte, sunt 15 ani de atunci, întorcându-se beat acasă, frate-său a siluit-o, apoi a fugit din ţară. După un timp i-a scris bătrânului din Argentina. Nu i-a răspuns niciodată. Am convingerea că tot ce a făcut a fost din dragoste pentru ea. Să adune bani suficienţi ca să o scutească de mila publică, de azil, de balamuc. În sfârşit, nu ştiu cum vedea el treaba.

— Mie mi-a înşirat o poveste de prizonierat. Un gen de obsesie de acumulare.

— Nu minte. A fost ceva şi cu chestia asta, dar, bănuiesc, totul generat în primul rând de tragedia fiică-sii. Psihicul uman e complex. Altceva?

— Basta! Ia-ţi trenţele şi hai!

— Unde?

— Nu fă pe naivul. Ai avut cel puţin avantajul că ştii ce te aşteaptă. Cunoşti toate operaţiile.

— Ei, asta-i! Doar nu vă imaginaţi cumva că am să mă las condus după gratii şi plimbat prin piaţa publică. Afară-i vopsit gardul, înăuntru leopardul! Şi pe urmă să trag nădejde în serviciile unui avocat pântecos...

— Serios? Şi cam cum vezi dumneata lucrurile?

— Doamnă dragă, cu o jucărioară ca asta — şi ridicând mapa de piele de pe birou arătă un revolver mic cu pat de sidef — totul se rezolvă lesne. Deci, să ne luăm rămas-bun. În câteva clipe voi călători spre infern.

Minerva se ridică în picioare. Izbucni:

— Eşti un laş!

Omul clătină din cap, zâmbind:

— Hm... Manii de colecţionară. Gândaci, cât mai mulţi gândaci fixaţi cu acul în penitenciare. Obolul personal... Îmi pare rău doar de Mihăiţă...

Nu-şi putu păstra surâsul până la capăt. Apăsă pe trăgaci. Traiectoria fu deviată de intervenţia locotenentului care-i răsuci mâna, cu o mişcare fulgerătoare.

Glontele perforă tavanul. Fire de tencuială se împrăştiară prin încăpere.

Usa se deschise. Pătrunseră înăuntru doi ofiţeri îmbrăcaţi în civil.

— Luaţi-l! dispuse Minerva.

Rămase apoi cu ochii aţintiţi în gol.

— Cine e... Mihăiţă? şopti târziu Dobrescu.

— Fiu-său. Dar minte. A minţit. Dacă-i părea rău, dacă s-ar fi gândit la el... Făcu un gest de oboseală şi oftă: Hai să mergem!

***

Afară burniţa, era frig şi, deşi scuturată de frisoane, pentru câteva clipe Minerva crezu că se simte mai bine.

În faţa ochilor, imaginea lui Vlase, umbră fantomatică, subţire, se destrăma fâşii. Fragmente fizionomice — gura subţire, ochii ceţoşi, melancolici, obrazul îngust — ţâşneau din beznă într-o suită halucinantă de gros-planuri.

Îşi aminti de o vacanţă la Câmpulung, petrecută cu mătuşă-sa. Era elevă de liceu pe atunci. A patra? A cincea? Se îmbolnăvise de febră tifoidă. Tanti Caliopi, adeptă proaspătă şi entuziastă a sistemului Yoga, încerca să-i explice că e suficient să facă un efort pentru a-şi depăşi boala.

"Biata tanti Caliopi! Toată viaţa a fost o excentrică..."

— Apropo, Dobrescu, să-i dai un telefon mătuşi-mii. Ştii numărul. Îi spui că sunt pe teren... Îşi privi ceasornicul. Ora 8. Ce-i azi? Joi? Se crispă. O găseşti după 12. Are lecţii de persană şi profesorul stă tocmai în Bucureştii Noi. Vezi să n-o sperii.

— Aş... aş vrea să vă întreb ceva, începu timid locotenentul.

— Bănuiesc ce. Amprenta de pe panglica maşinii de scris... Nu există nici o amprentă, dar Vlase s-a speriat. Şi-a imaginat, şi asta am şi urmărit, că o fi atins din neatenţie panglica de tuş. Se poate întâmpla oricui. Un gest inconştient. Şi-a pierdut siguranţa.

— Vlase..., murmură locotenentul. Cine şi-ar fi închipuit!

— Aşa e, cine şi-ar fi închipuit...

Şi o altă imagine, proaspătă, colorată îi răsări din memorie. La Şosea, într-o dimineaţă de primăvară, Vlase, siluetă graţioasă şi fragilă, ţinând de mână un băieţel slăbuţ, cu figură matură... Ce stupid! Nevastă-sa, actriţa impozantă şi planturoasă ca o catedrală, îl părăsise pentru că i se păruse prea moale... Hm, prea moale.

— Ce-i asta? întrebă Minerva, oprindu-se speriată.

Doi vlăjgani, îmbrăcaţi în salopete albastre, alergau cât îi ţineau picioarele, cu un soi de furcă lungă în mână, prevăzută la capăt cu un laţ de sârmă. Cumetre în papuci, încinse cu şorţuri înflorate, fugeau ţipând, strângându-şi căţeii în braţe, copiii urlau, scheunături disperate vâjâiau, incendiau cartierul. La vreo 20 de metri mai încolo, într-un camion, câini de toate seminţiile lătrau cu labele agăţate în plasa de sârmă cu ochiuri mari, care-i ţinea prizonieri.

— Hingherii, observă locotenentul fără să poată descifra figura palidă, crispată a Minervei.

Aceasta şopti înfrigurată:

— Ascultă, Dobrescu! Vrei să faci o treabă bună?

— Ce anume?

— Dă-le drumul.

— Poftim?

— Nu suport să-i văd acolo, spuse gâfâind. Pe margine, în stânga, e cârligul. Adăugă dulce: Îl dai puţin la o parte, şi gata! Hai, te rog!

Dobrescu rămase cu gura căscată.

— E... e un ordin?

Îşi scutură capul sâcâită de ezitarea locotenentului şi spre uimirea acestuia, privind circumspect în stânga şi în dreapta, se apropie de camion. Ridică mâna scurt şi împinse cârligul cu un aer ce se dorea degajat.

Locotenentul, la câţiva metri în urmă, văzu cârdul de animale — un şuvoi fluid, revărsându-se din cuşcă cu un urlet triumfător.

Se auziră râsete şi de undeva, dintr-o curte, răsunară chiar câteva aplauze. Furioşi, hingherii se apropiau în fugă.

— Dobrescule! şopti Minerva peste umăr. Cred că e timpul s-o ştergem.

Îşi continuară drumul cu paşi anonimi, de plimbare, admirând peisajul hibernal. La ferestre, florile de gheaţă îşi destrămau petalele în picături lungi.

—------------